

Als de liefde eindigt en stalking begint....

Onderzoeksrapport

avans
hogeschool

Auteur: Bregje Hermkens
Studentnummer: 2085508
Klas: 5017-417

Avans Hogeschool, Academie voor Sociale Studies 's-Hertogenbosch
Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
Afstudeertraject ASH 2018

Begeleidend docent: Sergio Espigares Tallon
1^e beoordelend docent: Jeroen Flamman
2^e beoordelend docent: Renee Fleuren

In opdracht van: Lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsreacties
Onder begeleiding van: Herman van Alphen & Bert Bambach
Datum: 24 mei 2018

Voorwoord

Vanuit het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (VIA) heb ik onderzoek gedaan naar het professioneel handelen bij complexe ex-partnerstalkingszaken van de medewerkers Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en de procesregisseurs bij de Veiligheidshuizen Midden-Limburg en Parkstad. Dit onderzoek is een afstudeeropdracht voor de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening aan Avans Hogeschool te 's-Hertogenbosch.

Tijdens mijn stage en werk als toezichthouder bij Reclassering Nederland ben ik voor het eerst in aanraking gekomen met stalking. Ik wilde mij graag verder verdiepen in hoe stalking te werk gaat en wat belangrijke elementen zijn in het professioneel handelen, vandaar de keuze voor dit onderzoek. In dit onderzoek heb ik meer kennis gekregen over hoe stalking in elkaar zit en wat belangrijk is in het professioneel handelen. Deze kennis zal ik meenemen in mijn toekomstige werk.

Met in totaal zes studenten is er onderzoek gedaan naar het professioneel handelen van de medewerkers van veilig Thuis en procesregisseurs bij Veiligheidshuizen, onder leiding van Herman van Alphen & Bert Bambach. De onderzoeksgroep bestond uit drie studenten van Sociale Studies (ASH): Dide Vermaas, Bjorn van Osch en Bregje Hermkens. Drie studenten van Integrale Veiligheid (IVK): Jasper Brouns, Lars Jonkers en Mark van Loenen. In totaal zijn er vijf Veiligheidshuizen en vier Veilig Thuis organisaties bezocht in duo's. In samenwerking met IVK student Jasper Brouns heb ik de locaties Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en de Veiligheidshuizen Midden-Limburg & Parkstad onderzocht. Het accent van medeonderzoeker Jasper lag tijdens het onderzoek op het integrale veiligheidsaspect, terwijl het accent van dit deelonderzoek lag op het sociale maatschappelijke vlak.

Het onderzoek kan verdeeld worden in zeven fases, hieronder een weergave van de verschillende fases met de toelichting of het individueel of gezamenlijk is uitgewerkt.

- De eerste fase is de aanleiding, beschrijving van de doelgroep en vraaganalyse, deze zijn deels gezamenlijk en deels individueel uitgewerkt.
- De tweede fase is de onderzoeksopzet en operationalisatie, ook deze zijn deels gezamenlijk en deels individueel uitgewerkt.
- Als derde fase de dataverzameling, in dit onderzoek zijn er op meerdere momenten data verzameld. De literatuurstudie is geheel individueel verzameld en uitgewerkt en bij de andere methoden is de data samen met medeonderzoeker Jasper verzameld en individueel uitgewerkt.
- Als vierde fase komt de data-analyse, deze fase is ook geheel individueel uitgewerkt waarbij de focus van mij lag op het sociaal maatschappelijke vlak.
- In fase vijf zijn de eerste uitkomsten uit de dataverzameling door middel van interviews teruggekoppeld aan de professionals van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en de Veiligheidshuizen Midden-Limburg en Parkstad. De interviews zijn samen met medeonderzoeker Jasper gehouden, deze zijn vervolgens individueel uitgewerkt.
- Fase zes is de fase waarin alle data individueel is geanalyseerd en samengebracht, hier is uiteindelijk een eindconclusie uit voortgekomen.
- Tot slot fase zeven, in deze fase heeft er nog een groepsinterview plaatsgevonden met sociale professionals van Slachtofferhulp Nederland en Reclassering Nederland. Dit groepsinterview is samen met de gehele onderzoeksgroep afgenomen en enkele data ervan is gebruikt bij de aanbevelingen in dit onderzoek.

Tijdens het afstudeerproject heb ik een fijne samenwerking gehad met de onderzoeksgroep, ik wil hen graag hiervoor bedanken. Daarnaast wil ik ook Herman van Alphen & Bert Bambach bedanken voor de begeleiding en mogelijkheid om af te studeren binnen het lectoraat VIA. Ook wil ik mijn begeleidend docent Sergio Espigares Tallon bedanken voor zijn kritische vragen, feedback en het beantwoorden van mijn vragen. Tot slot mijn medestudenten van mijn APV-groep op de Academie Sociale studies voor het geven van feedback en het elkaar ondersteunen bij het gehele afstudeertraject.

Ik heb de afstudeerperiode als prettig ervaren. Ik vind het onderwerp nog steeds boeiend en dat heeft mij geholpen om vol enthousiasme aan de slag te gaan gedurende deze periode.

Tot slot wens ik u veel leesplezier!

Bregje Hermkens
24 mei 2018

Samenvatting

In 2013 werd Saga Backmann om het leven gebracht door haar ex-partner nadat zij maandenlang met de dood werd bedreigd. In 2015 vonden er twee soortgelijke incidenten plaats met Linda van Giessen en Raja Draaisma die ook beiden door hun ex-partners om het leven werden gebracht, ondanks dat er verschillende aangiftes van stalking lagen bij de politie. Dit was de reden van het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (VIA) om in 2015 te starten met een onderzoek naar het fenomeen stalking.

Uit de eerdere onderzoeken van het lectoraat kwam naar voren, dat:

- Er geen eenduidigheid is in de werkwijze van sociale professionals.
- Professionals terughoudend zijn in het werken met slachtoffers en daders van stalkingszaken.
- Professionals zichzelf in staat achten om te werken met daders en slachtoffers.
- Er bij twijfel en bij spanningsvolle of complexe situaties overleg plaatsvindt binnen de eigen organisatie.

En er behoefte is vanuit de sociale professionals aan:

- (Continu) aandacht voor het fenomeen ex-partnerstalking.
- Inzicht in de (regie op) samenwerking tussen betrokken instanties.
- Meer professionaliteit en handvatten om met complexe stalkingszaken om te gaan.

In dit vervolgonderzoek is het professioneel handelen van de medewerkers van Veilig Thuis en procesregisseurs bij Veiligheidshuizen bij de (integrale) aanpak van complexe ex-partnerstalkingszaken in kaart gebracht. Hierdoor is er inzicht gekomen in hoe deze instanties systematisch werken. Veilig Thuis is een expertisecentrum op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het Veiligheidshuis (VHH) is een netwerksamenwerkingsverband tussen de strafrechtketen, zorgketen en bestuursketen.

De onderzoeksvraag luidt als volgt: *"Hoe uit zich het professioneel handelen van de medewerkers van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en Veiligheidshuizen Midden-Limburg & Parkstad bij de aanpak van ex-partnerstalking, zowel op individueel- en organisatieniveau als op het niveau van ketensamenwerking?"*. Door middel van het beantwoorden van de deelvragen is er antwoord verkregen op de onderzoeksvraag. Dit onderzoek is een onderdeel van het overkoepelende onderzoek vanuit het lectoraat VIA, waarbij er meerdere locaties zijn onderzocht. Het betreft een kwalitatief onderzoek waarbij de onderzoeksvraag is beantwoord door literatuuronderzoek, het bestuderen van vijf complexe casussen en zeven half-gestructureerde interviews. Uit de resultaten blijkt dat Veilig Thuis expertise heeft op het gebied van stalking, de werkwijze die zij hanteren sluit alleen niet aan bij complexe stalkingszaken. Daarnaast blijkt er behoefte te zijn aan het voeren van casusregie en het is opvallend dat besluiten intercollegiaal genomen worden binnen deze organisatie. De Veiligheidshuizen houden de procesregie in complexe stalkingszaken en zijn vooral gericht op samenwerking met ketenpartners die bereid moeten zijn om extra te investeren en buiten de kaders kunnen denken.

De (belangrijkste) bevindingen uit het onderzoek in de onderzochte regio's zijn:

- Dat Veilig Thuis het begin- en verzamelpunt is als het gaat om stalkingszaken.
- Veilig Thuis een onderzoeksfunctie heeft en Veiligheidshuizen de procesregie behouden. Beiden zijn geen hulpverleningsinstanties.
- Het Veiligheidshuis zorgt ervoor dat de juiste partners betrokken worden bij een slachtoffer en dader om hulp te verlenen.
- Dat daadkracht en duidelijkheid belangrijk zijn in het handelen bij complexe stalkingszaken.
- Veilig Thuis beperkte mogelijkheden heeft als het gaat om acties uitzetten richting de daders.
- Veilig Thuis maximaal tien weken betrokken is en een Veiligheidshuis langdurig betrokken is.
- Veilig Thuis behoefte heeft aan kennis op het gebied van strafrecht.
- Een Veiligheidshuis zowel actief inzet op een dader als op een slachtoffer.
- Dat Veilig Thuis vooral beslissingen neemt door intercollegiaal overleg en de Veiligheidshuizen vooral proberen om de expertise, ervaringskennis en de bevoegdheden van ketenpartners met elkaar te verbinden.
- Dat korte lijnen, samenwerking, buiten de kaders durven te denken en extra bereidheid om te investeren in een casus belangrijke aspecten zijn voor de aanpak van complexe stalkingszaken.
- Dat casussen afgeschaald¹ worden naar het sociaal wijkteam, maar er bij Veilig Thuis onvoldoende vertrouwen blijkt te zijn in het sociaal wijkteam.
- Privacy wetgeving een belemmering is in de samenwerking tussen de partners.

Het doel van dit onderzoek is om het professioneel handelen en de samenwerking bij complexe ex-partnerstalkingszaken inzichtelijk te maken. Nadat de resultaten van het onderzoek binnen waren zijn deze getoetst door middel van een groepsinterview met sociale professionals, deze resultaten zijn meegenomen in de aanbevelingen van dit onderzoek. De aanbevelingen die in dit onderzoek worden gedaan zijn vooral gericht op het leggen van de verbinding tussen samenwerkingspartners, zodat de professionals van elkaar kunnen leren door middel van deskundigheidsbevordering, het handelen in complexe stalkingszaken meer op elkaar wordt afgestemd en partners elkaar beter weten te vinden.

¹ Afschaling houdt in dat de betrokkenheid vanuit het Veiligheidshuis of de Veilig Thuis organisatie wordt afgebouwd, bijvoorbeeld omdat de aanpak en inbreng van de betrokken hulpverleners voldoende is onderlegd (Ministerie van Veiligheid en Justitie; CCV, z.d.).

Inhoudsopgave

Inleiding	6
Hoofdstuk 1: Aanleiding tot onderzoek	7
Hoofdstuk 2: Beschrijving van de beroepspraktijk & doelgroep	8
2.1 Lectoraat veiligheid in afhankelijkheidsrelaties	8
2.2 Veilig Thuis	8
2.3 Veiligheidshuizen	9
2.4 Doelgroep	9
2.5 Waarde voor de beroepspraktijk	10
Hoofdstuk 3: Vraaganalyse	11
3.1 Ex-partnerstalking	11
3.2 Stalking wordt vaak onderschat	11
3.3 Je kunt het niet alleen	12
3.4 Professioneel handelen	12
3.5 Kwaliteitskader MDA ++	13
Hoofdstuk 4: Onderzoeksvraag en doelstelling	14
4.1 Onderzoeksvraag:	14
4.2 Deelvragen:	14
4.3 Doelstelling:	14
4.4 Begrippenkader:	14
Hoofdstuk 5: Onderzoeksontwerp	15
5.1 Beschrijvend onderzoek	15
5.2 Onderzoeksmethode & dataverzamelingsmethode	15
5.3 Populatie	16
5.4 Analysemethode	17
5.5 Operationalisatie	17
Hoofdstuk 6: Resultaten & analyse	19
6.1 Deelvraag A: Hoe verloopt in algemene zin het proces van stalking?	19
6.2 Deelvraag B: Hoe kan het professioneel handelen op organisatieniveau, ketensamenwerkingsniveau en individueel niveau worden beschreven bij Veilig Thuis Zuidoost-Brabant?	21
6.2.1. Literatuur, open interviews	21
6.2.2. Literatuur, inhoudsanalyse, half-gestructureerde interviews	24
6.3 Deelvraag C: Hoe kan het professioneel handelen op organisatieniveau, ketensamenwerkingsniveau en individueel niveau worden beschreven bij Veiligheidshuis Midden-Limburg & Parkstad?	26
6.3.1. Literatuur, Open-interviews	26
6.3.2. Literatuur, inhoudsanalyse, half-gestructureerde interviews	28
Hoofdstuk 7: Deelconclusies	31
7.1 Deelconclusie A: Hoe verloopt in algemene zin het proces van stalking?	31
7.2 Deelconclusie B: Hoe kan het professioneel handelen op organisatieniveau, ketensamenwerkingsniveau en individueel niveau worden beschreven bij Veilig Thuis Zuidoost-Brabant?	31
7.3 Deelconclusie C: Hoe kan het professioneel handelen op organisatieniveau, ketensamenwerkingsniveau en individueel niveau worden beschreven bij de Veiligheidshuizen Midden-Limburg & Parkstad?	31
Hoofdstuk 8: Eindconclusie	33
Hoofdstuk 9: Aanbevelingen voor de praktijk	34

Hoofdstuk 10: Beroepsproducten.....	36
10.1 Onderzoeksrapporten	36
10.2 Symposium In the name of Love II	36
10.3 Minor Werken in het Gedwongen Kader	36
10.4 Reflectie vanuit de onderzoeker op de meerwaarde van het onderzoek en de beroepsproducten	36
10.5 Feedback van beroepspraktijk op onderzoeksrapport en beroepsproducten	37
Hoofdstuk 11: Discussie.....	38
Hoofdstuk 12: Reflectie op onderzoekende houding & vaardigheden.....	40
Literatuurlijst:	42
Bijlagen	45
Bijlage 1: Onderzoekinstrumenten	45
Bijlage 1.1 Topics half-gestructureerde interviews	45
Bijlage 1.2 Vragen half-gestructureerde interviews	46
Bijlage 1.3 Voorbereidingen groepsinterview.....	48
Bijlage 2: Aanvullende informatie.....	51
Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	51
Aware-systeem	51
Kernwaarden van Veilig Thuis	51
Vervolgstappen na triage.....	51
Bijlage 3: Uitgebreide resultaatbeschrijvingen	52
Bijlage 3.1 Inhoudsanalyse: Casusbeschrijvingen bij Veilig Thuis & Veiligheidshuizen.....	52
Bijlage 3.2 Half-gestructureerde interviews: Veilig Thuis & Veiligheidshuizen	58
Bijlage 4: Feedback op onderzoeksplan door Sergio Espigares Tallon & Herman van Alphen	65
Bijlage 5: uitnodiging testpanel & symposium.....	66
Bijlage 5.1 Uitnodiging testpanel	66
Bijlage 5.2 Uitnodiging In the Name of Love II- Symposium Ex-partnerstalking.....	67
Bijlage 6: Overzicht van alle persoonlijke communicatie.....	69

Inleiding

Dit is het onderzoeksrapport dat is uitgevoerd voor het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (VIA). Het onderzoeksrapport is opgedeeld in 12 hoofdstukken en een aantal bijlagen met aanvullende informatie.

In het eerste hoofdstuk is aanleiding tot het onderzoek beschreven vanuit het lectoraat VIA. Vervolgens komt in hoofdstuk twee een beschrijving van de beroepspraktijk en de doelgroep aan bod. In dit hoofdstuk staat meer informatie over wat het lectoraat inhoudt, wat Veilig Thuis en Veiligheidshuizen doen en wat de meerwaarde voor Veilig Thuis en de Veiligheidshuizen zijn om mee te doen met dit onderzoek. Daarna in hoofdstuk drie volgt de vraaganalyse, waarin het fenomeen stalking wordt toegelicht en de noodzaak van samenwerking bij stalkingszaken. Vervolgens in hoofdstuk vier is de onderzoeksofzet te vinden. Uit de aanleiding en vraaganalyse is een onderzoeksvraag gekomen die centraal staat in het gehele onderzoek. Daarnaast zijn er deelvragen opgesteld die helpend zijn bij het beantwoorden van de onderzoeksvraag. De doelstelling wordt in dit hoofdstuk ook weergegeven en als laatste bevindt zich hierbij het begrippenkader.

De onderzoeksvraag die centraal staat in het hele onderzoek luidt als volgt:
"Hoe uit zich het professioneel handelen van de medewerkers van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en Veiligheidshuizen Midden-Limburg & Parkstad bij de aanpak van ex-partnerstalking, zowel op individueel- en organisatieniveau als op het niveau van ketensamenwerking?"

Het onderzoeksontwerp vindt u in hoofdstuk vijf, het betreft een kwalitatief onderzoek met een beschrijvend karakter. Er wordt door middel van meerdere methoden data verzameld. Ook de analysemethode en operationalisatie worden in dit hoofdstuk toegelicht. Vervolgens worden in hoofdstuk zes de resultaten weergegeven per deelvraag en in hoofdstuk zeven worden er deelconclusies getrokken, die antwoord geven op de onderzoeksvraag. In hoofdstuk acht volgt uiteindelijk de eindconclusie.

De aanbevelingen komen in hoofdstuk negen aan bod, deze zijn gericht op de sociale professionals, het sociaal wijkteam, Veilig Thuis, Veiligheidshuizen en het lectoraat VIA. In hoofdstuk tien zijn enkele van deze aanbevelingen uitgewerkt in beroepsproducten, daarnaast wordt in dit hoofdstuk een reflectie gegeven op de meerwaarde van het onderzoek en de beroepsproduct en heeft de onderzoeker feedback gekregen van de opdrachtgever. Vervolgens in hoofdstuk 11 de discussie waarin de onderzoeker kritisch is gaan kijken naar zijn eigen onderzoek met betrekking tot de begrippen 'betrouwbaarheid' en 'validiteit'. Tot slot geeft de onderzoeker in hoofdstuk 12 een reflectie op zijn eigen onderzoekende houding en vaardigheden.

Daarnaast zijn er nog een zestal bijlagen toegevoegd. De eerste bijlage betreft de onderzoeksinstrumenten die zijn gebruikt voor de dataverzameling. De tweede bestaat uit aanvullende literatuurstudie waarin het volgende aan bod komt: de wet Meldcode, de kernwaarden van Veilig Thuis en het Aware-systeem. Het was niet functioneel om alle resultaten per onderzoeksmethoden apart te vermelden, in verband met het maximum aantal pagina's was dit ook niet haalbaar. De uitgebreide resultaten per onderzoeksmethode zijn te vinden in bijlage drie.

In bijlage vier is het feedbackformulier op het onderzoeksplan te vinden en in bijlage vijf de uitnodigingen voor het groepsinterview (testpanel) en het symposium. Tot slot in bijlage zes is de persoonlijke communicatie vermeld, de reden hiervan is dat er tijdens het onderzoek vele gesprekken plaatsgevonden hebben met de beroepspraktijk.

Hoofdstuk 1: Aanleiding tot onderzoek

Het onderwerp waar dit onderzoek zich op richt heeft betrekking op ex-partner stalkingszaken. Uit de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (2015) blijkt dat tussen 2010 en 2015 ruim de helft van de vrouwen die vermoord zijn, werd omgebracht door hun (ex-) partner. Huiselijke omstandigheden en jaloezie waren de meest voorkomende motieven van de (ex-)partner om de partner van het leven te beroven. Voerman & Brandt (2016) hebben in hun werk als politiepsychologen opgemerkt dat wanneer een man zijn vrouw om het leven heeft gebracht, daar vaak stalking aan vooraf ging. Dit is ook terug te zien in de zaken van Saga Backmann in 2013, Linda van der Giessen en Raja Draaisma in 2015 die alle drie een fatale afloop kennen. De 19 jarige Saga Backmann werd maandenlang met de dood bedreigd door haar ex-partner, die haar vervolgens met acht messteken om het leven heeft gebracht (Schalkwijk, 2013). De 28 jarige Linda van der Giessen werd doodgeschoten op de parkeerplaats van haar werk in Waalwijk (Schouten, 2015). Beiden hadden aangifte bij de politie gedaan van bedreigingen, echter zijn deze op de stapel beland. Van der Giessen had zelfs aan de politie gemeld dat haar ex-partner in het bezit was van een wapen. De 35 jarige Raja Draaisma had haar relatie verbroken nadat ze erachter was gekomen dat haar vriend af luisterapparatuur in haar auto en woning had geplaatst en haar met een gps-tracker in de gaten hield. Vervolgens is zij op straat neergeschoten door haar ex-partner (Press, 2016).

Deze drie zaken waren de aanleiding voor het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (VIA) om in 2015 te starten met een onderzoek naar het fenomeen stalking. In het eerste onderzoek is er een inventarisatie gemaakt van de werkwijze van sociaal professionals en de politie in stalkingszaken. Uit dat onderzoek is gebleken dat er geen eenduidigheid is in de werkwijze van sociaal professionals en dat zij terughoudend zijn in het handelen met slachtoffers en daders van stalkingszaken. De politie daarentegen had ondertussen een eigen aanpak ontwikkeld, waardoor het lectoraat in 2016/2017 de focus heeft verlegd en een vervolgonderzoek heeft gedaan naar enkel de beleving en ervaring van het werken door sociaal professionals en vrijwilligers met daders en slachtoffers van ex-partnerstalking. Er zijn tijdens dit onderzoek van 2016/2017 interviews gehouden met medewerkers van Reclassering Nederland en reclassering Leger des Heils, Stichting Maatschappelijke Opvang Den Bosch, Stichting Juvans, Kompaan en De Bocht en Slachtofferhulp Nederland. Hieruit kwam naar voren dat de respondenten zichzelf over het algemeen in staat achten om te werken met daders of slachtoffers van ex-partnerstalking. Bij twijfel en bij spanningsvolle of complexe situaties kozen deze respondenten voor intercollegiale consultatie binnen de eigen organisatie (Lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties, 2017). Amerikaans onderzoek bevestigt het signaal dat de betrokken partijen bij stalkingszaken minimaal samenwerken, terwijl netwerken en beter begrip hebben voor elkaars functies een vereiste is voor een goede aanpak (Magruder, 2017). Vanuit professionals bleek er ook behoefte te zijn aan (continue) aandacht voor het fenomeen ex-partner stalking en niet alleen ad-hoc bij incidenten. Ook is er behoefte aan inzicht in de (regie op) samenwerking tussen betrokken instanties, aan meer professionaliteit en handvatten om met complexe stalkingszaken om te gaan (Lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties, 2017).

Dit vervolgonderzoek richt zich op het in kaart brengen van het professioneel handelen van de medewerkers van Veilig Thuis en Veiligheidshuizen bij de (integrale) aanpak van ex-partnerstalking. De keuze voor Veiligheidshuizen en Veilig Thuis komt voort uit de aanname dat daarin de samenwerking in de aanpak van ex-partnerstalking op een systematische wijze uitgevoerd wordt. Er zijn namelijk landelijke samenwerkingsafspraken tussen het Openbaar Ministerie, de politie en Veilig Thuis. Zij zijn van mening dat wanneer zij met elkaar samenwerken, waar nodig informatie met elkaar delen en hun interventies op elkaar afstemmen, zij alleen dan hun taakuitoefening tot een goed einde kunnen brengen (Pattje, 2015). Deze wijze van samenwerken kan als voorbeeld dienen voor de samenwerking in de aanpak van ex-partnerstalkingszaken die niet binnen Veiligheidshuizen en Veilig Thuis worden behandeld. De Minister van Veiligheid en Justitie gaf in een brief aan dat samenwerking in stalkingszaken moet voorkomen dat de stalkingszaken onopgemerkt blijven en niet escaleren (Steur, 2015). Door middel van het bestuderen van complexe casussen en het houden van interviews bij de Veiligheidshuizen en Veilig Thuis-organisatie wordt er inzicht verschaft in de werkwijze die zij hanteren. Het lectoraat VIA heeft gemerkt dat er in de internationale literatuur weinig geschreven is over de samenwerking in complexe stalkingszaken, waardoor er is gekozen voor een beschrijving vanuit de beroepspraktijk. Vrij recent is er een Amerikaans rapport gepubliceerd door Magruder (2017) over de samenwerking, echter is de Nederlandse situatie niet vergelijkbaar met de Amerikaanse situatie. Dat is de reden waarom er in de praktijk onderzoek wordt gedaan.

Hoofdstuk 2: Beschrijving van de beroepspraktijk & doelgroep

In dit hoofdstuk is eerst een samenvatting te vinden van instanties die betrokken zijn bij stalkingszaken. Vervolgens wordt er uitleg gegeven over de organisaties die betrokken zijn bij dit onderzoek. Dit afstudeeronderzoek wordt namelijk uitgevoerd in opdracht van het lectoraat veiligheid in afhankelijkheidsrelaties (VIA) en de betrokken organisaties zijn: Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en de Veiligheidshuizen Midden-Limburg en Parkstad. Daarnaast wordt de doelgroep beschreven, waar dit onderzoek zich op richt.

Zoals in de aanleiding staat beschreven heeft het onderzoek in 2015 zich gericht op de politie en de sociale professionals. De politie heeft als taak om de rechtsorde te handhaven zoals het opsporen van strafbare feiten, maar ook het verlenen van hulp (Politie, z.d.). Het Openbaar Ministerie zorgt er vervolgens voor dat een strafbaar feit zoals stalking kan worden vervolgd en een vonnis wordt uitgevoerd (Openbaar Ministerie, z.d.). Een slachtoffer krijgt te maken met de politie wanneer hij/zij aangifte of een melding doet van het stalkingsgedrag. Voor emotionele, praktische en juridische ondersteuning kan een slachtoffer terecht bij Slachtofferhulp Nederland (Politie, z.d.). Daarnaast kan het slachtoffer zelf contact opnemen of de politie stuurt een melding door naar Veilig Thuis, dit is een organisatie waar een slachtoffer terecht kan voor deskundige hulp en advies op het gebied van ex-partnerstalking. Veilig Thuis kan dan een onderzoek instellen of zij sturen de casus door naar het sociaal wijkteam of een andere sociale professional die bijvoorbeeld werkzaam is bij een ggz-instelling of bij een maatschappelijke opvang (Baeten, 2014).

Als blijkt dat een stalkingszaak dermate complex is en er vele organisaties bij betrokken zijn uit de zorg-justitie- en bestuursketen zal het Veiligheidshuis ingeschakeld worden. Het Veiligheidshuis zal ervoor zorgen dat er procesregie komt en alle betrokken partijen om de tafel komen voor een integrale aanpak. In een Veiligheidshuis wordt er zowel naar de dader- als slachtofferkant gekeken. In het onderzoek van 2016/2017 was ook de reclassering betrokken. De reclassering richt zich op de dader en zet in op het beheersen van de risico's en het stimuleren van gedragsverandering. De reclassering doet dit niet alleen en vraagt hulp aan sociale professionals, hierdoor krijgen sociale professionals zowel met slachtoffers als met daders te maken van stalking (Reclassering Nederland, 2018). De doelgroep van dit onderzoek is dan ook divers.

2.1 Lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties

Het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (VIA) is onderdeel van het Expertisecentrum Veiligheid. "Het Expertisecentrum Veiligheid houdt zich bezig met onderzoek op het gebied van maatschappelijke veiligheid en zoekt antwoord op complexe veiligheidsvraagstukken" (Avans Hogeschool, 2018). Het lectoraat VIA is één van de zes lectoraten waaruit het Expertisecentrum Veiligheid bestaat. De focus binnen dit lectoraat ligt op de professionalisering van de aanpak van geweld in relaties van afhankelijkheid en onvrijwilligheid. Dit kunnen veiligheidsvraagstukken zijn rondom geweld in het gezin, zoals kindermishandeling, partnergeweld of geweld tegen professionals of op het terrein van mensenhandel, zoals prostitutie. Het zijn vaak situaties waarbij er sprake is van een machtsverschil. Het is voor sociale professionals een grote uitdaging als zij met deze problematiek te maken krijgen. Het lectoraat wil daarom bijdragen aan het vergroten van de deskundigheid en weerbaarheid van deze professionals (Avans Hogeschool, 2018).

2.2 Veilig Thuis

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en is vanaf 1 januari 2015 in het leven geroepen, omdat de gemeenten verantwoordelijk werden. Het zijn regionale organisaties waar professionals, slachtoffers, daders en omstanders van huiselijk geweld of kindermishandeling terecht kunnen voor deskundige hulp en advies. Veilig Thuis heeft een adviserende rol en kan meldingen aannemen over stalkingszaken (Rijksoverheid, z.d.). In overleg met Veilig Thuis Zuidoost-Brabant bleek dat 70% van alle meldingen gedaan worden door de politie, omdat een politiemelding rondom huiselijk geweld en kindermishandeling altijd doorgezet moet worden naar Veilig Thuis (J. Kuijpers, A. Lauwers, I. Sauvé, persoonlijke communicatie, 8 februari 2018). Dit zorgt echter voor een hoge werkdruk bij Veilig Thuis aangezien de politie-eenheden de informatie ongefilterd doorsturen, hierdoor moeten de meldingen bij Veilig Thuis eerst gefilterd, geanalyseerd en bewerkt worden voordat zij over kunnen gaan tot een goede beoordeling (Blok, 2017).

Als er een melding binnenkomt bij Veilig Thuis zullen zij acties ondernemen en worden er gegevens vastgelegd in hun systeem (Baeten, 2014). Aan de hand van het triage instrument zal Veilig Thuis de melding beoordelen op acuut gevaar, structurele onveiligheid en/of zeer complexe problematiek. Vervolgens zal er een besluit genomen worden over de vervolgstappen die noodzakelijk zijn (Pattje, 2015). Het kan zijn dat Veilig Thuis zelf de casusregie houdt en gaat onderzoeken of dat zij de casus afschalen naar het lokale veld. Met het lokale veld worden de sociale professionals bedoeld die werkzaam zijn in een sociaal wijkteam, welzijnsorganisatie of bijvoorbeeld een instelling voor geestelijke gezondheidszorg. Als Veilig Thuis de casus afschaalt naar het lokale veld zullen zij gaan besluiten welke instelling of professional de verantwoordelijkheid gaat nemen voor de uitvoering van de vervolgstappen (Pattje, 2015). Het doel hiervan is dat slachtoffers geholpen worden bij het doorbreken van de onveilige situatie.

Veilig Thuis kan zelf ook maatregelen nemen waaronder het opleggen van een tijdelijk huisverbod en het doen van aangifte bij de politie. Zij werken daarbij samen met de politie en andere organisaties en geven ondersteuning aan professionals die te maken krijgen met stalkingszaken (Rijksoverheid, z.d.).

Justitie ziet Veilig Thuis als toegang tot en de schakel tussen het veiligheidsdomein en het sociale domein, waarbij Veilig Thuis als functie heeft om de afspraken voor een zo goed mogelijke afstemming tussen zorg- en straftrajecten te waarborgen (Pattje, 2015). Als blijkt dat de casus dermate complex is zal Veilig Thuis gebruik maken van het Veiligheidshuis om zo alle betrokken partijen bij elkaar te krijgen en duidelijke regie te krijgen in een casus (J. Kuijpers, A. Lauwers, I. Sauvé, persoonlijke communicatie, 8 februari 2018).

Dit deelonderzoek richt zich op Veilig Thuis Zuidoost-Brabant die 21 gemeenten bedient. Er zijn ongeveer 80 medewerkers werkzaam, deze zijn onder te verdelen in managers, secretariaat, stafmedewerkers (waaronder gedragswetenschappers), vertrouwensartsen en medewerkers Veilig Thuis (I. Verspeek, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018). De medewerkers Veilig Thuis zijn onder te verdelen in frontoffice- en backoffice medewerkers, de frontoffice medewerkers nemen meldingen aan, geven advies en voeren de triage uit en de backoffice medewerkers doen het onderzoek. De gedragswetenschappers houden zich bezig met de inhoudelijke ondersteuning van de frontoffice- en backoffice medewerkers (Veilig Thuis Zuidoost-Brabant, z.d.). Voor het overkoepelende onderzoek worden ook de Veilig Thuis locaties Zuid-Limburg, West-Brabant en Midden-Brabant onderzocht.

2.3 Veiligheidshuizen

“Wanneer reguliere inzet van partners binnen de eigen keten niet meer werkt, kan een beroep worden gedaan op het netwerksamenwerkingsverband, het Veiligheidshuis” (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2013). Het Veiligheidshuis zorgt ervoor dat de partners uit de strafrechtketen, de zorgketen, gemeentelijke partners en bestuur bijeen worden gebracht voor de aanpak van complexe problematiek. Zij zorgen ervoor dat er één plan van aanpak komt waarin de inzet van de partners op elkaar wordt afgestemd. Het Veiligheidshuis heeft als doel om criminaliteit, huiselijk geweld en ernstige overlast te verminderen of te voorkomen door middel van het voeren van procesregie (Veiligheidshuis Parkstad, 2017). Als bijvoorbeeld een stalkingszaak voort blijft duren en/of risicovol is, gaan de betrokken partijen samen rond de tafel zitten om de signalen te bespreken en een plan van aanpak op te stellen waarin de werkprocessen op elkaar worden afgestemd. Er wordt ingezet op gedragsverandering, recidivevermindering en verbetering van de kwaliteit van leven van de delinquent, maar ook op het beschermen van het slachtoffer (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2013). Bij een Veiligheidshuis wordt er samengewerkt met onder andere de gemeenten, politie, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, reclasseringsorganisaties en welzijnsorganisaties (Ministerie van Veiligheid en Justitie & Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid, z.d.). Veiligheidshuizen zijn regionale organisaties waarbij de instroom van casuïstiek afhankelijk is van de strategische agenda en prioritering die door de gemeenten in samenwerking met sleutelpartners is vastgesteld (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2013). Dit is in iedere regio anders, waardoor in sommige regio's stalkingszaken eerder in het Veiligheidshuis worden besproken dan in andere regio's.

Dit deelonderzoek richt zich op de locaties Midden-Limburg en Parkstad. In Midden-Limburg bestaat het Veiligheidshuis uit: een manager, drie administratieve medewerkers en zes procesregisseurs (4fte) (P. van Heul & M. Beckers, persoonlijke communicatie, 27 februari 2018). In Parkstad bestaat het Veiligheidshuis: uit een manager, een coördinator, drie administratieve krachten (2fte) en zeven procesregisseurs (5fte) (D. Gardeniers, persoonlijke communicatie, 8 februari 2018). Voor het overkoepelende onderzoek zijn ook de Veiligheidshuizen Heuvelland, Midden-Limburg, 's-Hertogenbosch en Westelijke Mijnstreek onderzocht.

2.4 Doelgroep

De doelgroep waar het onderzoek betrekking op heeft is driedelig: het zijn de professionals die betrokken zijn in het onderzoek, de sociale professionals waar het onderzoek een meerwaarde voor heeft en het lectoraat waar het onderzoek voor gedaan is.

De doelgroep die is betrokken in het onderzoek zijn de medewerkers Veilig Thuis en de procesregisseurs bij Veiligheidshuizen. Dit zijn de professionals die expertise hebben op het gebied van ex-partnerstalking. Zij streven ernaar om op een systematische wijze om te gaan met stalkingszaken. Het verschilt per regio wanneer een stalkingszaak wordt doorgezet naar het Veiligheidshuis. In dit onderzoek zijn daarom zowel medewerkers van Veiligheidshuizen als van Veilig Thuis organisatie benaderd. Dit is afhankelijk van waar er complexe ex-partnerstalkingszaken voor dit onderzoek ter beschikking werden gesteld. Het werkgebied van de verschillende locaties zijn hieronder stapsgewijs weergegeven:

- Veilig Thuis Zuidoost-Brabant: gemeente Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Gemert-Bakel, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
- Midden-Limburg: gemeente Echt, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert.
- Parkstad: gemeente Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Voerendaal, Nuth, Brunssum en Onderbanken

Daarnaast richt dit onderzoek zich op de sociale professionals die stalkingszaken als lastig en complex ervaren. Hieronder vallen de sociale professionals die werkzaam zijn bij sociale wijkteams, maatschappelijk werkorganisaties, reclasseringsorganisaties, geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en de vrijwilligers die werkzaam zijn bij Slachtofferhulp Nederland. Tot slot het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties die de opgedane kennis en inzichten zal gebruiken voor publicaties, vervolgonderzoeken en voor verbetering van het onderwijs, met als doel professionalisering van de beroepspraktijk.

2.5 Waarde voor de beroepspraktijk

Veilig Thuis en Veiligheidshuizen

Uit de eerste gesprekken met Veilig Thuis Zuidoost-Brabant & de Veiligheidshuizen Midden-Limburg & Parkstad bleek dat zij positief en enthousiast waren over het onderzoek. Veilig Thuis Zuidoost-Brabant gaf aan een meerwaarde te zien in het kijken naar de samenwerking tussen de strafrechtketen en de zorgketen. Zij gaven aan dat deze verbinding noodzakelijk is om stalking aan te kunnen pakken. Zij waren dan ook benieuwd naar wat dit onderzoek kon opleveren en stonden er open tegenover. Daarnaast vroegen zij zich af of ze altijd de juiste mensen om tafel hadden (J. Kuijpers, A. Lauwers, I. Sauvé, persoonlijke communicatie, 8 februari 2018). Procesregisseur D. Gardeniers (persoonlijke communicatie, 8 februari 2018) werkzaam bij Veiligheidshuis Parkstad gaf aan benieuwd te zijn naar haar blinde vlekken en zij miste in de samenwerking met Veilig Thuis de expertise met betrekking tot het strafrecht. Procesregisseurs E. van Neerven en M. Beckers (persoonlijke communicatie, 8 februari 2018) van het Veiligheidshuis Midden-Limburg wilde graag meer bewustwording in hun handelswijze. Zij waren benieuwd naar handvatten die helpend kunnen zijn bij stalkingszaken en gaven aan soms nog zoekende te zijn in hun handelen als procesregisseurs.

Lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties

Uit eerdere onderzoeken van het lectoraat blijkt dat de sociale professionals geen vaste werkwijze hebben binnen stalkingszaken, waardoor zij geen handvatten hebben bij het omgaan met stalkingszaken. Dat zorgt ervoor dat deze professionals op basis van hun ervaringskennis en intuïtie handelen waardoor zij regelmatig niet meer weten wat ze moeten doen en vastlopen (Emden, 2016). "Het werken op ervaring wordt door hulpverleners als summier ervaren: een duidelijk signaal uit de praktijk is dat er een sterke behoefte is naar consensus in het werken aan stalkingzaken" (Hein, 2017). Een beroepscompetentie van de maatschappelijk werker is dat zij op een resultaatgerichte wijze handelen volgens een methodische benadering (Jagt, 2015). Deze methodische benadering blijkt er nu nog nauwelijks te zijn, terwijl er wel behoefte aan is. Zoals ook in de aanleiding is beschreven hebben sociale professionals behoefte aan inzicht in de (regie op) samenwerking tussen betrokken instanties en aan meer professionaliteit en handvatten om met complexe stalkingszaken om te gaan. De meerwaarde van het lectoraat is dat zij de inzichten uit het onderzoek uiteindelijk kunnen delen met de beroepspraktijk en dat de deskundigheid en weerbaarheid wordt vergroot van de professionals die te maken krijgen met de complexe stalkingszaken.

Hoofdstuk 3: Vraaganalyse

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op het begrip ex-partnerstalking, daarna wordt toegelicht op welke vier fronten het bij de aanpak van complexe stalkingszaken mis kan gaan. Ook wordt de noodzaak van samenwerking beschreven en het begrip professioneel handelen uitgelegd. Tot slot volgt er een korte uitleg over de MDA++ aanpak.

3.1 Ex-partnerstalking

Er wordt gesproken over stalking wanneer er sprake is van een "patroon van overlast dat ontstaat als de ene persoon contact blijft zoeken met een ander die dat als ongewenst of zelfs beangstigend ervaart" (Voerman & Brandt, 2016, p. 19). Stalking kan gedragingen omvatten als het rondzwerven in de buurt van het slachtoffer, het maken van ongevraagd contact of het vernielen van het eigendom van het slachtoffer (Fleming, Newton, Fernandez-Botran, & Miller, 2012). Het wordt gezien als probleemgedrag dat tijdig moet worden aangepakt, zodat het niet escaleert tot crimineel gedrag. In art. 285b Sr (2000) wordt stalking als misdrijf omschreven als "Hij, die wederrechtelijk stelselmatig opzettelijk inbreuk maakt op eens anders persoonlijke levenssfeer met het oogmerk die ander te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden dan wel vrees aan te jagen". Dit gedrag moet wettig en overtuigend bewezen zijn om iemand strafbaar te stellen. Dat is echter vaak lastig in stalkingszaken, omdat "veel van de gedragingen die horen bij stalking ook 'normaal' kunnen zijn en het vaak niet duidelijk is waar de grens ligt tussen normaal, overlastgevend en strafbaar gedrag" (Voerman & Brandt, 2016, p. 26). Maar de gedragingen kunnen zich ook uiten in andere misdrijven zoals bedreiging of vernieling (Steur, 2015). Om aangifte te kunnen doen van stalking moet er daarom sprake zijn van inzicht in een patroon van incidenten, die duiden op stalking (Voerman & Brandt, 2016).

Dit onderzoek richt zich specifiek op ex-partnerstalking. Ex-partners zijn mensen die een wederkerige liefdesrelatie hebben gehad. Onder een wederkerige relatie wordt verstaan dat beide personen het er over eens zijn dat er sprake is geweest van een relatie.

Een stalker die zijn ex-partner blijft lastig vallen kan volgens Voerman & Brandt (2016) getypeerd worden als een 'afgewezen stalker', dit is iemand die een intieme relatie heeft gehad met zijn slachtoffer en is gaan stalken nadat het slachtoffer hem heeft afgewezen. In 80% van de gevallen zijn het mannen die zich afgewezen voelen en dit niet kunnen accepteren, zij blijven dan contact zoeken met de ex-partner omdat ze de afwijzing niet kunnen verkroppen (Voerman & Brandt, 2016). Daarnaast loopt dit vaker dan in de andere vormen van stalking uit tot mishandeling van het slachtoffer. Terwijl ex-partnerstalking pas in een later stadium als zorgwekkend wordt getypeerd dan bijvoorbeeld stalking door een vreemde. Ook is bekend dat stalking door een bekende juist gevaarlijker is. Het effectief aanpakken van ex-partnerstalking is daarom uiterst belangrijk.

De duur van stalking is in vele gevallen verschillend. Wanneer een stalker na twee weken nog niet van ophouden weet, duurt het vaak maanden of zelfs jaren. De duur en ernst van de stalking zijn niet de enige factoren die voor veel impact zorgen op het slachtoffer, maar juist de onzekerheid: Wat kan er gebeuren, waartoe is mijn stalker in staat, wat is het volgende? (Voerman & Brandt, 2016).

3.2 Stalking wordt vaak onderschat

Voerman & Brandt (2016) hebben in hun werk bij de politie opgemerkt dat het op vier fronten mis kan gaan. Namelijk dat het slachtoffer de risico's niet ziet, de politieaanpak spaak loopt, stalking op onbegrip stuit en professionals langs elkaar heen werken.

Het eerste fenomeen dat het slachtoffer de risico's niet ziet, is terug te zien in de zaak van Saga Backmann, waarbij zij pas na vier maanden aangifte deed (Schalkwijk, 2013). De 34-jarige Raja Draaisma heeft verschillende keren bij de politie om hulp gevraagd, echter heeft zij géén aangifte gedaan omdat zij in gesprek wilde blijven met haar ex-partner (Tetteroo, 2015). Bij het slachtoffer spelen vaak gevoelens van schaamte en schuld, zij zitten in een vreselijk isolement en durven er niet over te praten (Laurier, 2015).

Het tweede fenomeen richt zich op het feit dat de politieaanpak spaak loopt, dit is terug te zien in de zaak van Linda van der Giessen. In deze zaak geeft de politie toe dat er verschillende fouten zijn gemaakt in het onderzoek naar de aangiften van de stalking (Schouten, 2015). "Alleen, stalking is geen incident, het is een patroon." (Voerman & Brandt, 2016). Hierdoor vergt het van de politie een andere aanpak, omdat er vaak meerdere aangiften gedaan worden bij de politiemensen die individueel niet de context van het geheel kennen. Ook het systeem waar de politie mee werkt is daar niet op toegespitst, hierdoor blijft de stalking vaak verborgen en wordt het gezien als aparte incidenten in plaats van een patroon. Als gevolg hiervan wordt de ernst onvoldoende ingeschat en wordt de zaak niet direct opgepakt (Voerman & Brandt, 2016).

Het derde fenomeen is dat stalking vaak stuit op onbegrip. Het is gericht op de relationele sfeer, waardoor derden de ernst van de situatie niet goed inschatten. Uit onderzoek blijkt dat "Iedereen, ongeacht hun achtergrond, vond het gedrag tussen ex-partners minder zorgwekkend en noemde dat gedrag pas in een later stadium stalking" (Voerman & Brandt, 2016, p. 59). Dit gegeven staat haaks op het feit dat we weten dat "Het gevaar juist *groter* is als de persoon die ons stalkt onze ex-partner is" (Voerman & Brandt, 2016, p. 60). De ernst van ex-partnerstalking wordt daardoor vaak onvoldoende ingeschat, ditzelfde geldt ook voor het impact op het slachtoffer wat moeilijk invoelbaar is voor anderen.

Tot slot het fenomeen dat professionals langs elkaar heen werken. "De meeste stalkingssituaties die in een drama zijn geëindigd, hadden te lijden onder mensen die niet communiceerden met elkaar over wat ze wisten en daardoor een gefragmenteerd en incompleet beeld hadden van de stalking" (Voerman & Brandt, 2016, p. 93). Volgens gedragswetenschapper bij Veilig Thuis I. Sauvé (persoonlijke communicatie, 8 februari 2018) kan stalking pas worden aangepakt wanneer de zorg en justitieketen nauw samenwerken.

Hierbij is het volgens de procesregisseur van het Veiligheidshuis Parkstad van belang dat de betrokken professionals voldoende expertise hebben op het gebied van stalking, dit blijkt volgens haar niet altijd het geval te zijn (D. Gardeniers, persoonlijke communicatie, 8 februari 2018). Slachtoffers zijn daarnaast ook erg geholpen als alle partijen met elkaar samenwerken, maar helaas blijkt dat niet altijd vanzelf te gaan (Voerman & Brandt, 2016).

3.3 Je kunt het niet alleen

De aanpak van stalking kan men niet alleen, samenwerken is daarbij noodzakelijk. Volgens Voerman & Brandt (2016) is het nodig om een stalkingsmanagementteam op te richten om een stalkingszaak aan te pakken, dit kan eventueel in een Veiligheidshuis. Een Veiligheidshuis biedt veel mogelijkheden om professionals om de tafel te krijgen, zodat er duidelijke regie is met afstemming in de aanpak. Echter, zitten er ook haken en ogen aan. Een groep professionals is niet opeens een team wanneer zij geconfronteerd worden met dezelfde stalkingszaak, het blijven individuele professionals met elk hun eigen taken en verantwoordelijkheden. Uit Amerikaans onderzoek van Magruder (2017) komen vier elementen naar voren waarin de uitdaging staat beschreven voor een succesvolle samenwerking bij complexe ex-partnerstalkingszaken.

Als eerste fenomenologisch, hiermee wordt de kennis en ervaring van de betrokken professionals bedoeld rondom partnergeweld. Als tweede het praktische aspect, bijvoorbeeld het gebrek aan financiering of de regels omtrent gegevensuitwisseling tussen de professionals. Als derde de politiek, zo wordt stalking pas sinds 2000 strafbaar gesteld in Nederland en is het afhankelijk van de overheid in hoeverre er wordt opgetreden door de politie. Tot slot het persoonlijke aspect, dit heeft betrekking op de persoonlijke kenmerken van de betrokken professional bijvoorbeeld het begrip voor de andere rollen en het vertrouwen in de ander (Magruder, 2017). Dit zijn allemaal elementen die op orde moeten zijn in een succesvolle samenwerking en dat vergt tijd, anders zal de samenwerking moeilijk verlopen.

Een multidisciplinaire aanpak is het meest effectief, professionals kunnen dan hun taken op elkaar afstemmen in een plan van aanpak (Voerman & Brandt, 2016). Dat zorgt ervoor dat men sneller en effectiever kan ingrijpen in situaties waarin sprake is van directe onveiligheid. Ook ontstaat er een beter en meer compleet beeld van wat er gebeurd is en wat daarvan de achtergrond is. Als er samengewerkt wordt kan er tevens een betere afstemming en onderbouwing plaatsvinden van de interventies die gericht zijn op het blijvend herstel van veiligheid. Ook wordt er beter toezicht gehouden op de inzet van de interventies, waardoor er sneller kan worden ingegrepen wanneer deze niet effectief blijken te zijn (Pattje, 2015).

3.4 Professioneel handelen

Professioneel handelen houdt in dat de professionals vakkundig handelen, dus dat zij voldoende kennis en vaardigheden beschikken en een juiste beroepshouding hanteren (Haaren & Halem, 2015). Door Menger, Krechtig & Bosker (2016) wordt professioneel handelen omschreven als het gebruik maken van de modellen en methoden die afgeleid zijn van expliciet en onderbouwde kennis, dus dat men handelt op basis van professionele expertise. Volgens Behrend (2010) bestaat een beroepshouding uit een denkniveau en een handelingsniveau. Het denkniveau houdt de kennis en vaardigheden in die de professional bezit. Het handelingsniveau is dat de professional de kennis en vaardigheden om kan zetten in daden en de methodieken kan toepassen naar eigen inzicht.

"Professioneel werken valt niet samen met 'vrij en autonoom zijn', maar veeleer met gedisciplineerd en onderbouwd werken" (Menger, Krechtig, & Bosker, 2016, p. 24). Dit houdt in dat professionals zich in hun handelen laten leiden door kennis en methoden volgens een bewuste en onderbouwde handelingsstrategie en dat zij daarbij de professionele missie nastreven. Als professional is het belangrijk dat zij zich realiseren 'waar ze van zijn' en 'waar ze het voor doen', dus dat zij zichzelf regelmatig afvragen of dat zij de maatschappelijke bijdrage leveren die zij behoren te leveren vanuit hun beroep. Iedere professional is ingebed in een beroepsgroep dit om de kwaliteit van de professional te waarborgen. Binnen de beroepsgroep is er sprake van een georganiseerde vorm van professioneel overleg en onderlinge communicatie die zich richt op het realiseren van kwaliteit, het delen van kennis, de reflectie en het leren van professionals (Menger, Krechtig, & Bosker, 2016). De beroepsgroep heeft voornamelijk twee functies: het bevorderen van de bekwaamheden van een professional en het houden van toezicht op de handhaving van de integriteit van een professional, die vastgelegd is in een beroepscode (Simons & red., 2017). De organisatie waar de professional in dienst is heeft invloed op het handelen van de professional.

Een professional die werkt in een complexe en onvoorspelbare context is veeleer aangewezen op zijn ervaringskennis en bekwaamheid om creatief en innovatief te reageren op specifieke situaties (Menger, Krechtig, & Bosker, 2016). Dit geldt zonder meer voor professionals die te maken krijgen met ex-partnerstalkingszaken. Aangezien er over het professioneel handelen bij ex-partnerstalkingszaken nog geen specifieke literatuur bestaat, handelen professionals vaak op basis van hun ervaringskennis en beroepsbekwaamheid.

"Ervaringskennis kan expliciet en bewust zijn, maar is vaak ook impliciet of 'halfbewust'. Ervaren professionals spreken dan soms van 'intuïtie'. Bij nadere beschouwing blijkt de intuïtie echter vaak te duiden als een razendsnelle herkenning van basispatronen en menselijke reacties, een verinnerlijkte vorm van kennis die men kan opdoen op grond van ervaring en systematische reflectie daarop" (Menger, Krechtig, & Bosker, 2016, p. 24).

Dus naast de expliciete handelingskennis wordt er ook gehandeld op basis van ervaringskennis. Een professional komt namelijk regelmatig voor een nieuwe, onverwachte situatie te staan. Op dergelijke momenten kan er ook handelingsverlegenheid ontstaan waarin de professionals niet meer weten hoe zij moeten handelen, terwijl zij wel genooddaakt zijn om snel te handelen.

Vorig jaar tijdens het onderzoek van het lectoraat VIA bleek dat een groot deel van de sociale professionals regelmatig het gevoel hadden dat zij 'vastliepen' en dat voor hun gevoel 'niets leek te werken' (Emden, 2016). D. Gardeniers (persoonlijke communicatie, 8 februari 2018) gaf aan dat stalkingszaken bijna altijd doorgezet worden naar het sociaal wijkteam maar vervolgens weer terugkomen bij het Veiligheidshuis, omdat het sociaal wijkteam niet weet hoe zij dergelijke situaties moeten aanpakken. In sociale wijkteams werken generalisten die geen specifieke kennis hebben over stalkingszaken (Hogendorp, 2018). Stalkingszaken zijn complex, waardoor dat vraagt om specifieke handelingskennis.

Een kenmerk van het professioneel handelen is dat professionals naast de kennis die zij in huis hebben, ook professionele ruimte moeten ervaren waarin zij op basis van verantwoordelijkheid en bekwaamheid beslissingen kunnen nemen (Menger, Krechtig, & Bosker, 2016). Reclasseringswerkers gaven aan dat zij vooral bezig zijn met maatwerk omdat elke stalker anders is, daardoor maken zij keuzes op basis van hun gevoel en ervaringen (Troelien, 2017). Een beslissing door een professional kan grote gevolgen hebben voor de levens van andere mensen dit vraagt "van professionals dat zij met elkaar samenwerken aan systematische professionele reflectie op het eigen handelen en op de eigen resultaten" (Menger, Krechtig, & Bosker, 2016, p. 25). Door te reflecteren op het eigen handelen zijn de professionals in staat zich blijvend te ontwikkelen (Jagt, 2015). Professionals evalueren de effectiviteit van hun handelen door na te gaan of hun activiteiten de professionele missie dichterbij brengen en door zich af te vragen of zij dat op de best mogelijke manier doen volgens de actuele kennis waarover zij beschikken. Vervolgens evalueren professionals of zij deze kennis weten te vertalen naar de specifieke context, of hun ervaringskennis meerwaarde heeft en wat ze leren van hun eigen gedrag in samenwerking met andere professionals (Menger, Krechtig, & Bosker, 2016). Daarmee leveren professionals een bijdrage aan de ontwikkeling van het kennisbestand van het beroep (Jagt, 2015). De professional verantwoordt zich publiekelijk over de werkwijze en resultaten met betrekking tot de professionele waarden. De publieke verantwoording maakt duidelijk wat je als professional doet, hoe je dat doet, wat je resultaten zijn en welke maatschappelijke waarde je werk toevoegt (Menger, Krechtig, & Bosker, 2016).

3.5 Kwaliteitskader MDA ++

Het kwaliteitskader MDA ++ wordt niet specifiek meegenomen in de hoofd- en deelvragen, omdat dit kwaliteitskader geen directe betrekking heeft op het onderzoek. Bij aanbevelingen voor Veilig Thuis zal dit kwaliteitskader terugkomen.

In het voorgesprek met Veilig Thuis Zuidoost-Brabant kwam nadrukkelijk de volgende vraag naar voren voor de onderzoeker: 'hoe kunnen wij het kwaliteitskader MDA ++ beter zichtbaar maken in ons werk?' (J. Kuijpers, A. Lauwers, I. Sauvé, persoonlijke communicatie, 8 februari 2018). Het kwaliteitskader MDA ++ (Multidisciplinaire aanpak) is gericht op een effectieve aanpak van kindermishandeling, huiselijk geweld en seksueel geweld in Nederland. Het is gericht op gezinnen die op meerdere leefdomeneinen problemen ervaren die onderling samenhangen en van generatie op generatie kunnen overgaan. "De complexiteit, de ernst en de hardnekkigheid van de problematiek vraagt om specifieke kennis, passende werkwijzen, een geïntegreerde aanpak en het nemen van gezamenlijke verantwoordelijkheid" (Kraak, 2017). De MDA++ aanpak moet eind 2018 door de betrokken professionals worden uitgevoerd. Als Veilig Thuis beoordeeld dat er sprake is van een acute situatie in combinatie met structurele onveiligheid, kan Veilig Thuis afstemmen met de politie en het Openbaar Ministerie om het cliëntsysteem toe te wijzen aan de integrale aanpak MDA++. Hierbij zullen de verschillende sectoren, specialisten, het sociaal wijkteam en het gezin met hun sociaal netwerk, gaan samenwerken (Kraak, 2017). Uit onderzoek door Movisie blijkt dat hulpverleners vaak langs elkaar heen werken, wel overleg hebben maar hun aanbod niet op elkaar afstemmen. Het gezin ervaart daardoor geen samenhang in de aanpak.

"Per casus wordt het MDA++ team samengesteld, met professionals uit verschillende instanties. Met een vaste contactpersoon voor het hele gezin (en de eventuele ex-partner), die uitlegt wat er gebeurt, die alle hulp organiseert en op elkaar afstemt. Dit alles volgens het uitgangspunt 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Een belangrijk accent bij deze aanpak is dat gezinsleden vanaf het eerste moment meepraten over de aanpak." (Kraak, 2017).

Hoofdstuk 4: Onderzoeksvraag en doelstelling

In dit hoofdstuk vindt u de onderzoeksvraag, de deelvragen, doelstelling en het begrippenkader van dit deelonderzoek.

4.1 Onderzoeksvraag:

De hoofdvraag van dit deelonderzoek luidt als volgt: Hoe uit zich het professioneel handelen van de medewerkers van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en Veiligheidshuizen Midden-Limburg & Parkstad bij de aanpak van ex-partnerstalking, zowel op individueel en organisatieniveau als op het niveau van ketensamenwerking?

4.2 Deelvragen:

Om antwoord te geven op de hoofdvraag, zijn er een drietal deelvragen opgesteld:

- A) Hoe verloopt in algemene zin het proces van stalking?
- B) Hoe kan het professioneel handelen op organisatieniveau, ketensamenwerkingsniveau en individueel niveau worden beschreven bij Veilig Thuis Zuidoost-Brabant?
- C) Hoe kan het professioneel handelen op organisatieniveau, ketensamenwerkingsniveau en individueel niveau worden beschreven bij Veiligheidshuis Midden-Limburg & Parkstad?

Deelvraag A biedt inzicht in het algemene proces van stalking. Deelvraag B & C zorgen ervoor dat er inzicht komt in het professioneel handelen van de medewerkers van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en de procesregisseurs bij de bovenstaande Veiligheidshuizen. Dit is nodig zodat uiteindelijk het professioneel handelen gekoppeld kan worden aan het algemene proces van stalking, waardoor er een werkzame leidraad ontstaat in de aanpak.

Daarnaast wordt het professioneel handelen op de drie niveaus onderscheiden. De reden hiervan is dat er op individueel niveau gekeken kan worden wat belangrijk is als professional in het handelen bij complexe stalkingszaken. Op organisatieniveau om te kijken hoe de organisatie werkt en welke elementen belangrijk zijn, op ketensamenwerkingsniveau om te kijken hoe er samengewerkt wordt binnen de keten en wat daarin eventueel verbeterd kan worden.

4.3 Doelstelling:

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in het professioneel handelen van de medewerkers van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en procesregisseurs bij Veiligheidshuizen Midden-Limburg & Parkstad bij de aanpak van complexe ex-partnerstalkingszaken. De inzichten die in dit deelonderzoek verkregen zijn zullen een bijdrage leveren aan het overkoepelende onderzoek voor het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (VIA). Het doel vanuit het lectoraat is om bij te dragen aan het vergroten van de deskundigheid en weerbaarheid van professionals die met stalking te maken krijgen (Avans Hogeschool, 2018). De verkregen kennis van dit deelonderzoek kan daarom ten goede komen aan het versterken van het handelen van professionals in het werkveld. De veronderstelling is dat de expertise rondom het omgaan met stalkingszaken ligt bij Veilig Thuis en Veiligheidshuizen. Door middel van praktijkgericht onderzoek zal hier inzicht in worden verschaft en kan deze kennis vervolgens ten goede komen aan het handelen van de andere sociale professionals in het werkveld, bijvoorbeeld bij welzijnsorganisaties, reclasseringsorganisaties, vrouwenopvang en slachtofferhulp. Dit is relevant aangezien de sociale professionals aangeven behoefte te hebben aan meer kennis en handvatten rondom ex-partnerstalking en op regie in de samenwerking bij complexe zaken.

4.4 Begrippenkader:

- *Ex-partnerstalking*: In dit onderzoek wordt ex-partnerstalking gedefinieerd als het ongewenst invloed uitoefenen op een ex-partner, waarmee een wederkerige liefdesrelatie heeft bestaan. Hierbij speelt een bepaalde planmatigheid en regelmaat een belangrijke rol.
- *Professioneel handelen*: Professioneel handelen houdt in dat de professionals vakkundig handelen, dus dat zij voldoende kennis en vaardigheden beschikken en een juiste beroepshouding hanteren (Haaren & Halem, 2015).
- *Individueel niveau*: In dit onderzoek wordt het individueel niveau gedefinieerd als het persoonlijk handelen van een professional binnen een organisatie op basis van eigen inzicht met eigen theoretisch kader, persoonlijke ervaringen en een individueel referentiekader.
- *Organisatie niveau*: Organisationsniveau wordt gedefinieerd als het werken op basis van beleid en protocollen waarin taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden in een organisatie zijn verdeeld en onderlinge relaties zijn geregeld (Marcus & Van Dam, 2012).
- *Het niveau van ketensamenwerking*: Een keten(samenwerking) is een samenwerkingsverband tussen partijen die zowel zelfstandig als afhankelijk van elkaar functioneren omdat ze volgtijdelijke handelingen uitvoeren, gericht op een afzonderlijk doel. Bij de ordening en afstemming van activiteiten houden de partijen oog op het gezamenlijke doel (Beemer, Van Roost, De Ruigh-Horstmanshof, Van der Aa, & Konijn, 2003). De ketens die samenkomen in dit onderzoek zijn de strafrecht-, zorg- en bestuursketen.
- *Veiligheidshuis*: Veiligheidshuizen zijn netwerksamenwerkingsverbanden die partners uit de strafrechtketen, zorgketen, gemeentelijke partners en bestuur verbinden in de aanpak van complexe problematiek. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit (Ministerie van Veiligheid en Justitie, z.d.).
- *Veilig Thuis*: Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Het zijn regionale organisaties waar professionals, slachtoffers, daders en omstanders van huiselijk geweld of kindermishandeling terecht kunnen voor deskundige hulp en advies (Rijksoverheid, z.d.).

Hoofdstuk 5: Onderzoeksontwerp

In dit hoofdstuk staat de onderzoeksofzet centraal, de onderzoeksmethode, dataverzamelmethode, populatie, analysemethode en de operationalisatie worden hier verder uitgelegd.

Dit onderzoek is een praktijkonderzoek waarbij er op een systematische wijze in interactie met de professionals uit de praktijk antwoorden verkregen zijn op de vragen die waren ontstaan binnen het lectoraat, het is gericht op de verbetering van de beroepspraktijk (Donk & Lanen, Praktijkonderzoek in zorg en welzijn, 2015). Het is een kwalitatief onderzoek waarin het professioneel handelen van de medewerkers van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en de Veiligheidshuizen Midden-Limburg en Parkstad op een beschrijvende wijze in kaart is gebracht op de drie niveaus. Kwalitatief onderzoek is "een methode waarbij de onderzoeker in het 'veld' onderzoek uitvoert" (Verhoeven, 2014). Aangezien er nog maar weinig tot geen literatuur over dit onderwerp bestaat kan dit ook wel beschreven worden als practice-based evidence, dit houdt in dat "de kennis over handelen van een professional ontstaat in de specifieke context van de beroepspraktijk en dat die kennis evolueert door de interactie tussen de personen die in deze context een belangrijke rol spelen" (Donk & Lanen, Praktijkonderzoek in zorg en welzijn, 2015, p. 26). Er is dus sprake van een bottom-up onderzoek. De kennis die dit onderzoek heeft opgeleverd zal bruikbaar zijn voor anderen binnen of buiten deze beroepsgroep (Donk & Lanen, Praktijkonderzoek in zorg en welzijn, 2015). De beleving van de professional staat centraal in kwalitatief onderzoek dat vergde een open en flexibele benadering, dit zorgde voor verdieping (Verhoeven, 2014). Deze open en flexibele benadering is terug te zien in de interviews waar er vanuit een niet-wetende houding het gesprek is aangegaan met de respondenten.

5.1 Beschrijvend onderzoek

Daarnaast is er sprake van een beschrijvend onderzoek waarbij er terughoudend met oordeelsvorming om wordt gegaan (Donk & Lanen, 2015). Door de weinige beschikbare literatuur over de samenwerking bij ex-partnerstalkingszaken werd er gekozen om tot een beschrijving vanuit de beroepspraktijk te komen. Beschrijvend onderzoek is namelijk geschikt als er niet veel voorkennis of literatuur beschikbaar is (Fischer & Julsing, 2014). Tijdens het onderzoek werd constant de nieuwe informatie vergeleken met de oude informatie en werden er verbanden gelegd tussen de verschillende organisaties, dit versterkt in enige mate de betrouwbaarheid van het onderzoek (Verhoeven, 2014).

5.2 Onderzoeksmethode & dataverzamelmethode

Als kwalitatief onderzoekstype werd er gekozen voor de gevalstudie waarbij verschillende methoden van dataverzameling zijn gecombineerd. Door deze werkwijze werd er vanuit verschillende invalshoeken gekeken naar de onderzoeksvraag (Verhoeven, 2014). In dit onderzoek werd er door middel van vier verschillende onderzoeksinstrumenten de onderzoeksvraag beantwoord, te weten: literatuurstudie, kwalitatieve inhoudsanalyse, open interviews en half-gestructureerde interviews. "Meerdere gevalsbeschrijvingen maken een beter begrip mogelijk van sommige concepten, maar kan ook leiden tot nieuwe inzichten of verfijning van eerdere inzichten" (Steenhuis, 1998). Tot slot heeft er nog een groepsinterview plaatsgevonden als extra verdieping op het onderzoek. "Gevalsstudie is een vorm van *intensief* onderzoek." (Verhoeven, 2014). Voorafgaand aan het onderzoek zijn deze verschillende dataverzamelmethode met de betrokken Veilig Thuis organisatie en Veiligheidshuizen afgestemd. Er bleek bruikbare casuïstiek voorhanden te zijn, de instanties waren bereid om deze dossiers toegankelijk te maken en er werd bij iedere locatie een contactpersoon gekoppeld aan de onderzoeker.

Literatuuronderzoek

Literatuuronderzoek maakt in het algemeen deel uit van elk onderzoek. Verhoeven (2014) geeft aan dat het noodzakelijk is om literatuuronderzoek te gebruiken voor het maken van een goede opzet en het neerzetten van een gedegen onderzoek. In de vooranalyse is gebruik gemaakt van literatuur, daarin is de basis gelegd voor het verdere onderzoek. Vervolgens is er uit de vooranalyse een onderzoeksvraag voortgekomen en werd er literatuur gebruikt voor de definiëring van de termen die gehanteerd worden in de onderzoeksvraag. Na dit hoofdstuk volgt het hoofdstuk resultaten en analyse, waarin de deelvragen gedeeltelijk worden beantwoord door middel van literatuurstudie. Deelvraag A is geheel beantwoord door secundaire literatuur, waarin er antwoord is gegeven op de vraag 'hoe in het algemene proces stalking verloopt?'. Vervolgens zijn de deelvragen B en C beantwoord door een combinatie van secundaire- en grijze literatuur, hier zijn onder andere de werkwijze en processen beschreven die gehanteerd worden binnen Veilig Thuis en Veiligheidshuizen. Er is gebruik gemaakt van grijze literatuur omdat het organisaties zijn die regionaal worden aangestuurd, hierdoor betreft het informatie die regionaal beschikbaar is gesteld op de locaties. Echter, er is niet veel literatuur te vinden die specifiek gericht is op het professioneel handelen bij ex-partnerstalkingszaken, waardoor er in de praktijk verder onderzoek is gedaan.

Inhoudsanalyse

Het bestuderen van de complexe casussen bij Veilig Thuis en de Veiligheidshuizen valt onder de dataverzamelmethode inhoudsanalyse. De casussen werden bestudeerd en geordend door op volgorde te beschrijven welke instanties betrokken waren en wat er inhoudelijk gebeurde, hierdoor ontstond er een chronologisch beeld van de stalkingszaken. Er zijn in totaal twee ex-partnerstalkingszaken bij Veilig Thuis Zuidoost-Brabant bestudeerd die bijdragen aan het beantwoorden van deelvraag B en er zijn drie ex-partnerstalkingszaken bij de veiligheidshuizen bestudeerd die bijdrage aan het beantwoorden van deelvraag C.

Een inhoudsanalyse houdt in dat er een diepgaande analyse wordt gemaakt waarin een aantal variabelen worden bestudeerd (Verhoeven, 2014). Door middel van literatuur is er antwoord gegeven over hoe het algemene proces van stalking verloopt. Door deze literatuur te koppelen aan de bevindingen uit de casus is er per organisatie op casusniveau in beeld gebracht hoe er in iedere fase van het stalkingsproces professioneel gehandeld werd. Daarnaast is er in kaart gebracht hoe er werd gehandeld op de verschillende niveaus. De casussen zijn anoniem en schriftelijk bij de Veiligheidshuizen en door middel van een gesprek Veilig Thuis beschikbaar gesteld aan de onderzoeker.

Open Interviews

"Interviews zijn een belangrijke bron van informatie tijdens bijna elk onderzoek" (Fischer & Julsing, 2014). Tijdens de inhoudsanalyse ofwel het bestuderen van de casussen hebben er meerdere gesprekken plaatsgevonden met de betrokken professionals van de casussen dit was in de vorm van open interviews. Echter, in deze fase wordt er niet gesproken over open interviews maar over gesprekken. Deze gesprekken waren gericht op de werkwijze van de organisatie en de ervaringen in het werkveld met complexe stalkingszaken. Dit was nodig om duidelijkheid te krijgen in hoe er specifiek op die locatie werd gewerkt, deze gesprekken droegen bij aan het beantwoorden van de deelvragen B en C.

Half-gestructureerde interviews

De half-gestructureerde interviews zijn gebruikt om de bevindingen uit de inhoudsanalyse te toetsen aan de professionals van Veilig Thuis en de Veiligheidshuizen en voor een verdere beantwoording van de deelvragen B en C. Bij deze interviews staat de beginvraag vast en de verschillende onderwerpen die behandeld gaan worden (Fischer & Julsing, 2014). Na de fase van de inhoudsanalyse en open interviews is de onderzoeksgroep bijeenkomen en hebben zij de bevindingen uit de verschillende casussen samengebracht. Uit deze bevindingen is een gezamenlijke topiclijst gekomen, deze is in Bijlage 1.1. te vinden. De topiclijst is onder te verdelen in de drie verschillende niveaus en aan de hand hiervan zijn vervolgens vragen opgesteld zodat deze interviews bij alle studentonderzoekers op ongeveer dezelfde wijze zouden verlopen. Dit was belangrijk zodat uiteindelijk de resultaten met elkaar vergeleken konden worden. De vragenlijst is opgesteld aan de hand van de casussen en de bevindingen uit de onderzoeken van vorig jaar, deze is te vinden in Bijlage 1.2.

Groepsinterview

Nadat de inhoudsanalyse was afgerond is er een nieuw aspect toegevoegd aan het onderzoek, namelijk het groepsinterview. In de doelstelling van het onderzoek staat beschreven dat het onderzoek een meerwaarde moet hebben voor de sociale professionals. De onderzoeker merkte nadat zij de data had geanalyseerd dat zij onvoldoende informatie had om een link te leggen tussen Veilig Thuis en Veiligheidshuizen versus de sociale professionals. Hierdoor werd er op een later moment nog een groepsinterview georganiseerd met de sociale professionals om een link te leggen tussen de onderzochte organisaties en de hulpverlening. Voor dit groepsinterview werden de sociale professionals uitgenodigd die al eerder betrokken waren geweest bij het onderzoek naar stalking in de afgelopen jaren door het lectoraat VIA, zoals medewerkers van Slachtofferhulp Nederland, Reclustering Nederland, Juvans, vrouwenopvang en maatschappelijke opvang. Aangezien deze onderzoeksmethode pas later is bijgevoegd was er sprake van een korte termijn om respondenten te werven. Als onderzoeksgroep waren de taken verdeeld, de rol van de onderzoeker was het benaderen van de reclasseringswerkers en het contact onderhouden met Karlijn Juncker (Senior Management Assistent van het Expertisecentrum) omtrent de organisatie van de praktische zaken. Uiteindelijk hebben er in totaal vier vrijwilligers van Slachtofferhulp Nederland meegewerkt en één reclasseringswerker. De resultaten van het groepsinterview geven geen antwoord op het beantwoorden van de hoofdvraag, daarom is ervoor gekozen om in het hoofdstuk aanbevelingen de resultaten van het groepsinterview te koppelen aan dit onderzoek. Het groepsinterview is dus niet specifiek een dataverzamelmethode in dit onderzoek, maar is enkel gebruikt als aanvullende informatie.

Tabel 1. Overzicht: deelvragen gekoppeld aan de onderzoeksinstrumenten

Deelvragen:	Literatuurstudie	Inhoudsanalyse	Open-interviews	Half-gestructureerde interviews
A	X	X		
B/C	X	X	X	X

5.3 Populatie

De populatie zijn alle personen waarover een uitspraak wordt gedaan (Verhoeven, 2014). De populatie van dit onderzoek zijn de medewerkers Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en de procesregisseurs van de Veiligheidshuizen (VHH) Midden-Limburg en Parkstad die betrokken zijn bij de casussen. Er werd gekozen voor deze populatie omdat het gaat om een beschrijvend onderzoek waarbij er op zoek werd gegaan naar theorievorming. In dit onderzoek zijn er maar enkele casussen bestudeerd waardoor er slechts op basis van deze betrokken professionals een uitspraak kan worden gedaan. In dit onderzoek werd daarom ook geen steekproef vastgesteld omdat de populatie enkel de betrokken professionals zijn.

Voor de inhoudsanalyse was de onderzoeker afhankelijk van de beschikbare complexe casussen op het gebied van ex-partnerstalking bij de verschillende locaties. Aangezien de eerste casus bij Veilig Thuis de onderzoeker nog geen duidelijk beeld gaf van hoe er gehandeld werd bij complexe stalkingszaken is er nog een tweede casus onderzocht. De casussen bij de Veiligheidshuizen waren uitgebreider waardoor er in Midden-Limburg één casus is geanalyseerd van een drie-en-een-half jaar durende stalkingszaak en in Parkstad zijn er twee casussen bestudeerd.

Tijdens de fase van inhoudsanalyse hebben er gesprekken plaatsgevonden met de betrokken medewerkers bij de casus dit waren twee medewerkers bij Veilig Thuis en op beide locaties van de Veiligheidshuizen één procesregisseur, daarnaast heeft er een gesprek plaatsgevonden met de manager van het Veiligheidshuis Midden-Limburg.

“Kwalitatief onderzoek maakt veel gebruik van experts, personen die speciaal voor een onderzoek geselecteerd worden (zoals ... of specialisten op een bepaald gebied), en van mensen die bereid zijn om over gevoelige onderwerpen te praten” (Verhoeven, 2014, p. 197), hierbij was sprake in de fase van de half-gestructureerde interviews waarbij er vooraf vastgesteld werd wie de onderzoeker wilde interviewen. Bij Veilig Thuis Zuidoost-Brabant zijn drie medewerkers van de backoffice, één frontoffice medewerker en een gedragswetenschapper geïnterviewd, deze medewerkers krijgen regelmatig te maken met complexe stalkingszaken en behoren tot de expertisegroep stalking en aware. Bij het Veiligheidshuis Midden-Limburg heeft er één interview plaatsgevonden met de betrokken procesregisseur uit de casus en één procesregisseur met de expertise Huiselijk Geweld. Bij het Veiligheidshuis Parkstad heeft er één interview plaatsgevonden met alleen de betrokken procesregisseur uit één van de casussen.

Er is gebruik gemaakt van een beperkt aantal casussen waardoor het niet betrouwbaar en valide is om dit te generaliseren over een grotere populatie. De meerwaarde ligt echter in het feit dat er diepgaand is geanalyseerd en er verschillende afzonderlijke casussen zijn bestudeerd. Er is gekozen voor twee verschillende typen organisaties die zich bezighouden met de aanpak ex-partnerstalking, dit was van belang omdat er in iedere regio de aanpak anders geregeld is. Daarnaast is er sprake van diversiteit aan instanties die samenkomen binnen Veiligheidshuizen en Veilig Thuis organisaties ten aanzien van de aanpak van ex-partnerstalking.

5.4 Analysemethode

Nadat alle data verzameld was moest het worden teruggebracht naar een relevant, bruikbaar en overzichtelijk geheel zodat er uiteindelijk conclusies getrokken konden worden (Donk & Lanen, 2015). De data die voortkwam uit de inhoudsanalyse is in samenwerking met medeonderzoeker Jasper bestudeerd en in chronologische volgorde schematisch weergegeven. Daaropvolgend heeft de onderzoeker de casussen compact beschreven waarbij de nadruk is gelegd op het sociaal maatschappelijke vlak, de uitwerking hiervan is te vinden in Bijlage 3.1. Vervolgens heeft de onderzoeker alle relevante data geselecteerd uit de compacte casusbeschrijvingen en met de gehele onderzoeksgroep vergeleken. Daaruit vloeide een gezamenlijke topiclijst voort onderverdeeld in de drie niveaus, die vervolgens door middel van half-gestructureerde interviews in samenwerking met medeonderzoeker Jasper zijn teruggelegd. De interviews zijn opgenomen met een recorder en zijn verbatim uitgewerkt. Daarna heeft de onderzoeker de gegevens aan de hand van de topics geordend en geselecteerd op relevantie, de belangrijkste resultaten uit de half-gestructureerde interviews zijn te vinden in Bijlage 3.2. Als laatste zijn er verbanden gelegd tussen literatuurstudie, inhoudsanalyse en interviews om de analyse zo concreet mogelijk te maken, deze verbanden samen zorgen voor antwoord op de onderzoeksvraag (Verhoeven, 2014).

5.5 Operationalisatie

Als eerste zijn de begrippen uit de onderzoeksvraag toegelicht en afgebakend onder hoofdstuk 4.4. begrippenkader. Vervolgens zijn de begrippen ‘onderzoekbaar’ gemaakt door middel van operationalisatie, dit is nodig om een meetinstrument van te maken (Verhoeven, 2014). Dit is gezamenlijk gedaan voorafgaand aan de dataverzameling zodat de begrippen voor iedere onderzoeker duidelijk waren en er eenduidigheid bestond. Hieronder wordt toegelicht wat de begrippen inhouden en zijn schematisch uitgewerkt in het schema.

Individueel niveau: Bij dit onderzoek was het belangrijk om het handelen op het niveau van de werker te onderzoeken zodat er inzicht kwam in hoe een werker handelt bij complexe stalkingszaken, hierbij was het van belang dat een werker inzicht had in zijn eigen handelen. Er is onderzocht welke acties een werker heeft uitgezet, waarom een werker op die wijze heeft gehandeld en op basis waarvan er is gehandeld. Vervolgens is er onderzocht in welke mate de respondenten kennis hebben op het gebied van strafrecht en in hoeverre zij zichzelf bekwaam vinden om met complexe stalkingszaken om te gaan. Dit heeft betrekking op de technisch-instrumentele professionaliteit waarbij het draait om theoretische en praktische kunde en methodische vaardigheden (Snellen, 2014). Ook is onderzocht in welke mate de respondenten bereid zijn om samen te werken, in hoeverre zij daadkracht van belang vinden en of zij bereid zijn om de kaders op te zoeken in hun handelen. Dit heeft te maken met de normatieve professionaliteit waarbij normen en waarden voorop staan (Snellen, 2014).

Organisatieniveau: Ook was het belangrijk om op het niveau van de organisatie te onderzoeken hoe er gehandeld werd. Er is onderzocht hoe er gehandeld werd op basis van de door de organisatie vastgestelde werkwijzen, beleid en protocollen. Dit ligt namelijk ten grondslag aan de functie, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van een professional (Marcus & Van Dam, 2012). Daarnaast is er inzicht verkregen in de wijze waarop er dader- en slachtoffergericht gewerkt wordt en of er een risicotaxatie wordt gemaakt in het handelen. Ook is er gekeken naar de wijze waarop de onderlinge relaties zijn geregeld binnen de organisaties, dus de wijze waarop de professionals met elkaar samenwerken zowel objectief als subjectief bekeken.

Ketensamenwerkingsniveau: Veilig Thuis organisaties en de Veiligheidshuizen werken veel samen met sociale professionals omdat zij zelf geen hulpverleningsinstanties zijn. Op het niveau van ketensamenwerking zijn er een aantal aspecten om de kwaliteit van samenwerking te meten (Wattingen, 2015). In dit onderzoek is in kaart gebracht of er in de samenwerking sprake is van een gedragen missie en doel, vastgestelde regie, duidelijke communicatie en verdeling van verantwoordelijkheden. Op het persoonlijke vlak is er onderzocht in welke mate een professional vertrouwen heeft in de ander tijdens de samenwerking en in hoeverre er sprake is van commitment. Op praktisch vlak is er onderzocht welke factoren er voor belemmering of juist voor bevordering kunnen zorgen, factoren zoals financiering, tijd en gegevensuitwisseling (Wattingen, 2015).

Tabel 2. Operationalisatie schema

Begrip	Indicatoren	Meetbare factoren	Toelichting
Handelen op individueel niveau	Inzicht in eigen handelen	Wat heb je gedaan? Waarom heb je dat gedaan? Op basis waarvan heb je dat gedaan?	De mate waarin de professional zichzelf bekwaam acht, bereid is om samen te werken.
Handelen op organisatieniveau	Er wordt gehandeld op basis van het door de organisatie vastgestelde beleid, werkwijzen en protocollen.	Het handelen op basis van hun functie, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.	De wijze waarop de samenwerking binnen de organisatie objectief georganiseerd is en hoe er subjectief tegenaan wordt gekeken.
	Er is inzicht in de wijze waarin onderlinge relaties zijn geregeld binnen de organisatie.	Het handelen binnen de organisatie wordt op elkaar afgestemd.	
Handelen op ketensamenwerkingsniveau	Het samenwerkingsverband heeft een gedragen missie en doel.	Professionals weten elkaar te vinden en zijn afhankelijk van elkaar.	Verdeling van verantwoordelijkheden en duidelijke communicatie
	Er wordt regie gevoerd over het samenwerkingsverband.	Vastgestelde regie.	
	Het persoonlijke aspect	Het vertrouwen in samenwerkingspartners, bereidheid om samen te werken.	
	Het praktische aspect	Financiering, tijd, gegevensuitwisseling, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.	

Hoofdstuk 6: Resultaten & analyse

In dit hoofdstuk worden de deelvragen beantwoord door middel van literatuurstudie, open interviews, inhoudsanalyse en half-gestructureerde interviews. In Bijlage 2 is aanvullende informatie te vinden op de literatuur en in Bijlage 3 zijn de uitgebreide resultaatbeschrijvingen van de inhoudsanalyse en half-gestructureerde interviews te vinden.

6.1 Deelvraag A: Hoe verloopt in algemene zin het proces van stalking?

In deze paragraaf wordt deelvraag A beantwoord door middel van literatuurstudie en inhoudsanalyse.

Stalkers vallen slachtoffers op allerlei manieren lastig. Er is vaak sprake van stepping stone gedrag, dit houdt in dat stalkers in eerste instantie contact zoeken via de telefoon of e-mail en geleidelijk veeleisender worden. Dat kan zich uiten door slachtoffers te achtervolgen, thuis en op het werk op te zoeken, te bedreigen of soms zelfs fysiek aan te vallen (Groenen, D'haese, & Vervaeke, 2007). Dit stepping stone gedrag is terug te zien in de eerste twee casussen, waarbij het stalkingsgedrag ook startte met telefonisch contact en vervolgens overging naar fysiek lastig vallen. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2006) heeft een stalkingsproces beschreven vanuit het perspectief van het slachtoffer, de ervaring van het slachtoffer en het patroon van stalking wordt hier duidelijk. Hieronder wordt dit stapsgewijs uitgelegd.

1. *Onbewuste fase:* Stalking begint vaak met een *onbewuste fase* voor het slachtoffer. Het slachtoffer beseft in het begin onvoldoende dat het om stalking gaat, dit kan te maken hebben met medelijden met de ex-partner, manipulatie, angst voor de gevolgen of omdat ze de situatie onderschatten omdat het nog wel meevalt (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). In twee casussen is te lezen dat er sprake is geweest van een onbewuste fase waarin de slachtoffers nog reageerden op de berichten en acties van de dader en daar nog geen kwaad in zagen.
2. *Bewuste fase:* Na de onbewuste fase volgt de *bewuste fase* dat is de fase waarin het slachtoffer het gedrag van de stalker soms te ver vindt gaan en dat als vervelend of zelfs bedreigend gaat ervaren. Het slachtoffer neemt in die fase vaak zelf actie om het gedrag van de stalker te stoppen of te verminderen, dit start vaak met een gesprek waarin zij de stalker confronteren met zijn gedrag. "Ze gaan ervan uit dat iedereen op normale manieren te beïnvloeden is. Er is echter een vrije grote categorie stalkers die niet vatbaar zijn voor enige rede." (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). In zo'n gesprek kunnen sommige stalkers toegeven dat ze fout zitten, andere ontkennen of bagatelliseren de feiten en draaien de rollen om, waardoor ze de schuld bij het slachtoffer neerleggen. Het is belangrijk dat een dader de gemaakte afspraken ook echt nakomt en het niet bij woorden blijft (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). Uit de casussen is het wisselend wanneer de bewuste fase aanbrak. Bij de eerste casus duurde het ongeveer twee maanden voordat het slachtoffer zich bewust werd van het stalkingsgedrag van haar ex-partner, zij ging vervolgens een gesprek aan met de ex-partner maar het gedrag werd daarna alleen nog maar erger. Bij de tweede casus lijkt het alsof het slachtoffer zich al snel bewust werd van het stalkingsgedrag, zij ondernam actie door camera's op te hangen en een logboek bij te houden. De hulpverlening raadde in de derde casus af aan het sociale netwerk van het slachtoffer om in contact te gaan met de dader, dit zou een trigger kunnen zijn voor de stalker om door te blijven gaan. De hulpverlening bestond in deze casus uit het Algemeen maatschappelijk Werk, Bureau Jeugdzorg en het Steunpunt Huiselijk Geweld. Uit de vierde casus bleek dat het slachtoffer zich al snel bewust was van het stalkingsgedrag, maar dat de ernst ervan onvoldoende leek door te dringen.
3. *Ernst van de stalking dringt door:* Na de bewuste fase volgt de fase waarin de ernst van de stalking doordringt. Wanneer de stalker na vele pogingen nog niet verandert komt het besef dat de stalker niet op een normale manier te beïnvloeden is, het slachtoffer komt er dan achter hoe ernstig de zaak is. Ze kennen de ander immers en hebben alles van dichtbij meegemaakt. Anderen, inclusief hulpverleners, worden vaak voor het eerst geconfronteerd met (de) stalking. Het is voor hun dan ook moeilijk een inschatting te maken van de ernst van de stalking. Zo komt het voor dat de omgeving en/of de hulpverlening keer op keer van slachtoffers verwacht dat zij de stalker (eerst) normaal op zijn gedrag blijft aanspreken (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). Het is in deze fase dan ook belangrijk dat het slachtoffer een duidelijk beeld kan schetsen en de noodzaak om in te grijpen kan overbrengen aan de betrokken hulpverleners en sociale omgeving. Ook doen slachtoffers in deze fase vaak pas voor de eerste keer aangifte bij de politie (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006), dit laatste blijkt ook uit de casussen. In de eerste casus werd er aangifte gedaan op het moment dat de dader dreigde met zelfdoding. In de tweede casus drong de ernst door op het moment dat het slachtoffer een GPS-tracker onder haar auto vond. Casus drie begon met een steekincident waardoor voor het slachtoffer direct de ernst van de stalking doordrong. In hoeverre bij casus vier de ernst is doorgedrongen is moeilijk in te schatten, het slachtoffer bleef namelijk steeds teruggaan naar de ex-partner. Casus vijf was een vervolg van eerdere stalking waardoor zij ook direct alert was en aan de bel trok.

4. *Defensieve fase:* De defensieve fase is de fase waarin de stalker voortdurend het slachtoffer blijft lastig vallen en het slachtoffer in staat van alertheid is. "Het slachtoffer weet soms eenvoudigweg dat hij weer ergens op zal dagen, maar niet waar en wanneer hij (weer) zal toeslaan. Om het gevaar voor te zijn, staan alle zintuigen dan ook voortdurend op scherp." (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). Het slachtoffer heeft in deze fase behoefte aan 'schijn' veiligheid, ze voelen zich machteloos en de angst wordt steeds groter. In deze fase zal ook de hulpverlening de aparte incidenten gaan beoordelen hierbij kijkt de hulpverlening vooral naar objectieve feiten, terwijl een slachtoffer gevoelsmatig zal reageren. In deze fase begint het slachtoffer met het verzamelen van bewijzen om aan te tonen dat de stalker een sterk motief heeft namelijk vanwege de verbroken relatie. Hierbij moet duidelijk worden dat hij diegene is die de incidenten pleegt en niemand anders (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). In alle casussen is deze fase terug te zien. In de casussen van Veilig Thuis gaat een medewerker van de backoffice onderzoek doen en worden er interventies ingezet zoals een Aware-systeem² en Afspraak op Locatie³. Verder blijkt dat het vaak lastig is om te bewijzen dat iemand stalkt, dit komt in de tweede casus duidelijk naar voren. Iedereen heeft het onderbuikgevoel dat de ex-partner van het slachtoffer accounts heeft aangemaakt op pornosites maar het kan niet wettig en overtuigend bewezen worden, hierdoor is de ex-partner na 3,5 jaar nog steeds niet veroordeeld.
5. *Offensieve fase:* Vervolgens volgt de offensieve fase. "Het slachtoffer onderneemt actie en vecht vaak keihard terug om zichzelf maar te beschermen." (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). Hierdoor wordt een stalker vaak getriggerd waardoor de kans groot is dat de acties van de stalker intenser en/of frequenter worden. In deze fase blijken de beschermende maatregelen die al genomen zijn vaak niet genoeg. Een stalker krijgt het gevoel de controle over zijn 'prooi' te verliezen waardoor geen enkel geweld hem afschrikt. Een slachtoffer regelt in deze fase een straat- en contactverbod, doet aangiftes en meldingen bij de politie, draagt zorg voor dossiervorming en duikt zelfs noodgedwongen onder waarbij zij haar nieuwe adres en telefoonnummer geheim probeert te houden. Dit is ook de fase dat slachtoffers geneigd zijn om zelf in te grijpen om zo de stalker te stoppen. "De tegenpartij speelt natuurlijk ronduit vals en gemeen, terwijl slachtoffers soms eenvoudigweg niet worden geloofd of de hulpverlening kan of doet er gewoonweg even niets mee." (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). In de eerste drie casussen is te lezen dat de slachtoffers onderduiken, nieuwe telefoonnummers nemen, camera's ophangen voor bewijsmateriaal, overleggen met de hulpverlening en er wordt bestuursrechtelijk een straatverbod opgelegd.
6. *Uitputtingsfase:* De uitputtingsfase volgt op de offensieve fase, dit is de fase waarin het slachtoffer zowel lichamelijk als geestelijk uitgeput kan raken. De stalker doet er alles aan om de weerstand van het slachtoffer (alsnog) te breken, terwijl het slachtoffer lichamelijk uitgeput is door bijvoorbeeld slaapgebrek en stress en geestelijk is uitgeput omdat zij voortdurend veiligheidsinschattingen moet maken van iedere situatie. Daarnaast moet zij ook maatregelen nemen om zichzelf te beschermen, de politie geeft aan niets te kunnen doen en ook kan het slachtoffer door de hulpverlening onvoldoende worden begeleid. Het straatverbod wat door de burgerlijke rechter is opgelegd blijkt niet effectief te zijn, waardoor het slachtoffer het gevoel heeft er alleen voor te staan en bewijzen moet verzamelen. "Ze moet keer op keer iedereen overtuigen dat hij het toch echt allemaal doet en niemand anders." (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). Deze fase is terug te zien in de derde en vierde casussen. In de derde casus werd aangegeven dat de politie na ongeveer zeven maanden handelingsverlegen was, de politie wist niet meer hoe ze de dader konden aanpakken. Een paar maanden daarna bleek het slachtoffer emotioneel onstabiel te zijn, dat was nadat er bij de vader van het slachtoffer brand was gesticht. Ook heeft het slachtoffer ten einde raad gebeld naar het slachtofferloket van het OM, zij had het gevoel er alleen voor te staan, dit was 22 maanden na de start met het steekincident. In de vierde casus blijkt het slachtoffer onvoldoende in staat te zijn om weerstand te bieden aan haar ex-partner als hij voor de deur stond, zij bleef hopen op een goede relatie en heeft vervolgens het geweld verzwegen uit angst voor de hulpverlening en politie.
7. *Omkeerfase:* Daarna volgt de omkeerfase dat is de fase waarin het slachtoffer er niet alleen voor staat, maar de politie een onderzoek start en de stalker aanhoudt. Hier nemen justitie en de rechter ook maatregelen zoals een strafrechtelijk straat- en contactverbod of vasthouden van de stalker. Daarnaast gaat de hulpverlening ook daadwerkelijk ondersteuning bieden wat zich uit in het bieden van een luisterend oor, bemiddelen en geven van inzicht (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). In alle vijf de casussen werd direct de hulpverlening erbij betrokken. In de eerste casus werden er lijnen uitgezet vanuit Veilig Thuis. In de tweede casus nam de politie meteen actie door de casus aan te melden bij het Veiligheidshuis en melding te maken bij Veilig Thuis, ook werden er stopgesprekken⁴ gevoerd. In de derde casus was te zien dat er eerst sprake was van een uitputtingsfase en de zaak vervolgens werd geprioriteerd, dit zorgde ervoor dat er binnen de politie extra researchcapaciteit vrij werd gemaakt en het Veiligheidshuis alle mogelijkheden normaal heeft bekeken.

² AWARE is een alarmknop die werkt als persoonsbescherming, meer informatie is te vinden in Bijlage 2

³ Politie gaat bij een Afspraak Op Locatie (AOL) direct naar het huisadres bij een melding.

⁴ Stopgesprekken zijn normstellende gesprekken waarin de dader door de politie wordt verzocht om te stoppen met zijn gedrag.

8. *Controle fase:* Dit is de fase waarin de acties (moeten) leiden tot het afnemen van de stalking. De stalker gaat in deze fase inzien dat zijn acties weinig tot geen invloed hebben op het slachtoffer of dat zijn acties te groot zijn geworden. Ook kan het zijn dat de stalking onmogelijk wordt gemaakt doordat de rechter een stalker strafrechtelijk is gaan vervolgen, zoals het opleggen van een straat- en contactverbod en/of het opleggen van een behandelverplichting voor de psychische problematieken. In de ergste gevallen kan het zijn dat voor het slachtoffer alleen verhuizen en het verbreken van alle contact met familie en kennissen een uitkomst biedt (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). In de casussen is te zien dat de medewerkers van Veilig Thuis weinig mogelijkheden hebben om intensief betrokken te worden in de controle fase. Zij hebben 10 weken de tijd om een onderzoek te doen en daarna dragen zij het over naar het sociaal wijkteam, terwijl het vertrouwen in het sociaal wijkteam minimaal blijkt te zijn. De medewerkers van Veilig Thuis zijn in de controle fase vanuit een monitorrol betrokken. Uit de casussen van het Veiligheidshuis blijkt dat de procesregisseurs langdurig betrokken zijn, in sommige gevallen zelfs jaren, zij laten pas los als er geen meldingen meer binnenkomen.
9. *Herstel fase:* Tot slot de herstelfase, in deze fase krijgt het slachtoffer weer het gevoel een leven te hebben in plaats van te moeten overleven. Het slachtoffer zal de stalking een plaats moeten geven en het moeten verwerken (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). Deze fase komt niet terug in de casussen.

Stalking kan maanden en zelfs jaren duren. De termijn hoelang een fase duurt is ook heel wisselend, een enkele fase kan zelfs jaren duren. Daarnaast kunnen de fases elkaar snel opvolgen of gelijktijdig plaatsvinden, ook kan het zijn dat bepaalde fases meerdere keren doorlopen worden. Hieruit kan opgemaakt worden dat het stoppen van stalking complex is. Daarnaast gelden er een aantal algemene principes die belangrijk zijn in de aanpak van stalking: er moet zo vroeg mogelijk actie ondernemen worden, het slachtoffer moet zo min mogelijk contact hebben met de stalker, er moet sprake zijn van nauwe samenwerking tussen alle betrokkenen zowel politie als hulpverlening, er moet sprake zijn van eenduidige en duidelijke communicatie en er moet maatwerk plaatsvinden bij het opleggen van straffen en maatregelen (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006).

6.2 Deelvraag B: Hoe kan het professioneel handelen op organisatieniveau, ketensamenwerkingsniveau en individueel niveau worden beschreven bij Veilig Thuis Zuidoost-Brabant?

6.2.1. Literatuur, open interviews

In deze paragraaf wordt antwoord gegeven op deelvraag B door middel van literatuur en open interviews met de manager van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en medewerkers van de backoffice.

Werkwijze op organisatieniveau:

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en heeft daardoor een cruciale rol in de zorg voor een veilige omgeving voor mensen in een afhankelijkheidsrelatie (Inspectie Jeugdzorg; Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2017). Professionals, kinderen, jongeren en volwassenen kunnen (anoniem) contact opnemen met Veilig Thuis voor advies of het maken van een melding als er sprake is van stalking (Veilig Thuis Zuidoost-Brabant, z.d.). Bij enkel een advies zal er door Veilig Thuis geen informatie worden vastgelegd en beperkt het contact zich tot de adviesvrager. Bij een melding onderneemt Veilig Thuis actie (Baeten, 2014). Professionals zijn verplicht om de meldcode te hanteren, onder de stappen van de meldcode staat het advies vragen en melden bij Veilig Thuis. Daarnaast zal Veilig Thuis vanaf 1 januari 2019 een radarfunctie hebben, aangezien zij dan alle signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling binnenkrijgen en daardoor aan dossieropbouw kunnen doen⁵ (Veilig Thuis Noord- en Midden Limburg, 2017). Ook de politie moet alle incidenten die te maken hebben met stalking melden bij Veilig Thuis (Veilig Thuis Zuidoost-Brabant, z.d.), 70% van alle meldingen in Zuidoost-Brabant komen via de politie binnen (J. Kuijpers, A. Lauwers, I. Sauvé, persoonlijke communicatie, 8 februari 2018).

Melding maken

Als er een melding binnenkomt wordt er informatie verzameld over de relatie van de melder met het slachtoffer of de dader. Ook over de aanleiding, de aard, de frequentie, de ernst van de stalking, de risicofactoren en beschermende factoren wordt informatie verzameld. Daarnaast worden er ook gegevens zoals de gezinssamenstelling, adres en leeftijd verzameld en er wordt nagegaan of er al hulpverleningscontacten, politiecontacten zijn en of er eventuele risico's bij interventies te verwachten zijn (Baeten, 2014). Een melding komt bij Veilig Thuis Zuidoost-Brabant binnen bij de frontoffice, hun taak is het aannemen van schriftelijke en telefonische meldingen, het beslissen of 'het meldingswaardig is voor Veilig Thuis?' en het uitvoeren van de triage (I. Verspeek, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018). "Veilig Thuis Zuidoost-Brabant triageert alle meldingen binnen vijf dagen na binnenkomst" (Inspectie Jeugdzorg; Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2017).

⁵ Meer informatie over Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is te vinden in Bijlage 2.

Informatiefase en triagefase

Nadat er een melding is gemaakt start de informatiefase, er wordt dan aanvullende informatie aan de politie en andere betrokken partijen gevraagd die relevant zijn. Daarna volgt de triagefase waarin aan de hand van stappen wordt beoordeeld hoe ernstig de zaak is. Er kan sprake zijn van acuut gevaar, structurele ernstige onveiligheid, schadelijke multiproblematische leefsituatie en/of ernstige kwetsbaarheid van het systeem (Ouden, 2016). Ook wordt in de triage besloten om een vertrouwensarts te betrekken bij het verdere onderzoek, dit gebeurt bijvoorbeeld bij lichamelijke mishandeling, seksueel misbruik, psychiatrische problematiek en verslaving (Baeten, 2014). Een vertrouwensarts ondersteunt de medewerkers bij medische zaken (I. Verspeek, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018).

Daaropvolgend zullen de medewerkers van de frontoffice aan de hand van de triage een beslissing nemen. Bij acuut gevaar, structurele ernstige onveiligheid of een schadelijke multiproblematische leefsituatie zal er intercollegiaal een veiligheidsinschatting en gevaarstaxatie worden gemaakt, dit wordt gedaan samen met collega's, een gedragswetenschapper en/of een vertrouwensarts (Vogtländer & Arum, 2014). Hieruit zal naar voren komen hoe hoog het risico is en wat er moet gebeuren⁶:

- Bij geen risico kan een melding omgezet worden in een advies en zijn er geen vervolgstappen nodig.
- Bij een laag risico zal er gekeken worden of de casus doorgezet kan worden naar het sociaal wijkteam of naar een professional die al betrokken is.
- Bij een midden risico zal er een onderzoek plaatsvinden door een backoffice medewerker die binnen twee weken actie dient te ondernemen.
- Bij een hoog risico zal er een onderzoek plaatsvinden door een backoffice medewerker die binnen vijf dagen actie dient te ondernemen.
- Bij een crisissituatie zal er een onderzoek plaatsvinden door een backoffice medewerker die op dezelfde dag actie moet ondernemen.

Stalking valt onder structurele ernstige onveiligheid (Vogtländer & Arum, 2014). Als de veiligheid wordt bedreigd vraagt dat om directe interventies, Veilig Thuis zal dan de verantwoordelijkheid op zich nemen (Baeten, 2014). Zij zullen in vele gevallen een afstemmingsoverleg met de politie organiseren waarin de vervolgacties op elkaar worden afgestemd, dit wordt gedaan om een grotere kans te bieden voor het creëren van een veilige situatie voor het slachtoffer (Ouden, 2016).

Onderzoeksfase

Bij een midden-, hoog- en crisissituatie wordt er een onderzoek gestart. "Het doel van het onderzoek is om te beoordelen of er sprake is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Een ander doel is om te kijken welke (onderliggende) problemen er zijn, die (ook) opgelost moeten worden om tot duurzame veiligheid en herstel te komen" (Baeten, 2014). Een onderzoek moet uiterlijk binnen een termijn van tien weken worden afgerond. Tijdens een onderzoek dient er open en transparant gehandeld te worden, dus in overleg met de melder en het slachtoffer en/of de dader. In sommige gevallen vindt er een vooronderzoek plaats waarin er zonder dat de betrokkene dat weet informatie opgevraagd wordt bij bijvoorbeeld een wijkagent of huisarts, dit gebeurt zelden, alleen als er hele goede redenen bestaan dat het erg onveilig is als ze meteen eropaf gaan (I. Verspeek, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018). Bij het onderzoek zijn er gesprekken met het slachtoffer en/of dader en het sociale netwerk maar ook met het professionele netwerk. "Informatie van het professionele netwerk zal in veel gevallen nodig zijn om te komen tot een goede beoordeling van aard en ernst van de problematiek" (Baeten, 2014).

Het onderzoek bestaat uit het opstellen van een plan van aanpak, een veiligheidsplan, een hulpverleningsplan en een herstelplan (Baeten, 2014). In een veiligheidsplan worden de zorgen en krachten van een slachtoffer en/of dader in beeld gebracht, ook de minimale eisen waarin Veilig Thuis vindt dat het slachtoffer veilig is wordt weergegeven. Daarnaast wordt er een risicotaxatie gemaakt waarin het duidelijk moet worden, hoe ernstig de situatie is en wat de triggers zijn (I. Verspeek, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018).

Het is een wettelijke taak van Veilig Thuis om tot een deskundig oordeel te komen op de vraag of er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Dit wordt intercollegiaal beoordeeld, hiermee wordt bedoeld dat er tenminste twee collega's bij betrokken zijn. Bij complexe casussen wordt dit multidisciplinair beoordeeld, hiermee wordt bedoeld dat er tenminste twee collega's van verschillende disciplines zoals een maatschappelijk werker, gedragsdeskundige of vertrouwensarts bij betrokken zijn (Baeten, 2014).

Uit het onderzoek kan naar voren komen dat het vermoeden is weerlegd, niet is bevestigd of is bevestigd. Als het vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling is bevestigd wordt er door Veilig Thuis besloten "welke ondersteuning, hulp, behandeling of maatregelen nodig zijn om te komen tot duurzame veiligheid en tot herstel" (Baeten, 2014). Daarnaast wordt ook besloten bij welke partijen de verantwoordelijkheid voor de uitvoering komt te liggen; dit is bij het sociaal wijkteam, reeds betrokken hulpverleners of, indien er onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming moet komen, bij Veilig Thuis zelf (Baeten, 2014). In 90% van de gevallen wordt de regie teruggelegd bij het sociaal wijkteam (I. Verspeek, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018).

⁶ Systematische weergave van de vervolgstappen is te vinden in Bijlage 2.

Monitoring

"Na onderzoek bepaalt Veilig Thuis Zuidoost-Brabant op maat in een afsluitend multidisciplinair overleg (MDO) met wie en wanneer gemonitord wordt en wat de consequenties zijn". (Inspectie Jeugdzorg; Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2017). Bij de monitoring houden zij in de gaten of de stappen die in gang zijn gezet tijdens het onderzoek, ook daadwerkelijk worden uitgevoerd, leiden tot het (duurzaam) stoppen van het geweld en tot het herstel van schade. "Uitgangspunt is dat de monitoring in ieder geval plaatsvindt bij de cliënten en bij de betrokken hulpverlening" (Inspectie Jeugdzorg; Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2017). Monitoring vindt minimaal drie maanden en één jaar na afronding van het onderzoek plaats (Baeten, 2014). Als het ingezette vervolgtraject door het sociaal wijkteam of andere sociale professionals niet of onvoldoende tot resultaat leidt kan Veilig Thuis opnieuw een onderzoek inzetten (Baeten, 2014).

Andere taken en bevoegdheden:

Naast de bovengenoemde wettelijke taken heeft Veilig Thuis nog meer taken en bevoegdheden. Veilig thuis dient 24 uur per dag, zeven dagen in de week bereikbaar te zijn voor alle signalen rondom huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast hebben zij de bevoegdheid om zonder toestemming van de betrokkenen informatie bij anderen op te vragen, ook zijn zij wettelijk verplicht om de politie in te schakelen waar nodig. Naast de wettelijke taken hebben zij ook niet-wettelijke taken (Baeten, 2014), zoals het uitvoeren van casusregie bij een tijdelijk huisverbod. Een tijdelijk huisverbod houdt in dat iemand vanwege ernstige dreiging van huiselijk geweld voor minimaal 10 en maximaal 28 dagen de toegang tot de woning wordt ontzegd en ook geen contact mag hebben met de gezinsleden (Fregeres & Scheepers, 2015). Ook heeft Veilig Thuis voorlichtingstaken en kunnen zij casusregie uitvoeren bij het Aware-systeem (Inspectie Jeugdzorg; Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2017). Aware is een alarmknop die werkt als persoonsbescherming⁷, deze wordt ingezet als er sprake is van bedreiging door een ex-partner (Veilig Thuis Zuidoost Brabant, 2017). Veilig Thuis kan casusregie vanaf het begin oppakken vanwege de ernst en complexiteit van een casus. Echter, besluit "de regio Zuidoost-Brabant ... om de casusregie te beleggen bij de lokale teams. De rol van Veilig Thuis is het adviseren en ondersteunen van de lokale teams, zodat zij zelf het werk kunnen doen." (Fregeres & Scheepers, 2015), met de lokale teams wordt het sociaal wijkteam bedoeld.

Niveau van ketensamenwerking

Procedures bij ZSM

ZSM staat voor Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel en Samenlevingsgericht Mogelijk-procedure. Stalkingszaken komen op dit moment vaak binnen via ZSM (Steur, 2015). ZSM is een werkwijze waarbij veelvoorkomende criminaliteit daadkrachtig, snel, passend en efficiënt wordt aangepakt (Openbaar Ministerie, z.d.). Op een ZSM-locatie wordt er door het Openbaar Ministerie (OM) een beoordeling gemaakt van de complexiteit van de zaak met behulp van de informatie die wordt aangeleverd door de aanwezige organisaties (Steur, 2015). Op een ZSM-locatie werkt het OM samen met de politie, reclasseringsorganisaties, Slachtofferhulp Nederland en de Raad voor de Kinderbescherming (Openbaar Ministerie, z.d.). Als er sprake is van stalking zal de reclassering contact opnemen met Veilig Thuis om alle informatie te verzamelen (Pattje, 2015). Volgens Minister Van der Steur (2015) van Veiligheid en Justitie is het bij de aanpak van stalkingszaken van belang dat er door Slachtofferhulp Nederland, de politie, Veilig Thuis en/of de reclassering de hele context en ernst van de zaak worden onderkend en ter kennis van het OM worden gebracht. Op basis van deze informatie kan het OM een zo goed mogelijke gevaarinschatting van de stalkingszaak maken en daarmee de aard en snelheid van de strafrechtelijke interventie bepalen. Het OM kan bij ZSM ook beslissen dat de zaak als dermate ernstig, complex en/of onveilig wordt beoordeeld dat een andere maatregel dan een ZSM-afdoening geïndiceerd is (Steur, 2015).

Samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis, de politie en het Openbaar Ministerie

Veilig Thuis werkt nauw samen met de politie en OM hierover zijn samenwerkingsafspraken gemaakt. Deze afspraken zijn opgesteld zodat alle partijen die vanuit of namens de overheid betrokken zijn bij de aanpak van stalking ervoor zorgen dat zij allen een zo compleet mogelijk beeld hebben van de feiten, de geschiedenis en de achtergronden waar de stalking zich afspeelt (Pattje, 2015). Het doel voor deze drie partijen om samen te werken is dat er meer samenhang ontstaat tussen de aanpak in het veiligheidsdomein en het sociale domein. Veilig Thuis wordt vanuit de justieteketen gezien als schakel met het sociale domein, waarbij Veilig Thuis als functie heeft om de afspraken voor een zo goed mogelijke afstemming tussen zorg- en straftrajecten te waarborgen. Door deze samenwerking te intensiveren worden er mogelijkheden gecreëerd om de veiligheid van het slachtoffer zowel op korte als lange termijn te optimaliseren. Daarnaast zijn er in het samenwerkingsprotocol ook afspraken gemaakt omtrent het delen van informatie zodat alle drie de partijen over de relevante informatie kunnen beschikken die bij ieder van deze partijen beschikbaar zijn, dit verloopt bij voorkeur via het systeem CORV, wederkerigheid is hierbij het sleutelbegrip (Pattje, 2015).

De essentie van samenwerking wordt benadrukt in de brief van Minister Van der Steur hierin geeft hij aan dat samenwerking moet voorkomen dat zaken onopgemerkt blijven en/of escaleren. Volgens Van der Steur (2015), is het vanzelfsprekend dat de strafrechtelijke weg niet de enige weg is om het geweld te stoppen, maar de hulpverlening ook een weg kan zijn. Hij benadrukt daarbij dat de bijdrage van Veilig Thuis, maar ook van het Openbaar Ministerie en andere hulpverleningsorganisaties om tot betekenisvolle interventies te komen onmisbaar is.

⁷ Meer informatie over het Aware-systeem is te vinden in Bijlage 2

Samenwerking met gemeente, zorg- en justitieketen

De vaste ketenpartners van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant zijn: maatschappelijk werk organisaties, politie, gemeente, reclassering, GGZ, huisartsen, GGD en scholen (I. Verspeek, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018). Dit zijn de organisaties waar Veilig Thuis Zuidoost-Brabant mee samenwerkt en waar zij de cliënten naar doorverwijzen. Echter, er is in de regio Zuidoost-Brabant sprake van veel wachtlijsten voor zowel de lokale teams als voor de gespecialiseerde zorg, waardoor het voor de medewerkers van Veilig Thuis veel tijd en inspanning kost om een passend vervolgtraject in te zetten. Het gevolg hiervan is dat er niet altijd de meest optimale zorg ingezet kan worden (Inspectie Jeugdzorg; Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2017).

In opdracht van Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft er een onderzoek plaatsgevonden waaruit is gebleken dat er nog onvoldoende aantoonbaar wordt samengewerkt met ketenpartners op het gebied van kwetsbare volwassenen. "Op casusniveau werkt Veilig Thuis Zuidoost-Brabant samen met meerdere ketenpartners, maar casusoverstijgend zijn geen afspraken gemaakt. Binnen de regio zijn er nog geen overkoepelende samenwerkingsverbanden waar Veilig Thuis Zuidoost-Brabant aan deelneemt" (Inspectie Jeugdzorg; Inspectie voor de Gezondheidszorg, 2017). Veilig Thuis is echter wel bezig met een pilot waarin zij meer willen samenwerken met de sociale professionals, zoals het maatschappelijk werk, jeugd- en gezinswerkers, zodat er preventief gewerkt kan worden en de regie blijft liggen bij de sociale professionals met expertise van Veilig Thuis (I. Verspeek, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018). Wanneer een dader veel problemen veroorzaakt wordt er in Helmond vaak een trajectregisseur ingeschakeld, dat is een medewerker vanuit de gemeente op het gebied van Openbare Orde en Handhaving. Een trajectregisseur kan acties uitzetten richting de dader, zij kunnen bijvoorbeeld bemoeizorg inschakelen of met de politie overleggen wat ze gaan doen als de dader weer een incident pleegt. Een voordeel van het inschakelen van een trajectregisseur is dat deze langer betrokken is (I. Verspeek, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018).

6.2.2. Literatuur, inhoudsanalyse, half-gestructureerde interviews

In deze paragraaf worden de resultaten weergegeven die antwoord geven op deelvraag B. Uitgebreide resultaatbeschrijvingen van de inhoudsanalyse en half-gestructureerde interviews zijn te vinden in Bijlage 3.

Organisatieniveau:

Bevoegdheden

De medewerkers van Veilig Thuis hebben de bevoegdheid vanuit de wet dat zij zonder toestemming van betrokkenen informatie mogen ophalen bij andere partijen (Fregeres & Scheepers, 2015). Deze bevoegdheid zorgt er volgens de respondenten voor dat ze voldoende effectief kunnen handelen in complexe stalkingszaken. Uit de casussen blijkt dat als er strafrechtelijk geen kader is en een dader niet vrijwillig mee wil werken, er afgewacht dient te worden totdat er wel strafrechtelijk ingegrepen kan worden. In dat geval is de gedragswetenschapper van mening dat zij dan te weinig bevoegdheden hebben. De medewerkers van de backoffice geven aan dat zij dan een slachtoffer aansturen om zoveel mogelijk medewerking te verlenen en bewijsmateriaal te verzamelen zodat er strafrechtelijk kan worden ingegrepen.

Risicotaxatie

De medewerkers van Veilig Thuis maken tijdens de triage en aan het einde van het onderzoek een veiligheidsinschatting en gevaarstaxatie, dit is vooral gericht op het risico van het slachtoffer. De respondenten geven aan behoefte te hebben aan een meetinstrument dat voor stalking toepasbaar is. Daarnaast gaan de respondenten van Veilig Thuis binnenkort een training volgen over hoe zij het risicotaxatie-instrument 'Stalking Risk Profile' kunnen toepassen. Volgens een respondent wordt de belangrijkste screening afgenomen door de recherche-psycholoog van de politie, die door het maken van een daderprofiel het gevaar van de dader inschat.

Slachtoffergericht & dadergericht

De respondenten zijn allen van mening dat het belangrijk is dat er gesprekken plaatsvinden met dader en slachtoffer en beiden verantwoordelijkheid voelen voor de situatie. In de casussen van Veilig Thuis is te lezen dat de acties die zijn uitgezet vooral gericht zijn op het ondersteunen van het slachtoffer: er wordt hulp ingezet, er vinden gesprekken plaats met het slachtoffer en er wordt een Aware-systeem geïnstalleerd. Verder blijkt dat de respondenten van Veilig Thuis het belangrijk vinden om op te komen voor de rechten en plichten van het slachtoffer en achter het slachtoffer te gaan staan.

De acties die gericht zijn op de dader zijn vaak minimaal, uit de casussen blijkt dat daders vaak moeilijk bereikbaar zijn en worden één keer uitgenodigd voor een gesprek. Daders zullen op vrijwillige basis mee moeten werken met Veilig Thuis, waardoor Veilig Thuis weinig mogelijkheden heeft als een dader dit niet wil. De respondenten vinden het ook belangrijk dat de dader zijn verhaal kan doen, want volgens één respondent is het lastig om in te grijpen als je maar één kant van het verhaal kent. Veilig Thuis behoudt op dadergebied vooral de monitorrol en onderhoudt contact met bijvoorbeeld een reclasseringswerker of de politie, uit de tweede casus blijkt dat pas na drie maanden, toen de reclassering betrokken werd, zicht kwam op de dader.

Ketensamenwerkingsniveau:

Procesmatig werken

Voerman & Brandt (2016) geven aan dat de politie incidenten vaak apart beoordelen, terwijl het bij stalking van belang is dat het als patroon wordt gezien. Als er een zaak binnenkomt bij Veilig Thuis dan wordt er in de triage gekeken of er al eerdere meldingen bekend zijn (Ouden, 2016), in beide casussen was dit het geval. Eén van de respondenten merkte op dat in complexe zaken vaak per incident gekeken wordt 'hoe er gehandeld moet worden', volgens deze respondent is dat een teken dat iedereen handelingsverlegen is en niemand zich

verantwoordelijk voelt, dit is een duidelijk signaal dat er procesregie moet komen. Ook blijkt van andere respondenten dat het belangrijk is dat de situatie in een groter geheel bekeken wordt.

In de tweede casus werd het stalkingsgedrag in het verleden, bij een ander slachtoffer, meegewogen in de huidige beslissing. De medewerker van Veilig Thuis ervaarde de betrokkenheid vanuit een procesregisseur van het Veiligheidshuis als zeer positief. De procesregisseur voegde alle informatie samen en bekeek de casus vanuit een helicopterview, dat wil zeggen dat hij/zij als het ware de situatie van bovenaf bekeek en van daaruit de lijnen of vervolgstappen bepaalde richting het slachtoffer en dader, terwijl de medewerker van Veilig Thuis alleen contact had met het slachtoffer en daardoor een incompleet beeld had van de casus.

Afschaling & opschaling

Na de triagefase wordt besloten of de casus afgeschaald⁸ kan worden naar het sociaal wijkteam of doorgezet moet worden naar de onderzoeksfase. Als het doorgezet wordt naar de onderzoeksfase gaan de medewerkers van de backoffice aan de slag. Als blijkt dat er in een casus veel hulpverleners betrokken zijn en de hulp stagneert kan een casus opgeschaald worden naar het Veiligheidshuis, ook kan er sprake zijn dat een casus wordt opgeschaald naar het Landelijk Expertise Team Jeugdbescherming (LET) dit gebeurt in situaties waarin de veiligheid van medewerkers in gevaar kan komen.

Uit de interviews blijkt dat Veilig Thuis een casus mag afschalen als zij de lijnen voor hulpverlening uit hebben gezet en vertrouwen hierin in hebben ondanks dat de situatie nog onrustig is.

In de eerste casus wilde de medewerker van de backoffice de casus opschalen naar het Veiligheidshuis vanwege onmacht in het handelen. De Rechtelijke Macht ging namelijk niet mee in het advies van de reclassering, terwijl de respondent volste vertrouwen had in de expertise van hen. In de tweede casus was de casus door de politie al aangemeld voor het Veiligheidshuis en heeft Veilig Thuis het dossier gesloten toen de lijnen uitgezet waren en zij verder niets konden betekenen.

Samenwerkingsfactoren

Volgens de vier respondenten is het zowel organisatie- als persoonsafhankelijk in hoeverre er sprake is van een kwalitatief goede samenwerking. Als is als eerste factor belangrijk dat professionals elkaar weten te vinden. Sinds kort werken alle medewerkers van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant in regionale teams, zij merken dat zij hierdoor kortere lijnen krijgen met de ketenpartners wat bijdraagt aan een kwalitatief goede samenwerking. Doordat de meldcode is aangepast is het uitermate belangrijk dat de hulpverleningsinstanties Veilig Thuis weten te vinden als expertisecentrum op het gebied van huiselijk geweld, de respondenten vragen zich af in hoeverre hier sprake van is. Sommige respondenten zijn van mening dat partners elkaar minimaal weten te vinden, verder is het opvallend dat het contact met ketenpartners vaak telefonisch plaatsvindt. Daarnaast staat in de literatuur dat er een afstemmingoverleg plaatsvindt bij de overdracht van de casus van Veilig Thuis naar de passende hulpverlening (Pattje, 2015), uit de casussen en interviews blijkt echter dat deze vaak telefonisch of via de mail plaatsvindt, terwijl een respondent aan geeft juist behoefte te hebben aan fysiek overleg.

Als tweede factor is vertrouwen en commitment in een samenwerking belangrijk, uit de resultaten blijkt dat er onvoldoende vertrouwen is vanuit Veilig Thuis in het sociaal wijkteam vanwege de expertise die ontbreekt voor het omgaan met complexe stalkingszaken. Het sociaal wijkteam is vraaggericht ingesteld waarbij de behoeften en wensen van een cliënt centraal staan, terwijl de doelgroep die te maken krijgt met stalking een outreachende benadering vraagt waarbij professionals actief inzetten op contact maken en eropaf gaan.

Als derde is communicatie een belangrijke factor, de ervaringen van de respondenten zijn op dit gebied wisselend. De ene medewerker ervaart de communicatie als goed en een andere medewerker vindt dat er te weinig gecommuniceerd wordt met partners. De respondenten waren over het algemeen tevreden over de samenwerking met de politie, ZSM en de reclassering, het contact met justitie verloopt in de meeste gevallen via hen. De samenwerking met deze instanties is volgens de respondenten belangrijk om zicht te krijgen op de dader, aangezien een dader voor Veilig Thuis moeilijk bereikbaar is. Wat een verbeterpunt is in de samenwerking met de politie is dat Veilig Thuis sneller de juiste medewerker aan de telefoon krijgt en er structureel updates worden verzonden over de strafrechtelijke gang van zaken. Bij stalkingszaken is er in algemene zin behoefte aan een lijst met contactpersonen bij de diverse organisaties.

Als vierde factor is het belangrijk dat partners fysiek overleggen om tegenstrijdige belangen te bespreken, omdat het volgens de respondenten in deze situatie dan lastig is om stappen te zetten. Dit geldt ook als er sprake is van onduidelijkheid over ieders bevoegdheid en verantwoordelijkheid. Uit een interview blijkt dat het sociaal wijkteam verwacht dat Veilig Thuis de casusregie op zich neemt, maar Veilig Thuis legt de casusregie juist neer bij het sociaal wijkteam. Daarnaast vraagt Veilig Thuis aan het sociaal wijkteam (casusregisseur) om een overleg te plannen bij zorgelijke signalen, het lijkt dat dit nauwelijks gebeurt. In de literatuur staat beschreven dat Veilig Thuis ook casusregie op zich kan nemen bij een tijdelijk huisverbod of een Aware-systeem dit komt echter in de casussen en interviews niet naar voren. De respondenten geven aan dat zij te weinig tijd hebben om daadwerkelijk casusregie te voeren, maar zichzelf wel voldoende in staat achten.

⁸ Afschaling houdt in dat de betrokkenheid vanuit het Veiligheidshuis of de Veilig Thuis organisatie wordt afgebouwd. Bijvoorbeeld omdat de aanpak en inbreng van de betrokken hulpverleners voldoende is onderlegd (Ministerie van Veiligheid en Justitie; CCV, z.d.).

Praktische aspect

Uit de casussen blijkt dat er bij Veilig Thuis sprake was van een wachtlijst, wat een gemiste kans was aangezien de medewerkers van de backoffice daardoor niet op het heetst van de strijd konden ingrijpen. Daarnaast zitten deze medewerkers gebonden aan een termijn van tien weken waarbinnen zij het onderzoek moeten afronden, wat volgens de respondenten te weinig tijd is om stalkingszaken aan te pakken en hulpverlening in te schakelen. Naast deze belemmeringen in tijd zijn er ook belemmeringen op het gebied van gegevensuitwisseling. Veilig Thuis heeft geen toestemming van slachtoffer en/of dader nodig om contact op te nemen met anderen, maar zij ervaren wel moeilijkheden bij het krijgen van informatie en het delen van de informatie. De gedragswetenschapper is van mening dat er te weinig wordt afgestemd met ketenpartners vanwege privacy wetgeving.

Individueel niveau:

Daadkracht

Uit de resultaten van de interviews blijkt dat de respondenten van Veilig Thuis neigen naar 'ik houd van doorpakken', vanwege de termijn van tien weken is dat ook van belang. Duidelijkheid over de casus is volgens de respondenten een belangrijke factor om daadkrachtig te kunnen handelen. Daarnaast is het opvallend dat de respondenten vaak intercollegiaal overleggen voordat zij een keuze maken.

Rondom het in contact komen met de dader lopen de respondenten vaker vast aangezien daders vaak het contact afhouden, zij proberen dan via betrokken instanties in contact te komen met de dader. 'Meer kunnen we niet, het zijn lastige zaken en het is bijna niet te stoppen' geven twee respondenten aan.

Bekwaamheid

De respondenten van Veilig Thuis geven aan dat ze voldoende kennis hebben om met complexe stalkingszaken om te gaan. Het handelingsprotocol van Veilig Thuis is echter niet passend, omdat onderzoek volgens de respondenten geen meerwaarde heeft en zelfs een trigger kan zijn voor de stalker.

De respondenten geven aan dat zij handelen op basis van zoveel mogelijk feiten maar ook ervaringskennis en als zij vastlopen kunnen zij door middel van intercollegiaal overleg met een gedragswetenschapper weer verder. Ook ervaren de respondenten wel eens onmacht waarbij ze zouden willen dat de politie sneller zou kunnen ingrijpen.

Kennis op het gebied van strafrecht

Uit de casussen blijkt er onduidelijkheid te zijn over hoe het strafrechtelijk in elkaar zit. Bij de interviews kwam naar voren dat drie van de vier respondenten van Veilig Thuis meer wilden weten over het strafrecht. Op casusniveau waren zij van mening over voldoende kennis te beschikken om een goede inschatting te maken, was dat niet het geval dan schakelden zij de hulp in.

Bereidheid om samen te werken

In de literatuur en casussen viel het op dat Veilig Thuis veel intercollegiaal overleg pleegt, zoals bij het maken van een veiligheidsinschatting en gevaarstaxatie. Bij complexe zaken wordt er eventueel multidisciplinair binnen de organisatie overlegd. Uit de resultaten van de interviews blijkt verder dat de respondenten samenwerking belangrijk vinden maar dat het geen hulpverleners zijn maar onderzoekers, hierdoor kunnen zij anderen adviseren en ondersteunen maar Veilig Thuis kan niet langdurig en veelvuldig betrokken zijn.

Bewuste mogelijkheden opzoeken

De medewerkers van Veilig Thuis dienen zich te houden aan het handelingsprotocol van Veilig Thuis. Echter, dit is volgens een respondent ook een obstakel, omdat het niet aansluit bij stalkingszaken. Deze respondent zou graag vanuit de deskundigheid acties willen uitvoeren, casusregie willen voeren en pas afsluiten als zij van mening is dat de situatie 'goed genoeg' is en/of er vertrouwen is in het samenwerkingsverband. Een respondent zou graag acties willen uitzetten, onder het motto 'doen wat nodig is' en daarbij te blijven binnen de kaders van de beroepscode. De andere respondenten geven aan dat de kaders nog niet vastliggen, waardoor zij in sommige situaties moeten afwegen tot hoever ze willen gaan als Veilig Thuis. Dit heeft als voordeel dat zij vrij en ruimdenkend kunnen zijn in hun handelen.

6.3 Deelvraag C: Hoe kan het professioneel handelen op organisatieniveau, ketensamenwerkingsniveau en individueel niveau worden beschreven bij Veiligheidshuis Midden-Limburg & Parkstad?

6.3.1. Literatuur, Open-interviews

In deze paragraaf wordt antwoord gegeven op deelvraag C. Door middel van literatuur en open interviews met de manager van het Veiligheidshuis Midden-Limburg en de procesregisseurs.

"Het Veiligheidshuis is een netwerksamenwerking tussen strafrechtketen, zorgketen en (andere) gemeentelijke partners, waarin zij onder eenduidige regie komen tot een keten overstijgende aanpak van complexe persoons-, systeem- en gebiedsgerichte problematiek om ernstige overlast en criminaliteit te bestrijden." (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2013). In een veiligheidshuis heb je drie verschillende lagen die samenkomen, namelijk het veiligheidspersoneel, de sleutelpartners en de flexibele schil. Deze drie lagen worden hieronder verder toegelicht.

Het veiligheidshuispersoneel

Het veiligheidshuispersoneel bestaat uit onafhankelijke medewerkers die in dienst zijn van het Veiligheidshuis, dit zijn de procesregisseurs (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2013). De cliënten van de procesregisseurs zijn erg divers, dit vergt dat zij expliciete kennis bezitten, kunnen handelen op basis van praktijkkennis/ ervaringskennis, hun creativiteit in kunnen zetten en moed hebben om nieuwe oplossingen uit te proberen (Menger, Krechtig, & Bosker, 2014). Op organisatieniveau is de taak van de procesregisseur het hebben van de procesregie dat houdt in de betrokken partijen bijeen brengen en faciliteren. Daarnaast heeft een procesregisseur ook doorzettingsmacht dat houdt in dat zij besluiten nemen als de samenwerking stagneert. Een procesregisseur heeft geen direct contact met de betrokkenen, het is een professional met ervaring en expertise op het desbetreffende gebied en stuurt de professionals aan bij multicomplexe casussen (Ouden, 2016).

De sleutelpartners

De sleutelpartners zijn de partijen die structureel vertegenwoordigd zijn. Deze zijn onder te verdelen in de justitie-, zorg- en bestuursketen. De justitieketen bestaat uit het Openbaar Ministerie, politie, reclasseringsorganisaties, Dienst Justitiële Inrichtingen en gedwongen (jeugd)zorg. De zorgketen bestaat uit alle instellingen die zorg verlenen, de geestelijke gezondheidszorg (ggz), gehandicaptenzorg, Algemeen Maatschappelijk Werk en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). De bestuursketen bestaat uit de verschillende gemeenten die tot de regio behoren van het Veiligheidshuis. De precieze sleutelpartners verschillen per gemeente omdat Veiligheidshuizen in de afgelopen jaren zich naar lokale behoefte en ieder op eigen wijze ontwikkeld hebben met als gevolg dat Veiligheidshuizen van elkaar verschillen in organisatiestructuur, in de deelnemende partners en in werkwijze (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2013).

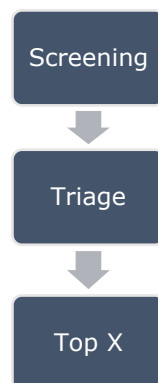
De flexibele schil

De derde laag is de flexibele schil. Het is per locatie verschillend wie er nog meer bij het overleg aansluit, dit is vaak op afroep wanneer de persoons- gezins- of gebiedsgebonden casuïstiek daarom vraagt. Voorbeelden van personen die aan kunnen sluiten bij een overleg zijn het maatschappelijk werk, het UWV of een woningcorporatie (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2013). Veiligheidshuis Midden-Limburg heeft een samenwerkingsverband met 22 organisaties op het gebied van justitie, zorg en bestuur. Hieronder vallen het Algemeen Maatschappelijk Werk, de zeven gemeenten waarvoor het Veiligheidshuis Midden-Limburg werkt, RvdK, reclasseringsorganisaties, Centrum Jeugd en Gezin, MEE, METggz, CMA, Altra Cura, Moveoo, Bureau Jeugdzorg Limburg, Veilig Thuis, OM, politie en Vincent van Gogh (Veiligheidshuis Midden-Limburg, 2017). Deze laatste twee lagen vallen onder het niveau van de ketensamenwerking, dit zijn allemaal zelfstandige partijen die samenwerken binnen een veiligheidshuis.

Werkwijze

Als een zaak door de partners geschikt blijkt te zijn voor het Veiligheidshuis vindt er als eerste een screening plaats van deze melding waarin het Veiligheidshuis integraal gaat beoordelen in hoeverre er sprake is van de risico's en complexiteit van de melding (Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost, z.d.). Deze screening wordt twee keer per week in het Veiligheidshuis Midden-Limburg gedaan in samenwerking met het Centrum Jeugd en Gezin (CJG), Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) en Veilig Thuis die bepalen wat er mee moet gebeuren. "In een aantal gevallen volstaat om ze door te sturen naar een lokaal zorgoverleg of een (preventieve) actie vanuit bijvoorbeeld CJG of AMW." (Veiligheidshuis Midden-Limburg, 2017).

Indien de casus ingewikkelder is, worden ze besproken in de wekelijkse triage, daarin wordt gekeken of er daadwerkelijk sprake is van een complexe en meervoudige casus. Per regio is het verschillend of dit intern wordt gedaan of dat er partners uit het sociale en justitiële domein aansluiten (Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost, z.d.). In de regio Midden-Limburg wordt in de triage samen met diverse organisaties de aard en de ernst van de meldingen bekeken en wordt beoordeeld welke vervolgstappen nodig zijn, dit zijn de drie partners uit de screening in samenwerking met Vincent van Gogh, MetGGZ, MEE, Pedagogisch Sociaal Werk, AltraCura, CMA, reclasseringsorganisaties, Politie, OM en Forensisch Psychiatrische Polikliniek de Horst. "Eén van de deelnemers kan een casus oppakken. Of we verzamelen eerst meer informatie vóór een vervolgbesluit. Bij complexe casussen zetten we procesregie van ons veiligheidshuis in" (Veiligheidshuis Midden-Limburg, 2017). In het Veiligheidshuis Parkstad zijn sinds de komst van Veilig Thuis in 2015 geen huiselijk geweld zaken meer binnengekomen, daarvoor was er sprake van een dagelijkse screening waarbij de zorgpartners gezamenlijk aan tafel zaten om de binnengekomen zaken te screenen (D. Gardeniers, persoonlijke communicatie, 26 maart 2018).

Procesregie

De procesregisseur organiseert de rondetafeloverleggen (RTO), heeft de rol van voorzitter in de casusoverleggen met de partners uit de flexibele schil, zorgt ervoor dat er samenhang komt in het plan van aanpak, monitort de voortgang en wisselt informatie met de betrokken partners uit over daders, slachtoffers, gezin en anderen. Een procesregisseur gaat te werk via een persoonsgerichte aanpak, deze aanpak kenmerkt zich door een integrale systeembenadering waarbij daders hulp en zorg kunnen krijgen als hun houding dat toelaat en ze daarvoor openstaan, indien dat niet het geval is worden er strafrechtinstrumenten ingezet. Ook krijgen slachtoffers hulp en zorg en is er aandacht voor het gezin- en groepssysteem rondom de daders en slachtoffers zoals hun kinderen (Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost, z.d.). Iedere betrokken professional heeft eigen bevoegdheden en (kern) taken die een rol gaan spelen in het gezamenlijke plan van aanpak. Op individueel niveau is het belangrijk dat professionals de grenzen opzoeken

van hun mogelijkheden en buiten de kaders durven te denken (Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost, z.d.). Er wordt altijd eerst gekeken of vrijwillige interventies het gewenste effect bereiken dit bestaat bijvoorbeeld uit zoeken naar dagbesteding, bemoeizorg of het opleggen van een tijdelijk huisverbod met casemanagement van het Algemeen Maatschappelijk Werk. Indien hiermee niet het gewenste effect wordt bereikt wordt er een meer 'gedwongen' kader opgelegd, dat noemt men een Top-X aanpak waarbij repressie, zorg en bestuurlijke interventies worden gecombineerd (P. van Heul & M. Beckers, persoonlijke communicatie, 27 februari 2018).

Casusregisseur

Als er tijdens het RTO blijkt dat er nog geen casusregisseur is wordt deze ook aangewezen (Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost, z.d.). Naast een procesregisseur blijft er altijd een casusregisseur betrokken als er meerdere hulpverleners zijn. Een casusregisseur heeft de regie over de dagelijkse hulp en ondersteuning en is ook de contactpersoon voor de cliënt, hij/zij is niet in dienst van het Veiligheidshuis maar hoort bijvoorbeeld bij het sociaal wijkteam. Een casusregisseur heeft naast de procesregisseur de bevoegdheid om het handelen van alle betrokken partijen op elkaar af te stemmen met als doel een goed samenhangend plan aan zorg voor de betrokkenen op te stellen, ook heeft een casusregisseur de taak om tijdig op te schalen (Ouden, 2016).

Top-X aanpak & grijze casussen

Top-X aanpak zijn casussen die geprioriteerd zijn binnen het Veiligheidshuis, deze prioritering is gemaakt op basis van urgentie, maatschappelijke onaanvaardbare situaties en veiligheidsrisico's. Als iemand geprioriteerd is tot Top-X zorgt de politie ervoor dat dit kenbaar is binnen de politie, dit houdt in dat als de politie iemand aanhoudt kan zien of diegene geprioriteerd is. Een procesregisseur maakt daarnaast een 'Advies voor ZSM'⁹ (Steur, 2015), dit advies is belangrijk bij de Top-X aanpak omdat het Veiligheidshuis op de hoogte is van de gehele situatie rondom een cliënt en gezamenlijk met alle betrokken partijen een plan van aanpak heeft opgezet. Het is als Openbaar Ministerie efficiënt om het ZSM-advies mee te wegen in het nemen van een beslissing. Ook wordt de burgemeester op de hoogte gesteld van de Top-X inwoners en gaat er een brief naar de betrokken persoon zodat diegene op de hoogte is van de prioritering. Bij een Top-X aanpak zorgt de procesregisseur er verder voor dat de casus intensief gevolgd wordt met en door de betrokken partnerorganisaties van de zorg- bestuurs- en justitieketen (Veiligheidshuis Midden-Limburg, 2016). Als de aanpak voldoende resultaat oplevert en de persoon dusdanig functioneert dat de overlast en criminaliteit gestopt of acceptabel verminderd is, wordt de casus afgeschaald naar het sociaal wijkteam. Hierdoor is de Top-X lijst dynamisch (Veiligheidshuis Midden-Limburg, 2016). Naast de Top-X casussen zijn er grijze casussen dit zijn complexe multiproblematische casussen die door de procesregisseurs minder lang gevolgd worden, omdat er sneller voldoende is aan alleen casusregie (P. van Heul & M. Beckers, persoonlijke communicatie, 27 februari 2018). In Parkstad worden deze casussen quick win genoemd (D. Gardeniers, persoonlijke communicatie, 26 maart 2018).

6.3.2. Literatuur, inhoudsanalyse, half-gestructureerde interviews

In deze paragraaf worden de resultaten weergegeven die antwoord geven op deelvraag C, uitgebreide resultaatbeschrijvingen van de inhoudsanalyse en half-gestructureerde interviews zijn te vinden in Bijlage 3.

Organisatie niveau

Bevoegdheden

Uit de interviews blijkt dat de procesregisseurs geen bevoegdheden hebben, zij proberen andere instanties te motiveren en tot actie te laten komen door de ernst te benadrukken. Uit de literatuur blijkt dat de respondenten doorzettingsmacht hebben als de samenwerking stagneert (Ouden, 2016). In de vierde casus is er sprake van dat de dader in het buitenland woont waardoor een Veiligheidshuis niets kon betekenen voor het slachtoffer, het Veiligheidshuis heeft toen de politie ingeschakeld maar hun mogelijkheden waren ook minimaal. De enige mogelijkheid die er voor het Veiligheidshuis was om een brief 'wederrechtelijk stalking' op te stellen en aan de dader te overhandigen.

Risicotaxatie

Uit de interviews blijkt dat het Veiligheidshuis zelf geen risicotaxatie maakt. Een veiligheidsinschatting rondom het slachtoffer wordt gemaakt door sociale professionals of Veilig Thuis. Dreigingsinschatting gericht op de dader wordt gemaakt door Stelsel Bewaken en Beveiligen van het OM. In de vierde casus is te lezen dat het Veiligheidshuis de politie heeft gevraagd of zij een Risicotaxatie Instrument Huiselijk Geweld op wilde maken gericht op het opleggen van een huisverbod.

Dader & slachtoffergericht

In de literatuur staat beschreven dat een procesregisseur geen direct contact heeft met de betrokkenen (Ouden, 2016), terwijl in de derde casus blijkt dat het slachtoffer regelmatig aansluit bij de Rondetafeloverleggen (RTO's). Een procesregisseur geeft tijdens de open-interviews aan dat zij indien het mogelijk probeert om de slachtoffers en/of daders samen aan tafel te krijgen, zodat zij meer draagvlak voelen en ook weten dat het Veiligheidshuis er mee bezig is.

⁹ ZSM staat voor Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel en Samenlevingsgericht Mogelijk-procedure (Steur, 2015). Het is een werkwijze waarbij veelvoorkomende criminaliteit daadkrachtig, snel, passend en efficiënt wordt aangepakt door het Openbaar Ministerie in samenwerking met Slachtofferhulp Nederland, reclasseringsorganisaties en politie. (Openbaar Ministerie, z.d.).

Vervolgens komt uit de interviews naar voren dat de procesregisseurs het belangrijk vinden om zuiver te werk te gaan, waardoor zij over het algemeen geen contact hebben met slachtoffers en daders. Zij vinden het belangrijk om onpartijdig te handelen en beide kanten van het verhaal te horen. Een voorwaarde is dat er voor zowel slachtoffer als pleger een contactpersoon aanwezig is bij het RTO, zodat de betrokkenen terugkoppeling krijgen van wat er besproken wordt. Voor het slachtoffer is dat vaak het AMW en voor een dader de reclassering en anders de politie.

Er zijn ook uitzonderingen, in de derde casus was er sprake van langdurige stalking waarbij de spanningen hoog opliepen. De procesregisseur had ervoor gekozen om het slachtoffer regelmatig aan te laten sluiten bij de RTO's, zodat zij zich serieus genomen voelde. Ook werd de dader op een gegeven moment uitgenodigd om zijn verhaal te doen, de hulpverlening had namelijk geconcludeerd dat de interventies onvoldoende effect hadden.

Ketensamenwerkingsniveau

Procesmatig werken

Uit de casussen blijkt dat er vele instanties betrokken zijn bij een stalkingszaak en dat er naast de procesregisseur ook altijd een casusregisseur is, in de derde casus was dat Bureau Jeugdzorg en in de andere twee casussen het lokaal maatschappelijk werk. Er is terug te zien dat de casusregisseurs aan de bel trekken bij zorgelijke signalen en opschalen als dat nodig is, zij doen vaak het voorstel aan de procesregisseur om een RTO te plannen.

Uit de interviews met de procesregisseurs blijkt dat zij procesmatig werken heel belangrijk vinden, zij geven aan dat alle partijen tijdens een overleg vanuit hun eigen ervaring, kennis en referentiekader mee proberen te denken. De rol en uitdaging vanuit de procesregisseur is om tijdens een RTO te benoemen wat ze zien en ieders visie toe te lichten, zodat er uiteindelijk verbindingen gelegd kunnen worden en er een gezamenlijk plan uit voortkomt. Uit de casussen komt ook naar voren dat de procesregisseurs constant aan het overleggen zijn met de partners over de aanpak zodat het grotere geheel in beeld blijft.

Afschaling & opschaling

Binnen de derde casus is te lezen dat de casus op een gegeven moment wordt geprioriteerd zowel binnen het Veiligheidshuis als binnen de politie. De politie maakte extra researchcapaciteit vrij en het Veiligheidshuis ging aan de slag met het ZSM-advies. Op een gegeven moment werd de situatie te onrustig en daardoor te onduidelijk, hierdoor legde het Veiligheidshuis de verantwoordelijkheid neer bij de politie.

Uit de interviews blijkt dat het Veiligheidshuis de casus kan opschalen naar het managementniveau van de andere instantie, als dat onvoldoende effect heeft dan kunnen zij het op bestuurlijk niveau opschalen tot aan de burgemeester. Daarnaast kan het zijn dat er in een casus alles is geprobeerd en niets blijkt te werken, dan wordt de regie bij de politie neergelegd voor afstraffing.

Als een procesregisseur merkt dat partijen elkaar hebben gevonden, de aanpak voldoende resultaat oplevert en de persoon dusdanig functioneert dat de overlast en criminaliteit gestopt of acceptabel verminderd is, wordt een casus afgeschaald naar de casusregisseur. Bij de start van het Veiligheidshuis werd altijd geroepen 'We laten pas los als er gedragsverandering is' maar volgens de respondenten wordt er nu ook al eerder afgeschaald als het langdurig rustig is.

Samenwerkingsfactoren

Als eerste is het belangrijk dat partners elkaar weten te vinden. Bij het Veiligheidshuis Midden-Limburg lijkt het prima geregeld te zijn. Bij Veiligheidshuis Parkstad zijn er sinds de komst van Veilig Thuis geen huiselijk geweld zaken meer binnen gekomen. De respondenten van de Veiligheidshuizen geven aan dat er over het algemeen sprake is van vertrouwen in de ketenpartners. Tijdens ieder overleg bevragen de procesregisseurs de partners over hun verwachtingen en spreken ze de ander aan op hun expertise en ervaring. De respondenten geven aan het belangrijk te vinden dat partners meedenken in complexe casussen en er sprake is van commitment. Als procesregisseur is het de taak om een gezamenlijk doel na te streven, de casus te monitoren, ontwikkelingen te bundelen en ervoor te zorgen dat er afspraken gemaakt worden en deze worden nagekomen.

Tijdens de RTO's zullen zij de botsende belangen bespreken, daarnaast zorgen zij ervoor dat ieders expertise wordt gebruikt. Twee van de drie respondenten geven aan het van belang te vinden om te bespreken wie welke bevoegdheid en verantwoordelijkheid heeft. De andere respondent geeft aan het juist contraproductief te vinden om te verzanden in een discussie wiens verantwoordelijkheid het is.

Praktische aspecten

Wat de respondenten merken in de samenwerking is dat de partners soms moeite hebben met het kijken naar het grotere geheel vanwege gelabelde financiën, bijvoorbeeld een reclasseringswerker die zich alleen mag richten op een pleger. Ook ervaren respondenten soms moeilijkheden rondom de privacywetgeving over wat ze mogen delen met elkaar. Een respondent geeft daarbij aan dat sommige partners zich verschuilen achter de privacywetgeving en daardoor geen mogelijkheid hebben om samen te werken.

Individuele niveau

Daadkracht

De kracht van het Veiligheidshuis is het uitstralen van daadkracht. Een procesregisseur geeft aan dat als zij patronen willen doorbreken die al heel lang aan de orde zijn of ketenpartners willen helpen die vastlopen, het nodig is dat zij door kunnen pakken en samen gaan kijken naar hoe het anders kan. In de casussen is te zien dat de procesregisseurs meteen acties ondernemen, de respondenten zijn van mening dat als zij in stalkingszaken te lang wachten zij risico's te weeg kunnen brengen. In de derde casus zijn er te weinig concrete bedreigingen waardoor de procesregisseur aangeeft: "We hebben geen stok om mee te slaan", hieruit

blijkt dat een Veiligheidshuis niet altijd door kan pakken. Zij zullen dan 'gecontroleerd afwachten', hiermee bedoelen de respondenten dat ze duidelijkheid hebben welke lijnen er lopen, welke scenario's er zijn en welke interventies daarop gepleegd kunnen worden. Een respondent geeft aan "Niet alles is maakbaar, soms moet je afwachten totdat de pleger echt gelinkt kan worden aan zaken" (Respondent 7, persoonlijke communicatie, 12 april 2018). Zij vinden het belangrijk dat ze overwogen keuzes maken omdat acties ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de betrokkenen, zij maken beslissingen samen met de ketenpartners en dragen daarbij de gedeelde verantwoordelijkheid.

Bekwaamheid

In de casussen is te zien dat de respondenten de procesregie behouden, alle informatie bundelen en delen met de ketenpartners, daarnaast plannen ze regelmatig RTO's. In hoeverre de procesregisseurs expertise moeten hebben op het gebied van stalking is volgens de respondenten moeilijk in te schatten, zij zoeken in een casus naar een balans tussen inhoudelijk op de hoogte zijn van de casus versus op procesniveau. Wat de respondenten belangrijk vinden is om de partners aan elkaar te verbinden die de expertise en ervaringskennis in huis hebben. De procesregisseurs handelen op basis van ervaringskennis, intuïtie (onderbuikgevoel) en methodieken. Als zij de procesregie voeren richten zij zich zowel op slachtoffer als dader en wordt er gekeken welke mogelijkheden er zijn in de zorg-, straf- en bestuursketen. De kunst van het handelen van de procesregisseurs is om de casus vanuit de helicopterview te bekijken en op zoek te gaan naar creatieve oplossingen en de gezamenlijke bril te delen met partners.

Kennis op het gebied van strafrecht

Uit de casussen blijkt dat de respondenten korte lijnen hebben met het Openbaar Ministerie en een duidelijk zicht hebben in hoe een casus strafrechtelijk in elkaar zit. Dat komt ook terug tijdens de interviews waarin twee van de drie respondenten aangeven voldoende kennis te hebben op het gebied van strafrecht, als dat niet het geval is zorgen de respondenten dat de juiste partners aansluiten die de expertise wel in huis hebben.

Bereidheid om samen te werken

De respondenten zijn van mening dat je bij complexe stalkingszaken elkaar nodig hebt want 'in je eentje ga je het niet redden', deze visie komt ook terug in de casussen waar constant sprake is van samenwerking. Voor procesregisseurs is het belangrijk dat de andere professionals bereid zijn om samen te werken, buiten de kaders durven te denken en bereid zijn om extra te investeren in een casus.

Bewuste mogelijkheden opzoeken

Op individueel niveau is het belangrijk dat professionals de grenzen opzoeken van hun mogelijkheden en buiten de kaders durven denken (Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost, z.d.). De respondenten geven aan dat het veiligheidshuis pas betrokken wordt bij een casus als alles binnen de kaders al is geprobeerd, het hoort daarom structureel bij het werk om samen met de ketenpartners op zoek te gaan naar creatieve oplossingen. Zij ondersteunen ketenpartners daarbij door het stellen van hypothetische vragen 'wat als we onze handen er nu vanaf trekken?'. Daarnaast gaf een respondent aan soms een protocol te moeten overtreden om een ernstig misdrijf te voorkomen, het lastige is echter dat zij nooit weet of zij daadwerkelijk iets voorkomen heeft.

Hoofdstuk 7: Deelconclusies

In dit hoofdstuk worden er deelconclusies getrokken uit de resultaten van het literatuuronderzoek, de inhoudsanalyse en de interviews. Deze deelconclusies zullen bijdragen aan het beantwoorden van de onderzoeksvraag, zodat er uiteindelijk meer aandacht komt voor ex-partnerstalkingszaken en meer eenduidigheid in het handelen.

7.1 Deelconclusie A: Hoe verloopt in algemene zin het proces van stalking?

Het algemene proces van stalking begint met de onbewuste fase, daarna de bewuste fase en de fase waarin de ernst van de stalking doordringt. Hierna worden de volgende fases doorlopen: defensieve fase, offensieve fase, uitputtingsfase, omkeerfase en tot slot de controlefase en herstelfase. Deze fases kunnen elkaar snel opvolgen maar kunnen ook gelijktijdig plaatsvinden. Bepaalde fases kunnen ook meerdere keren doorlopen worden (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2006). Hieruit kan geconcludeerd worden dat stalking complex is en de fases van stalking niet leidend zijn.

Hieronder worden enkele belangrijke bevindingen toegelicht.

- Uit de literatuur en casussen blijkt dat slachtoffers pas aangifte doen in de fase waarin de ernst van de stalking doordringt, waarna Veilig Thuis wordt ingeschakeld door de politie en aan de slag kan gaan met een onderzoek.
- In de defensieve fase komt het Veiligheidshuis vaak pas in beeld als de hulpverlening merkt dat ze vastlopen of dat een casus dermate complex is.
- In de omkeerfase staat het slachtoffer er niet alleen voor, er worden acties ondernomen. De politie start met een onderzoek en als er voldoende bewijs is wordt de stalker aangehouden en nemen de rechter en justitie maatregelen. Ook kan het zijn dat een Veiligheidshuis in sommige gevallen pas in deze fase wordt ingeschakeld.
- Veilig Thuis is door de termijn van tien weken maar bij enkele fases betrokken, in de controlefase is Veilig Thuis vaak buiten beeld of hebben zij nog een minimale rol vanuit de monitoring van het Aware-systeem. Het Veiligheidshuis blijft betrokken totdat ze merken dat er geen zorgelijke signalen meer binnenkomen, zij zijn dus langdurig in beeld tijdens de controlefase. In de herstelfase is zowel Veilig Thuis als het Veiligheidshuis buiten beeld.

7.2 Deelconclusie B: Hoe kan het professioneel handelen op organisatieniveau, ketensamenwerkingsniveau en individueel niveau worden beschreven bij Veilig Thuis Zuidoost-Brabant?

Op organisatieniveau kan gezegd worden dat Veilig Thuis het begin- en verzamelpunt is als het gaat om stalkingszaken, alle meldingen en signalen die bekend zijn over stalking dienen bij Veilig Thuis binnen te komen. Zij schatten het risico van het slachtoffer in door middel van een veiligheidsinschatting en een gevaarstaxatie, bij een midden/hoog risico starten zij een onderzoek. Echter, het handelingsprotocol sluit volgens de respondenten niet aan bij de stalkingszaken, zij zouden graag intensiever betrokken zijn bij het uitzetten en monitoren van de hulpverlening. Op individueel niveau kan gezegd worden dat de respondenten vaak afwijken van het handelingsprotocol als het gaat om stalkingszaken en proberen te doen wat nodig is. Veilig Thuis is er afhankelijk van of een dader en/of slachtoffer mee wil werken, terwijl een dader in de meeste gevallen moeilijk bereikbaar is. Het is daardoor vaak afwachten voor Veilig Thuis totdat justitie voldoende bewijsmateriaal heeft om in te grijpen, zij zelf hebben onvoldoende handelingsbevoegdheid en moeten de zaak binnen tien weken afronden. Ook kan geconcludeerd worden dat de respondenten over het algemeen voldoende kennis hebben om met complexe stalkingszaken om te gaan, alleen is er behoefte aan meer kennis op het gebied van strafrecht. Indien de respondenten vastlopen in hun handelen komen zij er door intercollegiaal overleg uit.

Veilig Thuis mag casussen afschalen als de lijnen uitgezet zijn en zij vertrouwen hebben in de mensen die dan verantwoordelijkheid hebben voor de casus. Op het niveau van ketensamenwerking blijkt er echter onvoldoende vertrouwen te zijn in de expertise van sociale wijkteams, terwijl 90% van de casussen hier naar doorverwezen worden. Het sociaal wijkteam werkt vraaggericht terwijl slachtoffer en/of dader een outreachende benadering vragen, ook richt het sociaal wijkteam zich vaak alleen op het slachtoffer. Wat opvalt op ketensamenwerkingsniveau is dat Veilig Thuis minimaal aansluit bij externe overleggen en de samenwerking met ketenpartners vooral telefonisch en via de mail plaatsvindt, terwijl er vanuit sommige respondenten behoefte blijkt te zijn aan fysiek overleg. De samenwerking met de reclassering, politie en ZSM is volgens de respondenten goed. De front- en backoffice werken sinds kort in regionale teams wat bijdraagt aan het krijgen van korte lijnen. De privacywetgeving vormt vaak een belemmering in de samenwerking, Veilig Thuis mag zonder toestemming van slachtoffer en/of dader gegevens opvragen bij instanties, maar zij ervaren wel moeilijkheden bij het delen en krijgen van gegevens.

7.3 Deelconclusie C: Hoe kan het professioneel handelen op organisatieniveau, ketensamenwerkingsniveau en individueel niveau worden beschreven bij de Veiligheidshuizen Midden-Limburg & Parkstad?

Op organisatieniveau kan gezegd worden dat het Veiligheidshuis betrokken wordt als de samenwerking stagneert, het gaat over casussen waar sprake is van complexiteit en meervoudige problematiek. Binnen het Veiligheidshuis is er sprake van een ketenoverstijgende aanpak tussen de strafrechtketen, de zorgketen en bestuursketen onder eenduidige regie van een procesregisseur (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 2013).

Uit de resultaten blijkt dat er zowel ingezet wordt op dader als slachtoffer en de instanties die daarbij betrokken zijn samenwerken in een Veiligheidshuis. Op ketensamenwerkingsniveau is er sprake van een gezamenlijk plan van aanpak, er wordt procesmatig gewerkt en bij botsende belangen of onduidelijkheden over ieders bevoegdheid worden deze besproken zodat er uiteindelijk verbinding plaatsvindt. Voor procesregisseurs is het op individueel niveau belangrijk dat zij daadkrachtig kunnen handelen, als zij patronen willen doorbreken die al heel lang aan de orde zijn dan moeten zij door kunnen pakken. Wat daarbij van belang is om te benoemen volgens de respondenten is 'dat niet alles maakbaar is', dus dat er niet altijd een oplossing komt. Het is belangrijk dat zij op een gecontroleerde wijze handelen, dus overwogen beslissingen nemen en als zij moeten afwachten alle scenario's hebben besproken met de bijpassende interventies. De procesregisseurs zitten vooral op procesniveau waarbij zij het belangrijk vinden op ketensamenwerkingsniveau dat partners die expertise, ervaringskennis en bevoegdheden hebben op het gebied van stalking met elkaar verbinden, het Veiligheidshuis ziet Veilig Thuis namelijk als ketenpartner met expertise op dat gebied. In de samenwerking vinden zij het belangrijk dat zowel Veilig Thuis als andere partners bereid zijn om samen te werken, buiten de kaders durven te denken en bereid zijn om extra te investeren in een casus. Indien zij merken dat de ketenpartners onvoldoende meewerken hebben zij mogelijkheden om op te schalen naar managementniveau en anders op bestuurlijk niveau tot aan de burgemeester. Als partners elkaar hebben gevonden en het handelen effect blijkt te hebben dan wordt een casus afgeschaald naar de casusregisseur van het sociaal wijkteam.

Hoofdstuk 8: Eindconclusie

In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op de onderzoeksvraag: Hoe uit zich het professioneel handelen van de medewerkers van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en Veiligheidshuizen Midden-Limburg & Parkstad bij de aanpak van ex-partnerstalking, zowel op individueel en organisatieniveau als op het niveau van ketensamenwerking?

Werkprocesschema Veilig Thuis & Veiligheidshuizen

In dit werkprocesschema is overzichtelijk weergegeven hoe gewerkt wordt op organisatieniveau bij Veilig Thuis en op ketensamenwerkingsniveau is er weergegeven wanneer wordt opgeschaald naar het Veiligheidshuis.

Organisatieniveau:

Veilig Thuis is het begin- en verzamelpunt als het gaat om stalkingszaken, hierdoor kunnen zij procesmatig handelen. Een zaak komt bij Veilig Thuis meestal binnen als de ernst van de stalking is doorgedrongen bij het slachtoffer. Volgens de respondenten van Veilig Thuis sluit het handelingsprotocol niet aan bij een complexe stalkingszaak, het vraagt om meer tijd en casusregie in plaats van onderzoek. Daarnaast heeft Veilig Thuis weinig mogelijkheden als het gaat om acties uitzetten richting daders, deze vaak zijn moeilijk bereikbaar waardoor het afwachten is tot dat justitie kan ingrijpen. Als blijkt dat de samenwerking stagneert of er vele partners betrokken zijn bij een complexe stalkingszaak wordt een casus opgeschaald naar het Veiligheidshuis. Het Veiligheidshuis zorgt voor samenwerking tussen de strafrechtketen, de zorgketen en de bestuursketen, waarbij een medewerker van het Veiligheidshuis de procesregie behoudt. Er worden zowel acties uitgezet richting dader als slachtoffer en de betrokken instanties van beiden werken aan een gezamenlijk plan van aanpak. Een Veiligheidshuis komt vaak pas in beeld bij de defensieve fase of omkeerfase en blijven langdurig betrokken in de controle fase totdat ze merken dat er geen zorgelijke signalen meer binnenkomen.

Samenwerkingsniveau:

Uit de resultaten blijkt dat de verbinding en korte lijnen tussen de zorg- en strafrechtketen een belangrijk aspect is bij stalkingszaken, terwijl geconcludeerd kan worden dat de medewerkers van Veilig Thuis vooral beslissingen nemen door intercollegiaal overleg. Er wordt minimaal aangesloten bij externe overleggen en de samenwerking met de ketenpartners vindt vooral telefonisch en via de mail plaats op casusniveau. Bovendien vragen de respondenten van Veilig Thuis zich af in hoeverre andere instanties hen weten te vinden als expertisecentrum op het gebied van huiselijk geweld. Daarnaast blijkt er vanuit Veilig Thuis onvoldoende vertrouwen te zijn in de expertise van het sociaal wijkteam en een praktische belemmering in de samenwerking is de privacywetgeving.

De procesregisseurs bij de Veiligheidshuizen vinden samenwerking cruciaal, waarbij zij de expertise, ervaringskennis en bevoegdheden van partners met elkaar proberen te verbinden. Het is belangrijk dat partners bereid zijn om samen te werken, buiten de kaders durven te denken en bereid zijn om extra te investeren in een casus. Bij botsende belangen of onduidelijkheden over ieders bevoegdheid wordt erover gesproken totdat er verbinding plaatsvindt. Als ketenpartners bij een Veiligheidshuis onvoldoende meewerken hebben zij de mogelijkheid om op te schalen naar managementniveau - bestuurlijk niveau tot aan de burgemeester. Als partners elkaar hebben gevonden en het handelen effect blijkt te hebben dan wordt een casus afgeschaald naar de casusregisseur van het sociaal wijkteam.

Individueel niveau:

De respondenten van Veilig Thuis geven aan dat zij over het algemeen voldoende kennis hebben om met complexe stalkingszaken om te gaan, maar zij daarbij wel behoefte hebben aan meer kennis op het gebied van strafrecht. Alle respondenten zijn van mening dat ze neigen naar doorpakken, ze vinden daadkracht in hun handelen belangrijk maar daarbij vinden zij duidelijkheid over de situatie een voorwaarde, tevens moeten er weloverwogen beslissingen worden genomen. De procesregisseurs geven aan, dat als zij vastgeroeste patronen willen doorbreken, zij door moet kunnen pakken. Niet in alle situaties kunnen kan dit, soms zullen zij gecontroleerd moeten afwachten om te kijken wat er gaat gebeuren en om bewijsmateriaal te verzamelen.

Hoofdstuk 9: Aanbevelingen voor de praktijk

In dit hoofdstuk worden er een aantal aanbevelingen gegeven die gericht zijn op het lectoraat VIA, Veilig Thuis, Veiligheidshuizen en sociale professionals. Nadat de resultaten binnen heeft er een groepsinterview plaatsgevonden waarin de bevindingen zijn teruggekoppeld aan de sociale professionals, de bevindingen uit dit groepsinterview worden meegenomen in dit hoofdstuk. De resultaten van het groepsinterview zijn echter niet generaliseerbaar aangezien er in totaal maar vijf respondenten hebben meegewerkt, waarvan één toezichthouder van Reclassering Nederland (RN) en vier medewerkers van Slachtofferhulp Nederland (SHN)

Externe intervisie (deskundigheidsbevordering)

De eerste aanbeveling die wordt gedaan is het organiseren van externe intervisie door het Veiligheidshuis waarbij sociale professionals samen met de professionals van Veilig Thuis complexe stalkingszaken bespreken op casus overstijgend niveau. Dit wil zeggen dat samenwerkingspartners structureel bijeenkomen en kennis delen op het gebied van stalking. Tijdens dit overleg kunnen er anoniem casussen worden besproken en kan het werkproces aan bod komen, zodat er uiteindelijk een werkzame leidraad ontstaat bij de aanpak van stalkingszaken.

Voordelen hiervan zijn:

- Er verbinding en vertrouwen kan ontstaan tussen instanties die betrokken zijn bij zowel slachtoffers als daders en daardoor kunnen acties in de toekomst sneller geregeld worden.
De respondenten van SHN gaven aan behoefte te hebben aan fysiek overleg met ketenpartners, daarnaast moeten zij veel moeite doen om iemand te vinden binnen een sociaal wijkteam, zij zijn daardoor geneigd om via een andere weg hulp te regelen.
- Er kennisdeling op het gebied van stalking en strafrecht kan plaatsvinden, bijvoorbeeld over hoe professionals met daders omgaan, welke triggers er zijn, hoe er outreachend gewerkt kan worden en welke mogelijkheden voor hulp er zijn in het vrijwillig kader.
Ook gaven de respondenten aan dat zij behoefte hebben aan kritische reflectie op hun handelen.
- Dat een procesregisseur ervoor kan zorgen dat iedereen door een gezamenlijke bril kan kijken naar casuïstiek en er daardoor aandacht komt voor het procesmatige.
- Dat privacy niet in het geding komt
Uit het groepsinterview is gebleken dat de respondenten van SHN en RN vooral waarde hechten aan een goede werksamenwerking met de cliënten en daardoor niet overleggen met ketenpartners als zij daar geen toestemming voor krijgen van het slachtoffer of de dader.
- Dat het Veiligheidshuis zich kan profileren zodat partners hen weten te vinden als er procesregie nodig is in complexe zaken waarbij een onpartijdige en procesmatige blik nodig is, dit met behulp van hun uitgebreid netwerk.

Casusregie bij stalkingszaken & fysiek overleggen

De tweede aanbeveling die wordt gedaan is het voeren van casusregie door Veilig Thuis bij complexe stalkingszaken en het fysiek overleggen met ketenpartners. Het advies vanuit de onderzoeker is om meteen een overleg te plannen als de lijnen voor hulpverlening zijn uitgezet zodat de partners elkaar weten te vinden, er een gezamenlijk doel wordt opgesteld en er in het vervolg samenwerking gezocht wordt om risicovolle situaties te voorkomen. Door het voeren van casusregie kan Veilig Thuis controleren hoe de uitvoering van veiligheidsplan en herstelplan verloopt en in gesprek gaan met de hulpverleners over hoe de contacten verlopen met het slachtoffer en/of dader, hierdoor zijn zij langduriger en meer betrokken bij de controlefase. Bovendien is Veilig Thuis een onafhankelijke organisatie en staat zowel aan de kant van het slachtoffer als de dader, er blijkt vanuit de sociale professionals namelijk behoefte te zijn aan gelijkwaardigheid en vastigheid in de samenwerking. Ook mag Veilig Thuis zonder toestemming met alle betrokken instanties contact opnemen. De onderzoeker vindt het daarom een goede keuze om Veilig Thuis de casusregie op zich te laten nemen samen met iemand van het sociaal wijkteam en iedere drie maanden te evalueren met alle partners hoe het verloopt, zodat na een jaar de professional uit het sociaal wijkteam de casusregie definitief over kan nemen.

Voordelen hiervan zijn:

- Dat door fysiek te overleggen de lijnen korter worden en vertrouwen ontstaat.
- Dat er een mogelijkheid is dat Veilig Thuis het sociaal wijkteam en/of sociale professionals kan ondersteunen door bijvoorbeeld samen het gesprek aan te gaan met een pleger.
- Dat er vanaf het begin procesmatig gewerkt wordt en er duidelijkheid is over de verantwoordelijkheden.
- Dat Veilig Thuis zich kan profileren als expertisecentrum op het gebied van huiselijk geweld, omdat zij tijdens de overleggen de sociale professionals kunnen adviseren en ondersteunen op het gebied van stalkingszaken

Daarnaast kan Veilig Thuis een casus toewijzen aan de integrale aanpak MDA. De aanpak MDA++ is net als casusregie een mogelijkheid om gezamenlijke overleggen tot stand te brengen. Een belangrijk accent bij de MDA++ aanpak is dat gezinsleden vanaf het eerste moment meepraten over de aanpak (Kraak, 2017). Bij stalkingszaken zal dat soms lastig zijn omdat het vaak een contra-indicatie is om pleger en slachtoffer bij elkaar aan tafel te zetten.

Bijeenkomsten gericht op stalking

De derde aanbeveling is gericht op het lectoraat VIA en bestaat uit het organiseren van een netwerkbijeenkomst voor professionals in het brede werkveld, zoals het sociaal wijkteam, Veilig Thuis, het Veiligheidshuis, Reclassering Nederland, Slachtofferhulp Nederland, Maatschappelijke Opvang en de politie. Het doel vanuit het lectoraat is om bij te dragen aan het vergroten van de deskundigheid en weerbaarheid van professionals die met stalking te maken krijgen (Avans Hogeschool, 2018). Het is daarom belangrijk dat de expertise gedeeld kan worden met elkaar. Door als lectoraat de uitkomsten van het onderzoek te delen met partners uit het brede werkveld kan er worden gebrainstormd over hoe men elkaar beter kan vinden.

Daarnaast zou het een voordeel zijn als sociale professionals in opleiding beter op de hoogte zijn van de werkzaamheden van Veilig Thuis en Veiligheidshuizen, omdat alle sociale professionals verplicht zijn om de meldcode te hanteren. Ook is het belangrijk dat zij weten dat zij kunnen opschalen naar het Veiligheidshuis als de samenwerking stagneert of de problematiek dermate complex is. Door studenten van sociale studies te informeren over de stalkingsproblematiek wordt de kennis en competenties al in een vroeg stadium verbreed en kunnen deze studenten zich onderscheiden van anderen. Het lectoraat doet namelijk ook onderzoek voor verbetering van het onderwijs.

Opstellen van een protocol stalking

De vierde aanbeveling is het opstellen van een stalkingsprotocol, dit is gericht aan het lectoraat Veiligheid en Afhankelijkheidsrelaties en de beroepspraktijk. De respondenten van Slachtofferhulp Nederland uit het groepsinterview gaven aan dat ze vaak per casus moeten improviseren hoe ze de casus aanpakken, daarnaast weten professionals elkaar moeilijk te vinden.

- Aan het lectoraat is het de aanbeveling om onderzoek te doen: hoe een stalkingsprotocol eruit kan komen te zien en welke partners erbij betrokken dienen te zijn.
- Voor de beroepspraktijk is het de aanbeveling om tijdens de externe intervisie te bespreken hoe het protocol regionaal ingevuld kan worden zodat duidelijk is wie de contactpersonen zijn in diverse organisaties zijn met bijbehorende taken en bevoegdheden. Daarnaast is het belangrijk dat er regels worden opgesteld, omtrent gegevensuitwisseling vanwege de maatschappelijke verantwoording die iedere professional heeft.

Hoofdstuk 10: Beroepsproducten

In dit hoofdstuk zijn er een viertal beroepsproducten beschreven die voortvloeien uit de aanbevelingen van het onderzoek. Daarnaast een reflectie vanuit de onderzoeker en feedback vanuit de opdrachtgever op de meerwaarde van het beroepsproduct en het onderzoek.

10.1 Onderzoeksrapporten

Dit individuele onderzoeksrapport is het eerste beroepsproduct dat wordt aangeleverd aan het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties, daarnaast zal dit onderzoeksrapport ook aangeleverd worden aan de respondenten van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en aan de respondenten van de Veiligheidshuizen Midden-Limburg en Parkstad.

Bovendien wordt dit individuele onderzoeksrapport samengevoegd met de onderzoeksrapporten van de andere studentonderzoekers zodat er één gezamenlijk onderzoeksrapport uitkomt van alle onderzochte locaties, waarbij de resultaten zowel vanuit de sociaal maatschappelijke kant belicht worden als vanuit de kant van integrale veiligheid. Dat gezamenlijke onderzoeksrapport zal bijdrage aan het algemene onderzoek vanuit het lectoraat en is tevens het tweede beroepsproduct. In juni zullen alle bevindingen worden samengevoegd en zal het worden overhandigd aan het lectoraat VIA zowel het individuele als gezamenlijke onderzoeksrapport zal worden gebruikt voor verder onderzoek door het lectoraat.

10.2 Symposium In the name of Love II

In de aanbevelingen is te lezen dat het belangrijk is dat partners met elkaar blijven netwerken en de expertise met elkaar delen. Daarom zal er op donderdag 21 juni 2018 een symposium georganiseerd worden zodat de resultaten van het onderzoek gedeeld kunnen worden met de professionals uit de beroepspraktijk en de professionals met elkaar kunnen netwerken en brainstormen tijdens een interactief programma, dit is tevens het derde beroepsproduct. Het interactieve programma zal ingevuld worden met de opdracht 'Table-top de professional aan zet', dat houdt in dat de professionals in multidisciplinaire groepjes worden ingedeeld en casussen vanuit een andere invalshoek dan hun eigen discipline moeten bekijken. Deze opdracht heeft tot doel dat de professionals gestimuleerd worden om buiten de kaders te denken, waardoor zij ervaren hoe het is om vanuit een andere functie te handelen. Eén van de elementen voor een succesvolle samenwerking in complexe stalkingszaken volgens Magruder (2017) is het begrip hebben voor andere rollen.

Voor het symposium zijn de sociale professionals uitgenodigd die vorig jaar hebben meegewerkt aan het onderzoek zoals medewerkers van Slachtofferhulp Nederland, het lokaal maatschappelijk werk zoals Juvans, Maatschappelijke Opvang, Vrouwen opvang Sterk Huis, Leger Des Heils Reclassering en Reclassering Nederland. Ook zijn de oud-collega's van de onderzoeker uitgenodigd die werkzaam zijn bij Reclassering Nederland in Roermond evenals alle respondenten die mee hebben gewerkt aan dit onderzoek. Verder zijn er studenten, docenten en een recherchepsycholoog met expertise op het gebied van stalking uitgenodigd. De uitnodiging en het programma is bijgevoegd in Bijlage 5.2.

10.3 Minor Werken in het Gedwongen Kader

Tijdens het studiejaar 2018-2019 zal er tijdens de minor Werken in het Gedwongen Kader op Avans Hoge School een themaweek plaatsvinden rond 1 oktober 2018, waarbij stalking onderdeel zal zijn van het programma. Herman van Alphen heeft gevraagd of de studentonderzoekers in die week een invullend programma op willen zetten voor de studenten van de minor Werken in het Gedwongen Kader. In juni zal er verder invulling worden gegeven aan de opzet van het programma en dat is tevens het laatste beroepsproduct.

10.4 Reflectie vanuit de onderzoeker op de meerwaarde van het onderzoek en de beroepsproducten

De meerwaarde van dit onderzoek is dat er inzicht is ontstaan in het professioneel handelen van de medewerkers van Veilig Thuis en procesregisseurs bij Veiligheidshuizen, waardoor er een aantal bruikbare aanbevelingen zijn gedaan voor het lectoraat en de beroepspraktijk. Volgens Magruder (2017) zijn er vier elementen waar een succesvolle samenwerking vanaf hangt bij complexe stalkingszaken, namelijk:

1. *Kennis en ervaring:* Uit eerdere onderzoeken is gebleken dat de sociale professionals behoefte hebben aan expertise op het gebied van stalking, echter in dit onderzoek is naar voren gekomen dat Veilig Thuis deze expertise wel heeft. Daarnaast was er vanuit de sociale professionals behoefte aan duidelijke regie in een samenwerking, terwijl een Veiligheidshuis procesregie kan bieden in een complexe ex-partnerstalkingszaak maar uit dit onderzoek blijkt dat hier minimaal gebruik van wordt gemaakt. Daardoor vindt de onderzoeker het van belang om de verbinding te leggen tussen de sociale professionals en de medewerkers van Veilig Thuis en de procesregisseurs van Veiligheidshuizen, zodat de aanpak rondom complexe ex-partnerstalkingszaken kan worden geprofessionaliseerd. Het delen van kennis en ervaring staat daarom in alle aanbevelingen voorop, een professional kan het namelijk niet alleen. Door casus overstijgend en structureel te overleggen kan de expertise gedeeld worden met de sociale professionals zonder dat de privacywetgeving in het geding komt. Daarnaast is het van belang dat de resultaten van het onderzoek gedeeld kunnen worden met de beroepspraktijk zodat het ook bijdraagt aan de professionalisering. Het symposium is hiervoor een goede manier omdat daarin ook sprake is van een interactief programma waarbij professionals elkaar vinden en kunnen brainstormen.

2. *Praktische aspect:* Het opstellen van een stalkingsprotocol is ook een aanbeveling zodat er regels komen dat professionals gegevens mogen uitwisselen en zij elkaar beter weten te vinden, waardoor er eenduidigheid ontstaat in het handelen.
3. *Persoonlijke aspect:* Naast bovenstaande aanbevelingen is er ook de suggestie gedaan om Veilig Thuis de casusregie op zich te laten nemen. De respondenten geven allen aan dat het huidige handelingsprotocol niet aansluit en daarnaast blijkt er vaak onduidelijkheid te zijn over wie de regie heeft en wie welke verantwoordelijkheid heeft. Door fysiek te gaan overleggen bij de start van het hulpverleningstraject kunnen de lijnen korter worden en kan er vertrouwen ontstaan, daarnaast is Veilig Thuis onafhankelijk.
4. *Politiek:* Met ingang van 25 mei 2018 gaat de nieuwe privacywetgeving 'Algemene verordening gegevensbescherming' in werking, wat deze wet voor invloed gaat hebben op de gegevensuitwisseling tussen de partners bij complexe ex-partnerstalkingszaken is voor de onderzoeker nog onbekend.

Daarnaast kan dit onderzoek als fundament dienen voor vervolgonderzoeken binnen het lectoraat VIA zodat uiteindelijk de aanpak van complexe stalkingszaken wordt geoptimaliseerd met als gevolg dat er eerder effectief wordt ingegrepen, sociale professionals minder last hebben van handelingsverlegenheid en daardoor minder stalkingszaken een fatale afloop gaan kennen.

Hoofdstuk 11: Discussie

Een onderzoek moet van goede kwaliteit zijn. Resultaten worden namelijk gebruikt voor het nemen van belangrijke beslissingen in een organisatie of voor het maken van beleid. Onderzoek wordt daarom vaak beoordeeld op betrouwbaarheid en zuiverheid van de resultaten, een onderzoek moet vrij zijn van toevallige en systematische fouten (Verhoeven, 2014). Dit onderzoek betreft een beschrijvend, kwalitatief onderzoek, waarbij er verschillende maatregelen getroffen zijn om naar een zo hoog mogelijke betrouwbaarheid en validiteit te streven, deze zijn hieronder toegelicht.

Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid is de mate waarin het onderzoek vrij is van toevallige fouten. Herhaalbaarheid, toetsbaarheid en onafhankelijkheid zijn belangrijke voorwaarden om de betrouwbaarheid te meten (Verhoeven, 2014). Als het onderzoek op deze manier opnieuw wordt uitgevoerd moeten er dezelfde resultaten uitkomen (Fischer & Julsing, 2014). Bij het opstellen van de onderzoeksopzet is er goed nagedacht over de betrouwbaarheid van het onderzoek, er is gekozen voor een kleine populatie omdat binnen de organisaties maar met bepaalde personen zijn gesproken en er in totaal maar vijf casussen zijn bestudeerd.

De onderzoeker was voor de inhoudsanalyse afhankelijk van de casussen die werden aangeleverd door de organisaties, daarnaast mocht de onderzoeker de casussen bij de Veiligheidshuizen zelf inzien, maar bij Veilig Thuis werden deze mondeling toegelicht vanwege de privacy wetgeving. Als dit onderzoek herhaalt zou worden kan dit andere resultaten opleveren, omdat een casus anders toegelicht kan worden binnen Veilig Thuis en de onderzoeker afhankelijk was van de persoon die betrokken was. Daarnaast is er bij een kwalitatief onderzoek sprake van een open benadering, er is geen afgebakende setting die bij herhaling dezelfde resultaten geeft (Verhoeven, 2014). In dit onderzoek is gebruik gemaakt van open en half-gestructureerde interviews hierdoor komt de betrouwbaarheid bij herhaling onder druk te staan. Echter, er zijn maatregelen getroffen waardoor er volgens Verhoeven (2014) sprake is van een zo betrouwbaar mogelijk onderzoek:

- *Er is sprake van een goed uitgewerkt, gedetailleerde onderzoeksopzet:* Dat blijkt uit de feedback die verkregen is van de APV-docent op het onderzoeksplan "Je hebt een gedegen plan aangeleverd. Het ziet er goed uit. Het onderzoek kent een hoge ambitie en complexiteit. Dat kan ik wel waarderen". Daarnaast werd de onderzoeksopzet goedgekeurd door het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties.
- *Er is gebruik gemaakt van triangulatie:* Tijdens het onderzoek is er vanuit verschillende invalshoeken naar de probleemstelling gekeken (Verhoeven, 2014). Er is gebruik gemaakt van meerdere dataverzamelmethode zoals literatuurstudie, inhoudsanalyse en interviews. Hierdoor kan er gesproken worden van 'methode-triangulatie' (Verhoeven, 2014). Aan het gezamenlijke onderzoeksrapport hebben er in totaal zes studentonderzoekers meegewerkt waardoor daar gesproken kan worden van 'onderzoekerstriangulatie' (Verhoeven, 2014).
- *Er is gebruik gemaakt van peerfeedback:* Tijdens het onderzoek heeft de onderzoeker regelmatig feedback gevraagd aan zowel de opdrachtgever als aan de medestudenten uit de APV-groep en onderzoeksgroep, dit was helpend om de onderzoeksopzet, resultaten en conclusies zo duidelijk mogelijk te formuleren.
- *Er is gebruik gemaakt van opnameapparatuur:* Tijdens de interviews is er gebruik gemaakt van een recorder waardoor de afgenomen interviews vervolgens verbatim uitgewerkt konden worden, hierdoor zijn de resultaten objectief uitgewerkt.
- *Communicatie:* Tijdens het onderzoek waren er twee opdrachtgevers vanuit het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties betrokken, doordat zij beiden nieuwe inzichten hadden werd de kwaliteit verbeterd. Iedere week is de onderzoeksgroep bijeenkomen en was er nauw contact over de onderzoeksopzet en uitvoering. Echter, het was ook ingewikkeld omdat de ene opdrachtgever dat zei en de week erna zei de andere opdrachtgever weer iets anders, het zou een verbeterpunt zijn als zij onderling meer contact zouden hebben.

Naast deze maatregelen kan er gesproken worden van een inductief onderzoek. Er is weinig tot geen beschikbare literatuur over hoe om te gaan met complexe stalkingszaken, het doel vanuit het lectoraat VIA was om gaandeweg theorie te ontwikkelen door vanuit het 'bijzondere' (de verzamelende gegevens) toe te werken naar het 'algemene' (vormen van de theorie) (Verhoeven, 2014). "Iteratie is daarbij een leidend principe, want het leidt tot hogere kwaliteit van resultaten (vanwege de herhaling)" (Verhoeven, 2014, p. 33). Tijdens dit onderzoek was er sprake van meerdere fases waardoor er een herhaling plaatsvond van dataverzameling en analyse, hierdoor kon steeds de 'nieuwe' data worden gecontroleerd met de 'oude' data en dat verhoogde de betrouwbaarheid van het onderzoek (Verhoeven, 2014). De eerste methode was namelijk literatuurstudie, vervolgens vonden er open interviews plaats om de informatie aan te vullen waar nodig, er was dus eerst sprake van een analyse op basis van theorie. De fase die daarna volgde was de inhoudsanalyse waarbij er in de praktijk werd gekeken hoe er gehandeld werd, op basis hiervan formuleerde de onderzoeker bevindingen die vervolgens door middel van half-gestructureerde interviews zijn teruggelegd in de praktijk. Uiteindelijk zijn door middel van al deze dataverzamelmethode conclusies getrokken. Het doel van iteratie is namelijk dat er uiteindelijk theorie ontstaat door bepaalde structuur te vinden in de data en constant te blijven vergelijken (Verhoeven, 2014).

Validiteit

"Validiteit hangt samen met de geldigheid en de zuiverheid van de onderzoeksresultaten" (Verhoeven, 2014, p. 41). Het heeft er mee te maken dat je 'meet wat je wilt meten' zodat je uiteindelijk de juiste conclusies kan trekken. Daarnaast heeft validiteit te maken met de vraag of de resultaten generaliseerbaar zijn (Verhoeven, 2014). "De twee belangrijkste vormen van validiteit zijn geldigheid van je *meetinstrumenten* en die van de *onderzoeksgroep*. Hoe minder fouten, hoe meer de resultaten een afspiegeling van de werkelijkheid zullen zijn." (Verhoeven, 2014, p. 208).

- **Generaliseerbaarheid:** Het was in dit onderzoek niet haalbaar om bij iedere organisatie vele casussen te bestuderen, hierdoor is er tijdens het opstellen van de onderzoeksopzet al besloten om de populatie klein te houden. Namelijk dat er enkel een uitspraak wordt gedaan over de betrokken medewerkers van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant en de procesregisseurs bij de Veiligheidshuizen Midden-Limburg en Parkstad die betrokken zijn geweest bij het onderzoek. Het doel van dit onderzoek was door middel van beschrijvend onderzoek theorie te vormen, generaliseerbaarheid is daarbij niet van belang. Bij iedere locatie van Veilig Thuis en de Veiligheidshuizen wordt er anders gewerkt waardoor er geen uitspraken gedaan worden over alle Veilig Thuis organisaties en Veiligheidshuizen. In dit individuele verslag kan er in enige mate gesproken worden over generaliseerbaarheid vanwege de beperkte populatie, bij het gezamenlijke verslag wordt de generaliseerbaarheid naar alle Veilig Thuis en Veiligheidshuizen enigszins vergroot doordat er meerdere locaties zijn benaderd.
- **Begripsvaliditeit:** Begripsvaliditeit heeft er mee te maken dat 'je meet wat je wilt meten'. Tijdens het onderzoek zijn de begrippen uit de onderzoeksvraag afgebakend. Vervolgens is er door middel van operationalisatie een meetinstrument opgesteld wat heeft bijgedragen aan dat er wordt gemeten wat de onderzoeker wilde meten. Een verbeterpunt zou zijn dat de operationalisatie klaar zou zijn voorafgaand aan de inhoudsanalyse zodat er nog meer vanuit een objectieve blik gekeken wordt naar de data. Wat het echter versterkt heeft is dat de operationalisatie met de gehele onderzoeksgroep is opgesteld. Ook heeft de onderzoeker vanuit het lectoraat VIA een interviewtraining gevolgd waarbij de onderzoeker interviewtechnieken heeft aangeleerd zoals het adequaat doorvragen, dit draagt bij aan de begripsvaliditeit. Echter, de interviewtraining heeft pas plaatsgevonden nadat de open interviews klaar waren, hierdoor is er tijdens de open interviews vooral open het gesprek aan gegaan zonder dat er bewust rekening werd gehouden met de begripsvaliditeit. Bij de half-gestructureerde interviews zijn deze technieken wel toegepast.

Literatuurlijst:

- Avans Hogeschool. (2018). *Expertisecentrum Veiligheid*. Opgehaald van Avans hogeschool: <http://www.avans.nl/onderzoek/expertisecentra/veiligheid/introductie>
- Avans Hogeschool. (2018). *Lectoraat Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties*. Opgehaald van Avans Hogeschool: <http://www.avans.nl/onderzoek/expertisecentra/veiligheid/lectoraten/veiligheid-in-afhankelijkheidsrelaties>
- Baeten, P. (2014). *VNG-Model Handelingsprotocol voor het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling 'Veilig Thuis'*. Den Haag: Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
- Beemer, F., Van Roost, M., De Ruigh-Horstmanshof, H., Van der Aa, A., & Konijn, T. (2003). *Ruimte voor regie. Handreiking voor ketenregie in het openbaar bestuur*. Den Haag: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Behrend, D. (2010). Muzisch-Agogische Methodiek. In D. Behrend, *Muzisch-Agogische Methodiek* (p. 173). bussum: Coutinho.
- Blok, S. (2017, maart 15). *Minister Blok (VenJ): 'Politiemeldingen aan Veilig Thuis voor verbetering vatbaar' [Kamerbrief]*. Opgehaald van huiselijkgeweld: https://www.huiselijkgeweld.nl/nieuws/2017/150317_minister-blok-venj-politiemeldingen-aan-veilig-thuis-voor-verbetering-vatbaar
- Centraal Bureau voor Statistiek. (2015, augustus 27). *Ruim helft van vermoorde vrouwen door ex of partner omgebracht*. Opgehaald van CBS: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2015/35/ruim-helft-van-vermoorde-vrouwen-door-ex-of-partner-omgebracht>
- Dam, N. v., & Marcus, J. (2012). *Een praktijkgerichte benadering van organisatie en management*. Groningen: Noordhoff Uitgevers B.V.
- De Rijksoverheid. Voor Nederland. (2017). *Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling*. Opgehaald van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>
- Donk, C. v., & Lanen, B. v. (2015). *Praktijkonderzoek in zorg en welzijn*. Bussum: Uitgeverij Coutinho bv.
- Emden, A. (2016). *Onderzoek naar de aanpak van de sociale professionals in stalkingszaken, die samenwerken met politie*. 's- Hertogenbosch: Lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties.
- Fischer, T., & Julsing, M. (2014). *Onderzoek doen!: Kwantitatief en kwalitatief onderzoek*. Groningen: Noordhoff Uitgevers B.V.
- Fleming, K. N., Newton, T. L., Fernandez-Botran, R., & Miller, J. J. (2012). Intimate partner stalking victimization and posttraumatic stress symptoms in postabuse women. *Violence Against Women*, 1368-1389.
- Fregeres, J., & Scheepers, E. (2015, februari). *Regiovisie aanpak Geweld in huiselijke kring en kindermishandeling, 2015-2018, Regio Zuidoost-Brabant*. Opgehaald van Regio aanpak Veilig Thuis: <http://www.regioaanpakveiligthuis.nl>
- Grit, R., & Julsing, M. (2009). In *Zo doe je een onderzoek*. Groningen/houten: Noordhoff Uitgevers.
- Groenen, A., D'haese, W., & Vervaeke, G. (2007). *De stalker in het vizier*. Opgehaald van rosa kenniscentrum voor gender en feminisme: <https://rosavzw.be/>
- Haaren, E. v., & Halem, N. v. (2015). *Risicosignalering in de zorg*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Hein, J. (2017). *Achtervolging in de naam der liefde*. 's-Hertogenbosch: Lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties.
- Herik, M. v., & Schuitema, A. (2016). *Een onderzoekende houding, werken aan professionele ontwikkeling*. Bussum: Coutinho.
- Hogendorp, S. v. (2018, mei 3). *'Wijkteamleden, sta af en toe stil bij wat je nog te leren hebt'*. Opgehaald van Zorg + Welzijn: <https://www.zorgwelzijn.nl/wijkteamleden-sta-stil-bij-wat-je-te-leren-hebt/>
- Inspectie Jeugdzorg; Inspectie voor de Gezondheidszorg. (2017). *De kwaliteit van Veilig Thuis Zuidoost-Brabant Stap 2*. Utrecht: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
- Jagt, N. (2015). *Beroepsprofiel van de maatschappelijk werker: Positionering, taken en competenties van het beroep maatschappelijk werk*. Utrecht: Nederlandse Vereniging van Maatschappelijk Werkers/NVMW.
- Kaats, E., & Opheij, W. (2014). *Leren samenwerken tussen organisaties: Samen bouwen aan allianties, netwerken, ketens en partnership*. In *Leren samenwerken tussen organisaties*. Deventer: Wolters Kluwer.
- Kraak, A. (2017, mei 12). *Kwaliteitskader voor multidisciplinaire aanpak ++*. Opgehaald van Ministerie van Veiligheid en Justitie: https://www.veiligheidshuizen.nl/nieuws/2017/120517_kwaliteitskader-voor-multidisciplinaire-aanpak-#.WobSWajibIU
- Laurier, J. (2015, oktober 5). *Oproep aan politie: stalking landelijke prioriteit*. Opgehaald van EenVandaag: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/oproep-aan-politie-stalking-landelijke-prioriteit/>
- Lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties. (2017, juni). *Uitkomsten onderzoek 2016-2017*. 's-Hertogenbosch: Expertisecentrum Veiligheid, Avans Hogeschool.

- Magruder, L. N. (2017). *Working the Front Lines of Intimate Partner Violence: Responders' Perceptions of Interrole Collaboration*. Denver: University of Denver.
- Marcus, J., & Van Dam, N. (2012). In *Een praktijkgerichte benadering van organisatie en management*. Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Menger, A., Krechtig, L., & Bosker, J. (2016). *Werken in gedwongen kader: Methodiek voor het forensisch sociaal werk*. Amsterdam: Uitgeverij S.W.P. B.V.
- Ministerie van Veiligheid en Justitie & Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid. (z.d.). *Achtergrond*. Opgehaald van Veiligheidshuizen: <https://www.veiligheidshuizen.nl/achtergrond#.WmnkO6jibIU>
- Ministerie van Veiligheid en Justitie. (2013). *Landelijk kader VeiligheidsHuizen vóór en dóór partners*. Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Ministerie van Veiligheid en Justitie. (z.d.). Opgehaald van https://www.veiligheidshuizen.nl/achtergrond#.WqA6BGZx8_U
- Ministerie van Veiligheid en Justitie; CCV. (z.d.). *Afschaling*. Opgehaald van Veiligheidshuizen: <https://www.veiligheidshuizen.nl/informatie-uitwisselen-in-veiligheidshuizen/afschaling#.WvrDoYiFPIU>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2006, oktober 20). *stalking, negen fasen van belaging*. Opgehaald van huiselijkgeweld.nl: <https://www.huiselijkgeweld.nl/dossiers/stalking/negen-fasen>
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2006, oktober 19). *stalking, stappenplan tegen stalking*. Opgehaald van huiselijkgeweld.nl : <https://www.huiselijkgeweld.nl/dossiers/stalking/stappenplan-tegen-stalking>
- Movisie. (2015, oktober 31). *Aware*. Opgehaald van Movisie, kennis en aanpak van sociale vraagstukken: <https://www.movisie.nl/esi/aware>
- Openbaar Ministerie. (z.d.). *Taak van het OM*. Opgehaald van Openbaar Ministerie: <https://www.om.nl/organisatie/taak/>
- Openbaar Ministerie. (z.d.). *Veelvoorkomende criminaliteit (ZSM)*. Opgehaald van Openbaar Ministerie: <https://www.om.nl/onderwerpen/werkwijze-van-het-om/>
- Ouden, C. d. (2016). *Stalking, dreiging, familiedrama & eerdere dreiging, een beschrijving van de processchema's*. Breda: Veilig Thuis West-Brabant.
- Pattje, W. (2015). *Model voor de samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis, Politie en OM*. Den Haag: Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
- Politie. (z.d.). *Politiewet*. Opgehaald van Politie: <https://www.politie.nl/over-de-politie/politiewet.html>
- Press, G. (2016, november 28). *Ferry de G. krijgt 12 jaar cel voor doden ex-vriendin Raja*. Opgehaald van AD: <https://www.ad.nl/amsterdam/ferry-de-g-krijgt-12-jaar-cel-voor-doden-ex-vriendin-raja~a53a60d8/>
- Reclassering Nederland. (2018). *Missie en Visie*. Opgehaald van Reclassering Nederland: <https://www.reclassering.nl/wie-wij-zijn/missie-en-visie>
- Rijksoverheid. (z.d.). *Veilig Thuis*. Opgehaald van Rijksoverheid: <https://www.vooreenveiligthuis.nl/veilig-thuis>
- Schalkwijk, L. (2013, september 14). *Saga was al een hele tijd bang voor hem*. Opgehaald van AD: <https://www.ad.nl/binnenland/saga-was-al-een-hele-tijd-bang-voor-hem~ae54727b/>
- Schouten, D. (2015, Augustus 12). *Politie door het stof tijdens persconferentie over moord op Linda van der Giesen*. Opgehaald van Brabants Dagblad: <https://www.bd.nl/haalwijk/politie-door-het-stof-tijdens-persconferentie-over-moord-op-linda-van-der-giesen-d66-eist-uitleg~aace4c32/>
- Simons, P., & red. (2017). *Recht voor de zorg- en welzijnsprofessional*. De Haag: Boom juridisch.
- Snellen, A. (2014). *basismodel voor methodische hulp- en dienstverlening in het sociaal werk*. Brunssum: Coutinho.
- Steenhuis, H.-J. (1998). *Building theories from case study research: the progressive case study*. Washington, USA: College of Business and Public Administration.
- Steur, D. M. (2015, december 7). *Beantwoording Kamervragen over gewelddadige dood Waalwijkse vrouw en over kennis en procedures politie [Kamerbrief]*. Opgehaald van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/09/11/antwoorden-kamervragen-over-de-gewelddadige-dood-van-een-vrouw-uit-waalwijk-en-over-kennis-en-procedures-van-politie>
- Steur, D. M. (2015, december 7). *Beantwoording Kamervragen over gewelddadige dood Waalwijkse vrouw en over kennis en procedures politie [Kamerbrief]*. Opgehaald van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/09/11/antwoorden-kamervragen-over-de-gewelddadige-dood-van-een-vrouw-uit-waalwijk-en-over-kennis-en-procedures-van-politie>
- Stichting Arosa. (2015, september). *AWARE Abused Women's Active Response Emergency*. Opgehaald van Movisie: [https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Methodebeschrijving_AWARE_2%20\[MOV-9080461-1.1\].pdf](https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Methodebeschrijving_AWARE_2%20[MOV-9080461-1.1].pdf)
- Strafrecht, A. 2. (2000, juli 12). *Wet- en regelgeving*. Opgehaald van Overheid: <http://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0001854&boek=Tweede&titeldeel=XVIII&artikel=285b&z=2016-07-01&g=2016-07-01>
- Tetteroo, P. (2015, oktober 5). *Oproep aan politie: stalking landelijke prioriteit*. Opgehaald van EenVandaag: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/oproep-aan-politie-stalking-landelijke-prioriteit/>
- Troeijen, J. (2017). *In the name of love*. 's-Hertogenbosch: Avans Hogeschool.

- Veilig Thuis Noord- en Midden Limburg. (2017, september 15). *Stap 5 van de Meldcode gaat veranderen!* Opgehaald van Veilig Thuis Noord- en Midden Limburg: <http://www.veiligthuisnml.nl/stap-5-meldcode-gaat-veranderen/>
- Veilig Thuis Zuidoost Brabant. (2017). *Jaarbeeld 2016* . Opgehaald van Veilig Thuis: <http://www.veiligthuiszob.nl/jaarbeeld-2016/>
- Veilig Thuis Zuidoost-Brabant. (z.d.). *wat doet veilig thuis*. Opgehaald van Veilig Thuis: <http://www.veiligthuiszob.nl/>
- Veiligheidshuis Midden-Limburg. (2016). *Jaarplan 2017 Veiligheidshuis Midden-Limburg*. Roermond: de stuurgroep Veiligheidshuis Midden-Limburg.
- Veiligheidshuis Midden-Limburg. (2017, januari). Veiligheidshuis Midden-Limburg legt de verbinding . Roermond, Limburg, Nederland: Baars Communicatie.
- Veiligheidshuis Parkstad. (2017). *Over ons*. Opgehaald van Veiligheidshuis Parkstad: <https://www.veiligheidshuisparkstad.nl/over-ons/>
- Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek? Praktijkboek methoden en technieken voor het hoger onderwijs*. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.
- Voerman, B., & Brandt, C. (2016). *Eerste hulp bij stalking*. Utrecht: de Tijdstroom.
- Vogtländer, L., & Arum, S. v. (2014, december). *Triage Veilig Thuis, Bij huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel misbruik*. Opgehaald van Movisie: [https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Triage%20instrument%20Veilig%20Thuis%20\[MOV-5452693-1.0\].pdf](https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Triage%20instrument%20Veilig%20Thuis%20[MOV-5452693-1.0].pdf)
- Wattingen, E. v. (2015, september 17). *Zeker zijn van uw onderbuikgevoel? Meet de kwaliteit van uw samenwerking!* Opgehaald van Bouwen aan Integrale Ketensamenwerking: <http://www.bouwenaanketensamenwerking.nl/zeker-zijn-van-uw-onderbuikgevoel-meet-de-kwaliteit-van-uw-samenwerking/>
- Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost. (z.d.). *Manier van werken, Casus op Maat*. Opgehaald van Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost: <http://vhhbzo.nl/manier-van-werken/>

Bijlagen

Bijlage 1: Onderzoekinstrumenten

Bijlage 1.1 Topics half-gestructureerde interviews

In deze bijlageparagraaf zijn de topics te vinden die naar aanleiding van de bevindingen uit de inhoudsanalyse zijn opgesteld, daarnaast vindt u bij iedere topic uitleg over wat de begrippen inhouden.

Individueel niveau:

- Daadkracht: vermogen om snel en goed plannen uit te voeren.
- Bekwaamheid om met complexe stalkingszaken om te gaan: er geschikt voor zijn.
- Kennis op het gebied van strafrecht.
- Bereidheid om samen te werken: het gegeven dat iemand wil samenwerken.
- Bewuste mogelijkheden op zoeken: het benutten van de speelruimte tijdens het handelen en buiten de kaders durven te denken.

Organisatieniveau:

- Bevoegdheden: het hebben van toestemming om een bepaalde handeling te mogen verrichten.
- Risicotaxatie: een instrument wat helpend is bij het maken van een analyse en het inschatten van de risico's en veiligheid.
- Dadergericht: de acties die gericht zijn op de pleger.
- Slachtoffergericht: de acties die gericht zijn op het slachtoffer.

Ketensamenwerkingsniveau:

- Procesmatig werken: houdt in dat professionals niet ad hoc acties inzetten, maar structuur in de aanpak aanbrengen en hun acties laten aansluiten bij anderen en het doel.
- Afschaling: afbouwen van betrokkenheid.
- Opschaling: uitbreiden van betrokkenheid.
- Overlegmomenten: momenten waarop er een bespreking plaatsvindt tussen ketenpartners.
- Samenwerkingsfactoren
 - Vertrouwen: het geloof dat je op iemand kunt rekenen.
 - Gezamenlijke missie en doel: de mate waarin er sprake is van een gezamenlijk plan van aanpak.
 - Organisatiebelangen: redenen die een werker kan hebben vanuit zijn of haar functie.
 - Regie: onder leiding van.
- Praktische aspect: heeft te maken met de financiering, tijd, gegevensuitwisseling, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden waaraan een werker verbonden is.

Bijlage 1.2 Vragen half-gestructureerde interviews

In deze bijlageparagraaf is de vragenlijst te vinden die door middel van half-gestructureerde interviews is teruggelegd. De vragenlijst is onderverdeeld onder de drie niveaus en de bovenstaande topics.

Individueel niveau:

Daadkracht:

- Kunt u iets vertellen over uw daadkracht? (evt. voorbeeld?)
De ene mens vindt zichzelf daadkrachtiger als de ander, hoe kijkt u daar zelf tegenaan.
- Op een schaal van 1 op 4: *Wat past meer bij u?*

1	2	3	4
Ik wacht af hoe de zaak zich ontwikkelt.			Ik houd van doorpakken.
Ik overweeg de zaak meerdere malen.			Ik neem snel beslissingen.

Bekwaamheid

- Uit eerder onderzoek blijkt dat hun kennis wat tekort schiet, geldt dat voor u ook? Vindt u dat u voldoende basis kennis heeft rondom complexe stalkingszaken.
 - Op basis waarvan handelt u in complexe stalkingszaken? Toelichting.
Intuïtie	Ervaringskennis	Methoden en methodieken	Anders?
- Loopt u weleens vast in uw handelen? Voorbeeld. Wat doet u dan?
 - Ervaart u weleens een gevoel van onmacht, dat u niet weet hoe de stalker gestopt moet worden? Hoe gaat u hiermee om?

Kennis op het gebied van strafrecht

- Op een schaal van 1 tot 10: 1 (niets), 10 (up to date kennis) -> "In welke mate vindt u dat u op de hoogte bent van het strafrecht?"
- Is dat voldoende om in complexe stalkingszaken daar mee uit de voeten te kunnen?

Samenwerking

- In hoeverre bent u bereid om samen te werken met andere collega's en partners?

1	2	3	4
Ik vind het belangrijk om zelfstandig te handelen.			Ik vind het belangrijk om samen te werken.

- Wat vindt u belangrijk in de samenwerking bij complexe stalkingszaken?
- Wat heeft u nodig om goed samen te kunnen werken? Is dat aanwezig?

Bewuste mogelijkheden opzoeken:

Een kenmerk van het professioneel handelen is dat professionals naast de kennis die zij in huis hebben, ook professionele ruimte moeten ervaren waarin zij op basis van verantwoordelijkheid en bekwaamheid beslissingen kunnen nemen (Menger, Krechtig, & Bosker, 2016).

- Hoe ervaart u de professionele ruimte die u krijgt vanuit uw organisatie?
- Zoekt u ook weleens naar mogelijkheden buiten deze kaders? Voorbeeld.

Organisatieniveau:

Bevoegdheden

- Heeft u voldoende bevoegdheden om effectief te handelen binnen de aanpak van complexe ex-partnerstalkingszaken?
Stel je voor/ alleen voor Veilig Thuis: Er is een casus waarbij de ex-partner al gedurende een drie maanden wordt gestalkt door de ex-partner. Echter is er tot op heden nog onvoldoende bewijsmateriaal. Het slachtoffer heeft u in de tussentijd al aangemeld voor maatschappelijk werk en de dader wil nergens aan mee werken en komt ook niet op de gesprekken, waar u hem voor uitnodigt. Er is geen reclasseringswerker bij betrokken of andere hulpverlening voor de dader. Echter blijft hij het slachtoffer lastig vallen.
- Wat doet u dan? Zou u de casus ook langer blijven volgen of zijn de mogelijkheden bereikt?

Risicotaxatie

- Op welke momenten wordt er een risicotaxatie opgemaakt?
- Wat wordt er gedaan met een risicotaxatie?
- Wie zijn er betrokken bij het opmaken van een risicotaxatie?
- Kent u het Stalking Risk Profile (SASH: Screening Assessment of Stalking and Harassment)? Wat is uw ervaring hiermee / wat vindt u van deze methode?

Slachtoffergericht & Dadergericht

- Hoe verloopt het contact met het slachtoffer (en betrokkenen)? Wat gaat daarin goed en wat kan nog beter?
- Hoe verloopt het contact met de dader (en betrokkenen)? Wat gaat daarin goed en wat kan beter?

Overlegmomenten

- Op welke manier vindt er overleg plaats binnen de organisatie? Hoe vaak?
- Hoe beoordeelt u de kwaliteit van die overlegmomenten?
- Wordt er geëvalueerd op het handelen?

Ketensamenwerkingsniveau:

Procesmatig werken

- Kunt u iets vertellen over procesmatig werken?
- Kunt u iets vertellen over incidenteel werken?

<i>Stellingen voor VHH?</i>	Oneens	Eens
Wij grijpen in bij nieuwe incidenten.		
Er moet voldoende bewijsmateriaal zijn om in te grijpen.		
Wij tonen initiatief voor een overleg bij zorgelijke signalen.		
Er wordt per incident bekeken hoe er wordt gehandeld.		
Als de dader zich rustig houdt, wordt de casus afgeschaald.		
Als alle mogelijkheden zijn benut wordt de casus afgeschaald.		
Als er hulpverlening ingezet is, wordt het dossier gesloten.		

Opschaling

- Wanneer wordt de hulpverlening/betrokkenheid opgeschaald? Hoe wordt dat bepaald?
- In hoeverre bent u dan van mening dat er op het juiste moment wordt opgeschaald / geïntensiveerd binnen complexe stalkingszaken?

Overlegmomenten

- Op welke manier vindt er overleg plaats over de lopende casussen binnen de keten? Wie zijn daarbij aanwezig?
- Hoe beoordeelt u de kwaliteit van die overlegmomenten? Wat gaat goed en wat kan beter? Toelichting.
- Hoe frequent vindt er overleg plaats met ketenpartners?
- In hoeverre vindt u dat u op casusniveau op de hoogte wordt gehouden van het strafrechtelijk proces van de dader?

Regie

- Wie voert de regie in de samenwerking met ketenpartners?
- Wanneer geeft u de regie aan een andere partij? (opschaling & afschaling).
- In hoeverre voelt u zich in staat om de regie te behouden in complexe ex-partnerstalkingszaken?
- In hoeverre voelt u zich in staat om samenwerkingspartners aan te spreken op hun bevoegdheden?

Samenwerkingsfactoren:

<i>In welke mate is er sprake van:</i>	<i>1: geen sprake van</i>	<i>2: minimaal sprake van</i>	<i>3: er is sprake van</i>	<i>4: zeer tevreden</i>
Vertrouwen				
Commitment				
Gezamenlijke probleemaanpak				
Communicatie				
Duidelijkheid over ieders bevoegdheden/ verantwoordelijkheden				
Individuele belangen				
Nakomen van afspraken				

Praktische aspect

<i>Factoren</i>	<i>Belemmerend</i>	<i>Bevorderend</i>
Financiële middelen		
Tijd		
Gegevensuitwisseling		
Taken		
Verantwoordelijkheden en bevoegdheden		
Kennis		

Tot slot:

- Wat kunnen jullie bieden aan het sociale professionals/ lokale veld?
- Wat hebben jullie nodig van hen?
- Tips en tops voor hen?

Bijlage 1.3 Voorbereidingen groepsinterview

In deze lijst zijn de bevindingen uit het onderzoek kort weergegeven per onderzoeks-duo. Deze lijst is opgesteld aan de hand van de topics, voorafgaand aan het groepsinterview op 19 april 2018.

L+B: Lars Jonkers & Bjorn van Osch

M+D: Mark van Loenen & Dide Vermaas

B+J: Bregje Hermkens & Jasper Brouns

Daadkracht

L+B	Dader wordt van kastje naar de muur gestuurd in het begin van de casus. Dit had fout uit kunnen pakken. Gelukkig niet gebeurd. Dader verkondigt veelvuldig dreigende taal. <i>Echter is er ergens in het begin iets fout gegaan</i>
M+D	Niet alleen handelen (dus in overleg), maar wel doorpakken. Dergelijke zaken kunnen niet wachten. Vaak is er bij stalkingszaken sprake van een crisissituatie, dit vereist direct handelen. Ketenpartners z.s.m. bij elkaar roepen om in te kunnen spelen op de ontwikkelingen.
B+J	Het is casusafhankelijk. Over het algemeen neigen de respondenten meer naar doorpakken, maar het is daarbij van belang dat er overwogen beslissingen worden genomen.

Bewust mogelijkheden opzoeken:

L+B	Er wordt al in het beginstadium van de casus contact gezocht met het maatschappelijk veld. Er wordt creatief omgegaan met het bedenken van interventies. Ook contact met dader wordt gemaakt.
M+D	Creativiteit is erg belangrijk. Buiten de kaders denken en grenzen opzoeken. Waar organisaties aangeven niet meer mogelijkheden te hebben, toch op zoek gaan naar andere mogelijkheden.
B+J	Respondenten van Veilig thuis geven aan dat handelingsprotocol Veilig Thuis niet aansluit bij handelen in stalkingszaken. Zij kunnen worden afgerekend op hun handelen. Maatwerk vinden zij belangrijk. Veiligheidshuis geeft aan dat het belangrijk is om buiten de kaders te denken, omdat je anders een complexe situatie, zoals stalking, niet kan oplossen

Risicotaxatie

L+B	Triage wordt vrij snel gemaakt, er wordt informatie gehaald bij andere partijen (bekendheidscheck). Hierbij wordt zowel op organisatie- als op ketensamenwerkingsniveau over overlegd.
M+D	Risicotaxatie wordt gemaakt door ketenpartners. Indien nodig wordt erop geattendeerd deze te laten uitvoeren. Belangrijke informatie wordt doorgegeven aan de ketenpartner die de risicotaxatie maakt.
B+J	Veilig Thuis maakt risicoschatting van slachtoffer. Veiligheidshuis maakt geen risicoschatting. Als er dreigingsinschatting moeten worden gemaakt, schakelen zij politie in.

Slachtoffergericht/dadergericht

L+B	In de casus veel gericht op de dader. Er wordt veel vanuit de dader gewerkt → hij doet wat, VT reageert. Uiteindelijk wél ook specifieke zorg ingezet tav. Kinderen. Later in het proces wordt het een combinatie.
M+D	Zowel de organisaties van slachtoffer als dader worden betrokken. Doelen zijn op het gehele systeem gericht, dus op dader en slachtoffer (en op kinderen) en waar nodig op de veiligheid van de buurt en/of anderen. De doelen/interventies worden echter wel aangepast a.d.h.v. de acties van de dader.
B+J	Over het algemeen wordt aangegeven, dat zowel dader- als slachtoffergericht belangrijk is. Bij Veiligheidshuizen is dat goed terug te zien in het handelen. Bij Veilig Thuis wordt aangegeven ook steeds meer ontwikkeling te maken naar dadergericht aanpakken. Maar het contact moeizaam verloopt.

Procesmatig werken

L+B	In het begin veelal werken op basis van contactmomenten met de dader en andere partners. Later wanneer er netwerkberaden worden gehouden wordt er gewerkt op basis van een opgesteld plan van aanpak.
M+D	Ketenpartners bijeen krijgen en de communicatie stroomlijnen / managen. Zorgen dat het proces goed verloopt en de acties/ kwaliteit bewaken.

B+J	Procesmatig werken is van groot belang, vooral het Veiligheidshuis staat hierachter. Een medewerker gaf aan dat er vaak in complexe zaken per incident wordt gekeken hoe er gehandeld dient te worden. Er zijn vaak veel mensen betrokken, maar niemand die de verantwoordelijkheid op zich neemt. Daar gaat het vaak fout.
------------	---

Afschaling & opschaling

L+B	Interventieteam → multidisciplinair orgaan binnen Veilig Thuis wat wordt ingezet wanneer er sprake is van zorgmijddend gedrag en multicomplexe problematiek. Bij VHH wordt gereageerd op zorgwekkende uitlatingen van dader.
M+D	Naar VHH = voldoen aan landelijk opgestelde criteria (anders afdoen met advies). Van VHH naar bestuur of leidinggevende = wanneer overleggen stagneren (bijv. door gebrek aan bereidheid mee te werken). De leidinggevende kan eventueel een overleg plannen met de leidinggevendenden van de betrokken organisaties, dit om belangrijke beslissingen te nemen.
B+J	Veilig Thuis: afschalen naar lokale veld. Opschalen naar Veiligheidshuis. Veiligheidshuis: afschalen naar sociale professionals, opschalen naar managementniveau, bestuurlijk niveau.

Overlegmomenten

L+B	HGO, netwerkberaden, veel onderling mailcontact met collega's. Ook persoonlijk- en telefonisch contact met medewerkers van andere organisaties.
M+D	Weegtafel, beschermingstafel, aanmeldingsoverleg, ketenpartneroverleggen, telefonisch- en mailcontact. Daarnaast ook (gepland/ongepland) overleg met collega's binnen VHH.
B+J	Samenwerking bij Veilig Thuis vindt vooral telefonisch en via de mail plaats op casusniveau. Fysiek overleggen zijn minimaal. Binnen het Veiligheidshuis wordt er juist vaak fysiek overlegt. Bij Veiligheidshuizen wordt er weinig gereflecteerd op het eigen handelen, dat zou een grote meerwaarde kunnen zijn.

Regie

L+B	Procesregisseur → contact met partners, houdt overzicht Casusregisseur → wordt ingezet wanneer er sprake is van zorgmijddend gedrag. Heeft hierbij de bewaking en aansturing tav. Veiligheidsafspraken. VHH procesregisseur betrokken in de casus, praktisch.
M+D	Procesregie = VHH; casusregie = vaak al eerder bepaald / wordt tijdens ketenpartneroverleggen in overleg bepaald. Doordat er wordt gekeken naar het gehele (gezins)systeem kan het zo zijn dat er meerdere casusregisseurs zijn betrokken bij één casus.
B+J	Bij Veiligheidshuizen hebben procesregisseursregie, en daar kunnen zij mee uit de voeten. Bij Veilig Thuis zijn ze ook wel staat regie te pakken, maar hebben zij onvoldoende tijd. Daarnaast wordt de casusregie neergelegd bij het lokale veld in de regio Zuidoost-Brabant. Bij vastlopen of zeer complexe casuïstiek schakelen zij het Veiligheidshuis in.

Samenwerkingsfactoren

L+B	hierover hebben we nog geen specifieke info. Alleen dat er al in een vroeg stadium contact wordt gezocht. Wat ik wel merk, kan fout zijn, is dat partners niet altijd volledig op de hoogte zijn van alle acties die worden uitgezet. Er wordt veel samengewerkt met andere partijen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ieders expertise om verschillende plannen te maken en acties uit te zetten. Er is voortdurend onderling contact met betrokken partijen om acties te bespreken. VHH persoonlijk contact en veel contact belangrijk. Gezamenlijk doel altijd te realiseren.
M+D	Bevorderende factoren: zoveel mogelijk ketenpartners om de tafel krijgen (die betrekking hebben op de zaak), commitment, gemeenschappelijke doelen. Belemmerende factoren: privacywetgeving, financiën, tijd, niet nakomen van afspraken, geen verantwoordelijkheid nemen / voelen, verschillende belangen (PGB's).
B+J	In hoeverre er sprake is van effectieve samenwerkingsfactoren is erg afhankelijk van de persoon en organisatie die je voor je hebt. De respondenten vinden het belangrijk dat er sprake is van korte

	lijnen en je elkaar kent, dat is nu lang niet bij iedereen het geval. Het veiligheidshuis heeft vertrouwen in de ketenpartners, terwijl Veilig Thuis minimaal vertrouwen heeft in de expertise van een sociaal wijkteam. Van commitment is in de meeste gevallen sprake. Procesregisseurs spreken partners aan op hun kwaliteiten en bespreken het gezamenlijke doel, de individuele doelen, ieders bevoegdheden, zodat er verbinding kan ontstaan in het handelen en expertise kan worden gedeeld. Alle respondenten gaven aan dat er sprake is van botsende belangen en het dan soms best lastig is om stappen te zetten in een casus. Ook blijkt het contact met bijvoorbeeld de politie vaak omslachtig te verlopen.
--	---

Praktische aspecten

L+B	Niet iets duidelijk over bekend. Op dit moment neem ik geen belemmerende factoren waar, wellicht alleen het delen van cliënt gevoelige info door een huisarts die betrokken wordt in de casus. VHH geen geld-tijd kwesties, wel praktische kwestie huisvesting: soms overleg moeilijker te plannen door verschillende locaties.
M+D	VHH zelf ervaart geen belemmeringen, maar merkt wel belemmeringen vanuit partners, waardoor er in sommige gevallen beperkingen zijn bijv. m.b.t. het uitnodigen van partners.
B+J	Voor de medewerkers van Veilig Thuis is tijd vaak een belemmering. Zij hebben in totaal 10 weken de tijd om een onderzoek af te sluiten, terwijl stalkingszaken om meer tijd vragen. Daarnaast het uitzetten van hulpverlening, kost veel moeite door de lange wachttijden in het lokale veld. Daarnaast lopen de respondenten vaak aan tegen belemmeringen in gegevensuitwisseling in verband met privacy, dat sommige partners moeizaam zijn in het geven van informatie. Ook het niet weten van elkaars taken en verantwoordelijkheden kan een belemmering zijn. Er is behoefte aan een landelijk stalkingsprotocol, waarin staat hoe de rolverdeling is en wie de contactpersonen zijn.

Bijlage 2: Aanvullende informatie

Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Sinds 1 juli 2013 zijn alle professionals wettelijk verplicht het stappenplan van de meldcode te gebruiken wanneer zij signalen oppikken of vermoedens hebben van geweld in de huiselijke kring of kindermishandeling. Met alle professionals wordt bedoeld diegene die in de (jeugd-) gezondheidszorg, onderwijs en leerplicht, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie werkzaam zijn. Het stappenplan houdt in dat de professional eerst de signalen in kaart gaat brengen, vervolgens gaat overleggen met collega's en eventueel advies vragen aan Veilig Thuis. Daarna in gesprek gaat met de betrokkenen en het geweld gaat wegen. De laatste stap bestaat tot op heden uit het besluiten of de professional zelf in staat is om hulp te organiseren of melden bij Veilig Thuis (Fregeres & Scheepers, 2015). Deze laatste stap gaat echter veranderen waardoor de professional vanaf 1 januari 2019 twee afwegingen zal moeten maken:

- Eerste afweging: is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?
- Tweede afweging: Is hulpverlening (ook) mogelijk?

"Het doel hiervan is dat (vermoedens van ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling bij Veilig Thuis bekend zijn. En dat Veilig Thuis een veiligheidstoets kan uitvoeren" (De Rijksoverheid. Voor Nederland, 2017), zodat Veilig Thuis een radarfunctie heeft waarin zij alle signalen rondom een gezin binnen krijgen (Veilig Thuis Noord- en Midden Limburg, 2017).

Aware-systeem

Bij één druk op de knop wordt er een melding bij de meldkamer gedaan, die vervolgens het alarm doorgeven aan de regionale politiemeldkamer en zij sturen een politie auto met 'prioriteit 1' erop af, dit is de hoogste prioriteit die toegekend kan worden (Stichting Arosa, 2015). Een AWARE is in 2016 in totaal 36 keer ingezet door Veilig Thuis Zuidoost-Brabant (Veilig Thuis Zuidoost Brabant, 2017). Slachtoffers geven aan dat ze zich met een aansluiting op AWARE veiliger voelen. dat het hen rust geeft en dat hun bewegingsvrijheid groter wordt. Ook komt uit een effectonderzoek naar voren dat er geen deelnemers gedurende aansluiting zijn mishandeld door de ex-partner en dat het sociaal isolement van de slachtoffers wordt doorbroken (Movisie, 2015). Veilig Thuis heeft bij het inzetten van een AWARE de rol van casemanagement, zij onderhouden dan het contact met het slachtoffer wat gericht is op het creëren van een veilige situatie. De taken die hieronder vallen zijn ondersteuning bij het verzamelen van bewijslast, het doen van aangifte, het begeleiden van de vrouw naar de rechtbank en de afstemming met de ketenpartners in het Veiligheidshuis (Stichting Arosa, 2015).

Kernwaarden van Veilig Thuis

De medewerkers van Veilig Thuis hanteren een viertal kernwaarden die centraal staan in hun werk. De belangrijkste is *transparant* zijn hiermee bedoelen zij dat ze respectvol, open en eerlijk zijn, zowel tegen cliënten als tegen professionals. Dit vinden zij de belangrijkste kernwaarden omdat zij diep ingrijpen in het leven van mensen. De tweede kernwaarden is *onafhankelijk* omdat zij een onbevooroordeelde en open houding aannemen, daarnaast stellen zij zich meervoudig partijdig op naar alle betrokkenen. De derde kernwaarde is *professioneel*, omdat zij professionals zijn die werken conform de beroepsstandaarden en zich proactief opstellen en zich verantwoordelijk voelen voor de uitvoering van hun taak "zorgen voor duurzame veiligheid van alle betrokkenen in de samenwerking met cliënten zelf en ketenpartners" (Veilig Thuis Zuidoost-Brabant, z.d.). Tot slot *systeemgericht* in het werk richten zij zich op de dynamiek tussen de betrokkenen, zij zorgen dat alle betrokkenen in beeld zijn en worden meegenomen in de aanpak die gericht is op duurzame veiligheid en herstel van de schade (Veilig Thuis Zuidoost-Brabant, z.d.).

Vervolgstappen na triage

In deze tabel vindt u hoe de besluitvorming omtrent de vervolgstappen in het algemeen verlopen (Vogtländer & Arum, 2014).

Beoordeling	Besluitvorming omtrent vervolgstap
Direct gevaar	Veilig Thuis houdt de casusregie
Structurele ernstige onveiligheid	Veilig Thuis houdt de casusregie
Ernstig vermoeden van structurele ernstige onveiligheid	Onderzoek door Veilig Thuis
Schadelijke multiproblematische leefsituatie en mogelijkheid tot inzetten hulp	Overdracht aan regisseur wijkteam lokale veld
Idem en hulp organiseren lukt niet of heeft onvoldoende effect	Veilig Thuis pakt de casus op, eventueel i.s.m. het lokale veld
Geen van bovengenoemden	Overdracht aan (betrokken) professional lokale veld
Ernstige kwetsbaarheid van het systeem	Deze kennis heeft in principe geen invloed op de beslissing om de casusregie aan Veilig Thuis of aan het lokale veld over te dragen. Deze informatie geeft aanwijzingen voor de inhoud van de vervolgstappen.

Bijlage 3: Uitgebreide resultaatbeschrijvingen

Bijlage 3.1 Inhoudsanalyse: Casusbeschrijvingen bij Veilig Thuis & Veiligheidshuizen

Casus 1: Veilig Thuis Zuidoost-Brabant

In deze casus werd een 17 jarige vrouw gestalkt door haar ex-vriend van 20 jaar. De stalking begon met het zoeken van telefonisch contact, vervolgens ging dat over naar het zoeken van fysiek contact. Het slachtoffer deed aangifte toen haar ex-vriend dreigde met een zelfmoordpoging dat was het moment dat de stalking door begon te dringen. De politie had na deze aangifte meteen een melding gedaan bij Veilig Thuis, door een wachtlijst bij Veilig Thuis is er echter pas na een tweede melding door de politie actie, dit was twee maanden na de eerste aanmelding. In deze twee maanden is de stalking alleen maar erger geworden. Toen Veilig Thuis in actie kwam hebben zij zowel acties uitgezet naar het slachtoffer als naar de dader. De acties die gericht waren op het slachtoffer: waren het voeren van gesprekken, het inschakelen van een Aware-systeem en het inzetten van hulpverlening (Algemeen Maatschappelijk Werk), Veilig Thuis heeft in de eerste gesprekken met het slachtoffer de situatie in kaart gebracht en een dag na het eerste gesprek een Aware-systeem geïnstalleerd, het Algemeen Maatschappelijk Werk voor het slachtoffer startte moeizaam op. Daarnaast was ook Slachtofferhulp Nederland betrokken voor de praktische zaken rondom de rechtszitting, de mate van contact tussen Veilig Thuis en deze organisatie lijkt zeer beperkt te zijn geweest.

Acties gericht op de dader bestonden uit de dader uitnodigen voor een gesprek. Echter, de dader kwam niet opdagen waardoor Veilig Thuis contact onderhield met de reclasseringswerker van de dader om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen, de dader stond namelijk onder toezicht van Reclassering Nederland (RN). De reclassering onderhield ook het contact met het Openbaar Ministerie hierdoor werd Veilig Thuis via deze weg op de hoogte gehouden van het strafrechtelijk proces. Verder gaf de betrokken werker aan dat het contact met justitie in de meeste gevallen verloopt via de reclassering en als dat niet het geval is het contact verloopt via de politie. "Meer kunnen we niet" gaf deze werker aan, er kan alleen verdere hulpverlening voor de dader worden ingezet als de dader daarvoor open zou staan. In deze casus had het slachtoffer iedere week contact met de wijkagent, Veilig Thuis had ook nauwe contacten met de politie.

Deze stalkingszaak is vier maanden in beeld geweest bij Veilig Thuis, waarin zij zagen dat het slachtoffer in het begin in staat was van alertheid en dat overging in een fase waarin het slachtoffer hard terugvocht tegen de dader om zichzelf te beschermen. De maatregelen die al genomen waren bleken onvoldoende te zijn en de dader overtrad opnieuw de bijzondere voorwaarden waardoor hij weer werd opgepakt. Vervolgens werd hij weer opnieuw vrijgelaten met als gevolg nog meer bijzondere voorwaarden. Het was een maand rustig en het Algemeen Maatschappelijk Werk startte met hulpverlening voor het slachtoffer, kort hierna werd het slachtoffer weer lastig gevallen via sociale media. Echter, Veilig Thuis had hulpverlening ingezet voor het slachtoffer en voor de dader was er reclasseringstoezicht waardoor het aan justitie was om op strafrechtelijk vlak op te treden. De lijnen waren uitgezet waardoor Veilig Thuis verder niet veel kon doen en daardoor besloten om het onderzoek te sluiten. Zij bleven wel betrokken vanuit de monitorrol, wat inhoudt dat zij om de zoveel maanden toetsen of het Aware-systeem nog noodzakelijk was en hoe de zaken verder verliepen dit doen zij door te bellen met de wijkagent. Daarnaast bleef de mogelijkheid voor het AMW bestaan om contact op te nemen met Veilig Thuis als er behoefte was aan expertise op het gebied van stalking.

In de casus bleef het onduidelijk over hoe het strafrechtelijk in elkaar zat rondom de dader, de respondent gaf aan 'het zelf ook niet helemaal te begrijpen'. Daarnaast gaf de respondent aan dat zij over het algemeen niet vaak het veiligheidshuis inschakelt, voeger zaten er vele zorg- en justitiepartners fysiek bij elkaar in een Veiligheidshuis maar dat is vanwege bezuinigingen weggegaan, hierdoor ziet de respondent de meerwaarde niet in van het opschaling naar het Veiligheidshuis. Zij heeft namelijk het gevoel dat ze zelf voldoende in staat is om in een casus de regie te behouden, enkel bij zaken waar het Openbaar Ministerie en justitie bij betrokken zijn schakelt zij het Veiligheidshuis in.

In deze casus heeft de respondent overleg gehad met de reclassering om de casus aan te melden voor het COM-overleg (Casus op Maat) bij het Veiligheidshuis. De reden voor deze opschaling was omdat de respondent onmacht voelde vanwege dat de Rechtelijke Macht niet mee ging in het advies van de reclassering terwijl de respondent volste vertrouwen hierin had. De reclassering gaf aan zelf al contacten te hebben gelegd met het Openbaar Ministerie waardoor de zaak uiteindelijk niet is opgeschaald naar het Veiligheidshuis.

De respondent gaf verder aan dat zij het belangrijk vindt om op te komen voor de rechten en plichten van het slachtoffer "Het zijn slopende zaken die een slachtoffer helemaal gek kunnen maken, heel je leven staat op de kop en het is bijna niet te stoppen. Het zijn hele lastige zaken!" (respondent 1, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018). Ook gaf de respondent aan: "Zo'n kerel is bijna niet te stoppen, dat is het lastige van stalkingszaken. Ik vind het belangrijk om de dader te beperken, door signalen af te blijven geven aan de politie en de reclassering. Daarnaast het slachtoffer versterken" (Respondent 1, persoonlijke communicatie, 2 maart 2018).

Casus 2: Veilig Thuis Zuidoost-Brabant

In deze casus werd een 46 jarige vrouw gestalkt door een 47 jarige man. Voorafgaand aan de eerste aangifte verzamelde de vrouw bewijsmateriaal door middel van het ophangen van camerasystemen en het bijhouden van een logboek, zij was in staat van alertheid en vocht hard terug om zichzelf te beschermen. Op het moment dat zij een GPS-tracker onder haar auto vond was de maat vol, zij kon het gedrag niet langer tolereren en deed voor het eerst aangifte bij de politie, de stalking was ondertussen al twee maanden bezig.

Op het moment dat de politie de dader confronteerde met zijn gedrag gaf hij zijn aandeel meteen toe. dat was bijzonder te noemen omdat stalkers vaak hun gedrag bagatelliseren of ontkennen. Vervolgens heeft de politie direct een aantal stappen ondernomen: Zij hebben de casus aangemeld voor het COM-overleg (Casus op Maat) bij het Veiligheidshuis, zij hebben een melding gemaakt bij Veilig Thuis via het systeem CORV en de politie heeft stopgesprekken gevoerd met de dader, dit zijn normstellende gesprekken waarin de dader werd verzocht om te stoppen met zijn gedrag. Daarnaast had de Officier van Justitie een gedragsaanwijzing opgelegd voor drie maanden in de vorm van een straatverbod.

Een maand na de eerste melding is de casus opgepakt door de frontoffice bij Veilig Thuis die de triage hebben uitgevoerd, de situatie werd als gevaarlijk en onveilig ingeschat. In de triage werd het stalkingsgedrag in het verleden van de dader meegewogen in de beslissing. Het besluit was dat er hulpverlening ingezet diende te worden voor het slachtoffer en monitoring rondom het strafrechtelijk kader van de dader voldoende zou zijn. Een week na de triage werd het onderzoek gestart door de backoffice van Veilig Thuis, echter deze medewerker had samen met de gedragswetenschapper besloten om geen officieel onderzoek te starten vanwege grote risico's wat een onderzoek met zich meebrengt. Veilig Thuis was bang voor escalatie als de dader te horen zou krijgen dat Veilig Thuis een onderzoek zou starten. Daarnaast stapelde het bewijsmateriaal snel op en waren er strafrechtelijk al stappen gezet, waardoor er werd gekozen om een plan van aanpak te schrijven en proberen om het via justitie strafrechtelijk rond te krijgen.

Het 46 jarige slachtoffer werd vijf weken na de eerste melding bij Veilig Thuis pas voor het eerst gecontacteerd hierover was het slachtoffer boos, dit ging ook in tegen de principes van de medewerker van de backoffice omdat zij het ook van belang vond om direct in zo'n situatie actie te kunnen uitzetten. Het was volgens de medewerker een gemiste kans dat er niet op het heetst van de strijd werd ingegrepen, waardoor het slachtoffer ook niet meer openstond voor hulp. Daarnaast zorgde de wachtlijst bij de frontoffice voor frustraties tussen de front- en backoffice bij Veilig Thuis.

Het slachtoffer wilde niet dat de medewerker van de backoffice contact op zou nemen met de dader, zij was bang dat contact een trigger was voor verdere escalatie. Verder wilde Veilig Thuis hulp inschakelen voor het slachtoffer maar daar had zij geen behoefte aan, ook een Aware-systeem zag het slachtoffer niet zitten. Verder had het slachtoffer goed contact met de wijkagent waar zij haar verhaal kwijt kon. De politie was ook nauw betrokken om het bewijsmateriaal rond te krijgen voor justitie zodat er een strafzaak van gemaakt kon worden. Het contact tussen Veilig Thuis en het slachtoffer bestond enkel uit tweemaal telefonisch contact waardoor de medewerker van de backoffice zich overbodig voelde in deze casus, zij kon verder niets betekenen. Deze werker gaf aan: "De stalking was heel heftig, maar wat ik voor haar kon betekenen was minimaal. Wij bieden geen hulp, maar wel ondersteuning door hulp in te zetten. Dit zodat iemand een vast contactpersoon heeft".

De politie hield Veilig Thuis op de hoogte van nieuwe overtredingen en namen contact op met Veilig Thuis om de situatie te bespreken, ook vanuit ZSM werd contact opgenomen met Veilig Thuis bij nieuwe meldingen. Het eerste COM-overleg vond drie maanden na de eerste aangifte plaats, de aanwezige waren: Veilig Thuis, de wijkagent, de gemeente afdeling openbare orde en veiligheid en de procesregisseur vanuit het Veiligheidshuis. Het doel van het overleg was; het bieden van veiligheid aan het slachtoffer, het leggen van verbindingen tussen betrokken partijen en het stoppen van het gedrag van de stalker. Tijdens het eerste overleg werd er een procesplan opgesteld voor alle betrokken partijen, hierdoor koos Veilig Thuis ervoor om geen eigen Veiligheidsplan op te stellen. Ook uitte de politie zijn frustraties, er werd namelijk weinig gedaan om de dader strafrechtelijk te vervolgen ondanks de drie overtredingen van het straatverbod die de dader had ondergaan. Na het overleg kreeg de medewerker van de backoffice te horen dat de dader vanuit schorsing preventieve hechtenis voorwaarden opgelegd had gekregen, de bijzondere voorwaarden bestonden uit meldplicht bij de reclassering, contactverbod en behandelverplichting bij de GGZ. Doordat het slachtoffer verder geen hulp wilde had Veilig Thuis in het eerste COM overleg (Casus op Maat) bij het Veiligheidshuis voorgesteld om het dossier te sluiten.

Twee weken erna vond er wederom een COM-overleg plaats, er was ondertussen sprake van een strafrechtelijk kader waardoor er een reclasseringswerker betrokken was. Doordat deze werker zich vergist had in de datum was deze niet aanwezig. Daarnaast merkte de medewerker van Veilig Thuis dat deze reclasseringswerker 'haar eigen weg in wilde slaan' maar door de procesregisseur werd deze werker aangesproken, waardoor de neuzen dezelfde kant op bleven staan in de samenwerking, dit ervaarde de betrokken respondent als helpend. Daarnaast was de reclasseringswerker de enige professional die contact had met de dader, hierdoor kwam er pas drie maanden na de eerste melding zicht op de dader. De dader was ondertussen voorzichtig geworden omdat hij bang was voor gevangenisstraf, hier kan gesproken worden van het kantelpunt omdat de dader zich begeleidbaar opstelde, zich hield aan de bijzondere voorwaarden en de politie daardoor ook rustiger werd. Het tweede COM-overleg is de laatste beschikbare informatie over de casus daarna heeft Veilig Thuis het dossier gesloten.

De medewerker van de backoffice gaf aan dat een stalkingszaak afwijkt van de normale onderzoeken binnen Veilig Thuis, daarnaast vond deze respondent het helpend dat er een procesregisseur van het veiligheidshuis betrokken was en alles uitzocht werd op een hoger niveau. De procesregisseur bekeek de casus vanuit een helikopterview terwijl de medewerker van Veilig Thuis aan gaf; "Ik ben natuurlijk alleen op mijn bandbreedte aan het werk". Daarnaast gaf ze aan geen contact te hebben gehad met de dader wat het lastig maakte om de situatie te beoordelen, omdat ze maar één kant van het verhaal hoorde. Zij vond de reclassering dan ook een belangrijke samenwerkingspartner om via die weg zicht te krijgen op de dader.

De medewerker van de backoffice gaf aan dat als de politie de zaak niet had opgeschaald naar het veiligheidshuis, zij dan zelf contacten zou onderhouden. Contact met het slachtoffer: om het slachtoffer sterker te maken en te zorgen dat het slachtoffer veilig zou zijn. Contact met de politie: om op de hoogte te blijven van waar justitie mee bezig was en hoe het rondom de dader strafrechtelijk verliep. Daarnaast bleef er in de casus onduidelijkheid bestaan over hoe de casus strafrechtelijk in elkaar zat. Wat de medewerker verder van belang vond in het contact met het slachtoffer was om eerlijk en duidelijk te communiceren en naast het slachtoffer te gaan staan. In de samenwerking vond zij het belangrijk dat alle neuzen dezelfde kant op stonden en alle belangrijke informatie bij elkaar komt.

Deze medewerker van de backoffice beschrijft de aanpak bij stalkingszaken als volgt; "het bestaat vooral uit het ondersteunen van het slachtoffer in het hele proces, waarbij je eigenlijk constant zit te wachten tot er iets strafrechtelijk gebeurt. Als iemand niet begeleidbaar is dan kun je ook echt niks. Daders zijn allemaal mensen, die vanuit hun eigen denkwereld het beste proberen te doen maar je kunt er vaak weinig mee, tenzij er een strafrechtelijk traject loopt en de reclassering betrokken wordt of hulpverlening wordt geaccepteerd. Gebeurt dat niet dan zal stalking vaak heel lang doorlopen".

Casus 3: Veiligheidshuis Midden-Limburg

In deze casus werd een 28 jarige vrouw gestalkt door haar ex-vriend, deze vrouw had al een dochter uit een eerdere relatie van destijds 6 jaar. Deze complexe stalkingszaak is door het Veiligheidshuis Midden-Limburg 3,5 jaar gevolgd en is binnengekomen met een steekincident waarbij de dader het slachtoffer had neergestoken met als gevolg dat de dader werd opgepakt. Echter, de dader werd vervolgens geschorst met bijzondere voorwaarden en na een aantal weken werd de zaak geseponeerd vanwege onvoldoende bewijs. De stalking bleef vervolgens nog langer dan twee jaar voortduren en was erg extreem, het uitte zich in gevaarlijke delicten zoals ramen ingooien, brandstichting woning en auto van zowel slachtoffer als vader, mishandeling en bedreigingen van vrienden en vriendinnen van het slachtoffer en vele Whatsapp-berichten met dreigingen, meldingen en foto's. Ook werd de medewerker van Bureau Jeugdzorg op een gegeven moment gestalkt en bracht de dader de zesjarige dochter van het slachtoffer in gevaar. Naast deze feiten werden er vervelende berichten op internet geplaatst en werden er accounts aangemaakt bij diverse pornosites waardoor het slachtoffer werd lastig gevallen door meerdere mannen die goedkoop seks wilden.

De stalking is bekend geworden bij het Veiligheidshuis door een steekincident. Het stalkingsgedrag ontwikkelde zich in steeds extremer gedrag, waarbij zelfs de dochter van het slachtoffer in gevaar werd gebracht. Het slachtoffer bleef gedurende lange tijd zichzelf beschermen, er waren vele hulpverleners betrokken waardoor er al direct verschillende interventies waren uitgezet. De betrokken procesregisseur uit het Veiligheidshuis heeft 1,5 week na het steekincident het eerste RTO organiseert, tijdens dit RTO is er een veiligheidsplan opgesteld en is het slachtoffer aangemeld voor een Aware-systeem. De betrokken procesregisseur destijds was niet de respondent die we gesproken hebben maar een oud-collega van haar, de respondent had later de casus overgenomen. De rol vanuit de procesregisseur bestond uit het onderhouden van contact met zowel de zorgketen (hulpverlening voor zowel slachtoffer als dader), justitieketen (reclassering, politie, Openbaar Ministerie) en bestuursketen (gemeente, burgemeester), het plannen van rondetafeloverleggen (RTO) en daarnaast het inzetten van hulp voor slachtoffer en dader.

Voor het slachtoffer waren er een vele instanties betrokken, hieronder een opsomming met de belangrijkste instanties en taken:

- Bureau Jeugdzorg (BJZ): De betrokken medewerker vanuit Bureau Jeugdzorg was de casusregisseur in deze zaak, zij had nauw contact met het slachtoffer en had meerdere malen het Veiligheidshuis verzocht om een RTO te plannen vanwege zorgelijke signalen. De taak van BJZ bestond uit het veilig stellen van de zesjarige dochter, daardoor hadden zij een verzoek ingediend bij de Raad voor de Kinderbescherming naar aanleiding van het steekincident waarbij de rechter uiteindelijk heeft besloten om haar dochter onder toezicht te stellen. De dochter mocht vervolgens bij de vader van het slachtoffer verblijven tot het moment dat de dader het huis van de vader ook in brand had gestoken, de dochter moest toen naar een pleeggezin. Verdere taken vanuit BJZ waren; het opstellen van een noodplan voor de veiligheid en het onderbrengen van het slachtoffer bij een Blijf van mijn Lijf huis. Naast BJZ werd er ook nog hulp ingeschakeld voor de dochter die getuige was geweest van het steekincident en de stalking.
- Mutsaersstichting afdeling Steunpunt Huiselijk Geweld: Zij beheerde het Aware-systeem.
- Gespecialiseerde thuiszorg: werd ingezet na 20 maanden voor praktische ondersteuning voor het slachtoffer.
- Wijkagent/ Politie: was nauw betrokken, de politie had er alles aangedaan om bewijsmateriaal te verzamelen zodat er strafrechtelijk een zaak van kon worden gemaakt, dit bestond bijvoorbeeld uit het ophangen van camera's. Daarnaast had de wijkagent contact met het slachtoffer en werden er interventies ingezet zodat het slachtoffer zich veiliger kon voelen, zoals een Afspraak op Locatie voor het slachtoffer en de ouders van het slachtoffer.

- Burgemeester: was betrokken vanwege schending van de openbare orde. De vader van het slachtoffer had voor het eerst contact gezocht met de burgemeester. Vervolgens hebben er gesprekken plaatsgevonden met de procesregisseur, de politie, het slachtoffer en de vader en de manager vanuit het Veiligheidshuis. Daarnaast werd de burgemeester ook op de hoogte gehouden van de wekelijkse vorderingen.

In eerste instantie was Reclassering Nederland in beeld vanwege het schrijven van een adviesrapport voor de Rechter-Commissaris met betrekking tot de preventieve hechtenis na het steekincident. De reclassering is verder niet meer in beeld gekomen vanwege het ontbreken aan strafrechtelijk kader. Vervolgens is METggz ingeschakeld door het Veiligheidshuis en heeft in het kader van bemoeizorg hulp verleend aan de dader. Deze psychologe was niet aanwezig bij de geplande RTO's, 'zij had een overvolle agenda en zag de meerwaarde niet om aan te sluiten vanuit haar rol'. Verder waren er medewerkers vanuit de gemeente betrokken om te kijken wat er op bestuurlijk niveau mogelijk was. Ook werd de dader aangemeld voor onderzoek bij het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC). De procesregisseur had verder contact gehad met de inrichtingspsycholoog in de Penitentiaire inrichting ten tijde van detentie. Bij het slachtoffer waren er minder instanties betrokken

Acties/ Rondetafeloverleggen/ Opschaling & afschaling

Er hebben regelmatig RTO's plaatsgevonden, hierbij was vaak het slachtoffer aanwezig met mensen uit haar netwerk zoals vader, moeder, vriendin, oma en de andere professionals die betrokken waren met als voorzitter de procesregisseur uit het Veiligheidshuis. Het eerste RTO vond plaats 1,5 week na het steekincident, vijf maanden daarna vond het tweede overleg plaats, waarin het veiligheidsplan werd besproken. Tijdens dit RTO gaf het netwerk van het slachtoffer aan dat zij in gesprek wilde gaan met de dader, vanuit de betrokken instanties werd dit echter afgeraden, aangezien het niet haalbaar was en het juist als trigger kon werken. Het slachtoffer was rond die tijd zelf bezig om civielrechtelijk een straat- en contactverbod te regelen, een paar maanden erna was deze verlopen, maar kon middels justitie niet verlengd worden vanwege te weinig nieuwe incidenten.

Bij de politie ontstond na ongeveer zeven maanden handelingsverlegenheid, de stalker bleef zowel het slachtoffer als de vader van het slachtoffer lastigvallen en de politie was van mening dat een gesprek met de dader geen zin zou hebben, maar wisten verder ook niet wat ze ermee aan moesten. De dader werd omschreven als 'obsessief en gefrustreerd en dreigde daarnaast om de wijkagent thuis op te zoeken'. Vanuit het Veiligheidshuis werd het advies gegeven aan de politie om de dader door te verwijzen naar de advocaat, omdat "Er zijn te weinig concrete bedreigingen, we hebben geen stok om mee te slaan". Vervolgens was er bij het Veiligheidshuis een hele tijd geen informatie bekend, tot de 16^e maand. De medewerker van Bureau Jeugdzorg trok aan de bel en gaf aan dat het gedrag van de stalker steeds gevaarlijker werd, hierdoor volgde er een RTO met de betrokken instanties en het slachtoffer waarin de zorgen werden besproken.

Vier maanden daarna vond er wederom een RTO plaats aangezien de toenemende zorgen bleven en de uitspraken door de dader steeds extremer werden, bij de vader van het slachtoffer was brandgesticht en het slachtoffer was intussen emotioneel onstabiel. De procesregisseur gaf in dat RTO aan; dat het duidelijk was dat de ondernomen acties onvoldoende effect hadden op de dader en hij niet zou gaan stoppen met de stalking, daarom werd de dader uitgenodigd voor een RTO samen met een procesregisseur, politie en bemoeizorg vanuit Metggz aan. Tijdens dit RTO kreeg de dader ruimte om zijn kant van het verhaal te doen, werd aangesproken op zijn gedrag, er werd aan hem gevraagd wat hij nodig had om met het stalkingsgedrag te stoppen en er werden afspraken gemaakt. Het bleef echter onrustig waardoor er meerdere malen RTO's plaatsvonden, de casus werd opgeschaald bij zowel het Veiligheidshuis als bij de politie. Bij de politie kwam recherchecapaciteit vrij om de zaak rond te krijgen voor het Openbaar Ministerie. Bij het Veiligheidshuis werd er een ZSM-afdoeningsadvies geschreven en er werd nogmaals gekeken naar de civielrechtelijke en strafrechtelijke mogelijkheden. Ook vonden er gesprekken plaats met de dader om bemoeizorg in te schakelen.

Drie maanden na het laatste RTO kreeg de procesregisseur het bericht dat het rustig was gebleven. Echter, de maand die daarop volgde had het slachtoffer ten einde raad contact opgenomen met het slachtofferloket van het OM waardoor er weer een aantal RTO's volgden om de veiligheid van slachtoffer en het kind te bespreken en werd er nogmaals nagedacht over de strafrechtelijke mogelijkheden. Het slachtoffer uitte ook steeds meer frustraties over de gang van zaken en de burgemeester werd erbij betrokken.

Na twee jaar en twee maanden vond de procesregisseur de casus steeds onrustiger en onduidelijker worden, er kwamen zowel meldingen binnen vanuit de dader als vanuit het slachtoffer, waardoor de verantwoordelijkheid werd neergelegd bij de politie/justitie. Vervolgens gaven het slachtoffer en de dader beiden aan dat zij alles uitgesproken hadden. Korte tijd daarna had het slachtoffer het gevoel 'er alleen voor te staan' en wilde het heft in eigen hand nemen. De politie gaf aan: "Er valt weinig te doen, er zal per incident bekeken worden wat er gedaan kan worden", ook lieten zij de zaak afschalen, sloten het dossier en zette de camera's stop. Daarnaast gaf de politie aan dat zij het gevoel hadden dat het slachtoffer steeds vaker contact had met de dader zonder dat de politie daarvan op de hoogte was, waardoor stalking niet bewezen kon worden en zij van mening waren dat ze alle mogelijkheden hadden bekeken om de zaak op te kunnen lossen. Justitie gaf ook aan dat het geen haalbare zaak was. Er volgde vervolgens nog een RTO waarin de regie teruggelegd werd bij de betrokken hulpverleners en er werd geëvalueerd op het handelen. Daarnaast bleef het Veiligheidshuis nog drie maanden de zaak volgen om te kijken of de gemaakte afspraken werden nagekomen, Afspraak Op Locatie (AOL) bleef aanwezig en voor het slachtoffer bleef Bureau Jeugdzorg (BJZ) en gespecialiseerde thuiszorg aanspreekpunt. Echter Bureau Jeugdzorg en de betrokken politieagenten waren het niet eens met dat Veiligheidshuis ging

afschalen. De maanden die volgden heeft Veiligheidshuis het Aware-systeem nog laten verlengen, daarnaast heeft de dader nog vastgezet en is de politie samen met bemoeizorg op huisbezoek geweest bij de dader. De dader stond alleen nog steeds niet open voor hulp. Na een bepaalde tijd heeft het Veiligheidshuis nog geëvalueerd en het Aware-systeem laten verlengen.

Casus 4: Veiligheidshuis Parkstad

In deze casus waren betrokken een 34 jarige vrouw met een zoon van 14 jaar, een 38 jarige partner en een gezamenlijke zoon van 3 jaar. De casus is bij het Veiligheidshuis binnengekomen met meerdere zorgmeldingen over huiselijk geweld, vervolgens is de relatie beëindigd en is de ex-partner het slachtoffer blijven lastig vallen. Justitie en de hulpverlening namen de situatie direct serieus op en ondernamen actie.

De zorgmeldingen binnen het Veiligheidshuis (VHH) werden gescreend in samenwerking met het Openbaar Ministerie, zorgpartners en het lokaal maatschappelijk werk 'Alcander' vervolgens werden de taken verdeeld. De voornaamste taak vanuit het VHH was in deze casus het contact onderhouden met de politie en betrokken hulpverleners. Na de tweede zorgmelding heeft het VHH de politie gevraagd of zij een RIHG (Risicotaxatie instrument voor huisverboden) wilde opmaken, daarna kreeg de dader een huisverbod. Deze werd niet verlengd toen er reclasseringstoezicht werd opgelegd. Deze casus heeft niet behoord tot de integrale aanpak casussen waardoor de rol vooral bestond uit het doorzetten van de meldingen en informatie vanuit de politie naar de betrokken partijen.

Het slachtoffer had al snel door dat de dader haar zou blijven lastig vallen en dat hij gevaarlijk kon zijn. Het slachtoffer kon omschreven worden als iemand die totaal niet assertief was maar wel hulpbehoevend. Zij zag de noodzaak van een Aware-systeem of een verblijf in een Blijf van mijn Lijf huis niet in. Het slachtoffer bleef gedurende de stalking meerdere malen de dader vertrouwen waardoor de dader weer bij haar introk en het vervolgens weer escaleerde. De politie was van mening dat 'het slachtoffer niet de weerstand kan bieden aan de dader als hij aan de deur staat en haar intimideert met zijn praatjes'. De politie was ook in contact gekomen met de dader, die aangaf zijn ex-vriendin terug te willen 'zij was toch mijn prinsesje'. Ondanks alle waarschuwingen vanuit de politie aan het slachtoffer ging het slachtoffer toch het gesprek aan met de dader, het slachtoffer bleef de hoop houden dat de ex-partner/ stalker een keer zou veranderen en er een 'goede' relatie uit voort kon vloeien.

Op een gegeven moment werd de casus afgeschaald bij de hulpverlening omdat het rustig leek. Echter, de reclasseringswerker maakte zich grote zorgen en wilde dat de procesregisseur een RTO zou plannen, maar dat behoorde niet bij de taken van de procesregisseur. Tijdens het RTO met de zorgpartners had het Veiligheidshuis aangegeven achter het straat- en contactverbod aan te gaan en de conclusie was dat de zaak voldoende belegd was en afgesloten kon worden, dit was ongeveer twee jaar na de eerste melding.

Drie maanden na het overleg nam het slachtoffer zelf contact op met het Veiligheidshuis, de stalking bleef voortduren. Het Veiligheidshuis gaf aan niets te kunnen doen omdat de dader niet in Nederland woonde, het reclasseringstoezicht was inmiddels afgesloten en de dader bleef het slachtoffer ieder weekend lastig vallen waardoor het slachtoffer een logboek aan het bijhouden was. De jeugdconsulent van de gemeente ondernam actie en zette de omgangsregeling met hun gezamenlijke zoon stop voor de dader. De procesregisseur had aan de politie gevraagd of zij nog mogelijkheden hadden maar die waren minimaal, het enige wat de procesregisseur kon doen was het schrijven van een brief 'wederrechtelijk stalking' die zij aan de dader konden overhandigen. De politie had ondertussen nog contact met het slachtoffer.

Twee maanden erna gaf het slachtoffer aan weer terug te willen bij de stalker, vervolgens kwam er weer een melding, tevens de laatste waarin het slachtoffer aangaf te worden bedreigd. De dader sliep weer bij het slachtoffer en hij had een mes onder zijn kussen liggen. Het slachtoffer gaf in de laatste melding aan; dat ze psychisch kapot was gemaakt. Verder had zij het geweld verzwegen omdat ze bang was.

Het veiligheidshuis heeft in totaal de casus drie jaar gevolgd, de betrokken procesregisseur was van mening dat het een gebed zonder einde was. Hieronder een opsomming van de belangrijkste instanties met de bijbehorende taken in deze casus:

- Politie: De politie had als taak het veilig stellen van het slachtoffer, het voeren van gesprekken met het slachtoffer en het geven van advies, ook had de politie contact met de dader.
- Lokaal maatschappelijk werk Alcander: boden psychosociale en praktische hulpverlening aan het slachtoffer en hadden het eerste jaar de rol van casemanagement, zij waren het eerste aanspreekpunt voor het slachtoffer, gingen op huisbezoek en stelde mogelijkheden voor rondom de veiligheid.
- Praatgroep 'Uit de Schaduw van de Ander': Dat waren bijeenkomsten met vrouwen die allemaal slachtoffer waren (geweest) van huiselijk geweld. Het slachtoffer was naar de huisarts gegaan aangezien zij hulp wilde, vanuit daar werd zij doorverwezen naar een psycholoog en deze praatgroep.
- Bureau Jeugdzorg was betrokken omdat er kinderen in het spel waren, zij hebben een risicotaxatie gemaakt en zorgde voor een omgangsregeling voor de gezamenlijke zoon van het slachtoffer en dader.
- Medewerker Expertisecentrum Jeugd van de Gemeente: Had de verantwoordelijkheid op het gebied van de omgangsregeling en gaf aan dat het slachtoffer bij alle incidenten contact moest opnemen met de politie.
- Voor de dader was er reclasseringstoezicht met als bijzondere voorwaarde een gedragsinterventie op het gebied van alcoholverslaving dat verliep echter niet goed, na bijna twee jaar werd dat zonder resultaat afgesloten.

Casus 5: Veiligheidshuis Parkstad

Deze casus kwam bij het Veiligheidshuis (VHH) binnen vanwege traject van nazorg voor ex-gedetineerden, de dader zat namelijk tien maanden in detentie vanwege huiselijk geweld en stalking tegenover zijn ex-vriendin. Echter, het bleek dat hij zijn vriendin weer vanuit de gevangenis telefonisch aan het stalken was, politie en het Veiligheidshuis waren direct alert en ondernamen actie.

De procesregisseur nazorg ex-gedetineerden ondernam meteen actie toen zij via de maatschappelijk werker van het slachtoffer kreeg te horen dat het slachtoffer nog steeds werd lastig gevallen door de dader. De procesregisseur ondernam meteen actie door in gesprek te gaan met de dader, Alcander en de politie te instrueren om een aangifte op te nemen en contact op te nemen met het OM omtrent het rekening houden met de aangifte voor het advies rondom de voorwaardelijke invrijheidstelling. Er was sprake van korte lijnen tussen de procesregisseur en het Openbaar Ministerie omtrent het strafrechtelijk kader, er werd onder andere overlegd hoe ze de zaak aan gingen pakken.

De stalker werd tijdens detentie opnieuw aangehouden vanwege de blijvende stalking hierdoor werd de detentie verlengd en kwam de dader later vrij. De zaak van de dader was geprioriteerd binnen het veiligheidshuis dit hield in dat er sprake was van een integrale aanpak door de procesmanager Nazorg ex-gedetineerden. De zaak van het slachtoffer was niet geprioriteerd als de zorg rondom het slachtoffer zou stagneren dan zou de procesmanager Huiselijk Geweld aansluiten.

Al vrij snel op het begin had de politie een grote fout gemaakt, zij hadden het geheime adres van het slachtoffer gedeeld met de stalker waardoor het vertrouwen vanuit het slachtoffer in de politie is geschonden. De vader van het slachtoffer had daarom contact opgenomen met het Openbaar Ministerie (OM) aangezien hij zich grote zorgen maakte als de dader vrij zou komen. Het OM stelde daarom voor om een overleg te plannen voor het bespreken van de mogelijkheden samen met de politie, Veiligheidshuis en het lokaal maatschappelijk werk. Het was belangrijk dat het slachtoffer serieus genomen werd en de veiligheid centraal moest staan. De politie was bezig met onderzoek om het bewijsmateriaal rond te krijgen. De Officier van Justitie volgde de zaak nauwlettend en wilde alles uit de kan halen om de zaak rond te krijgen, verder werd er een NIFP rapportage aangevraagd en een adviesrapport door de Reclassering (3RO). Als zorgpartner was het lokaal maatschappelijk werk Alcander betrokken, zij hadden nauw contact met het slachtoffer en wilde de mogelijkheden voor een Aware-systeem bespreken voor de periode na de vrijlating van de dader. Het Veiligheidshuis adviseerde verder om de woning extra te laten beveiligen en een Afspraak op Locatie in te laten stellen om de veiligheid van het slachtoffer te borgen.

Daarnaast vonden er ook overleggen plaats die gericht waren op de dader in het kader van nazorg na detentie, hierbij waren betrokken de procesmanager, de dader, de casemanager vanuit DJI, Zorggroep Triade (voor hulp na detentie) en Housing (voor woning na detentie). De dader gaf tijdens deze gesprekken aan open te staan voor behandeling voor zijn ziekelijke jaloezie. Deze overleggen heeft de procesregisseur vanaf het begin door laten gaan ondanks dat de detentie werd verlengd vanwege de onvoorspelbaarheid van de rechtelijke macht. Toen het einde van de detentie naderde kwam ook Radix (klinische behandeling) en de reclassering in beeld.

Na tien maanden werd de dader vrijgelaten, die klinische behandeling door Radix kreeg, psychosociale en praktische ondersteuning kreeg van Zorggroep Triade en ondersteuning kreeg door Housing rondom een woning, daarnaast stond de dader onder toezicht van de reclassering. Het veiligheidshuis was betrokken vanwege nazorg maar in het kader van stalking waren na detentie geen signalen meer opgevallen.

Bijlage 3.2 Half-gestructureerde interviews: Veilig Thuis & Veiligheidshuizen

Respondenten:

- 1: Medewerker Veilig Thuis, Frontoffice
- 2: Gedragswetenschapper Veilig Thuis, Backoffice
- 3: Medewerker Veilig Thuis, Backoffice
- 4: Medewerker Veilig Thuis, Backoffice

- 5: Procesregisseur Veiligheidshuis Parkstad
- 6: Procesregisseur Veiligheidshuis Midden-Limburg
- 7: Procesregisseur Veiligheidshuis Midden-Limburg

Individueel niveau:

Daadkracht: Zoals de eerste respondent aan gaf "Duidelijkheid is belangrijk om daadkrachtig te kunnen handelen" (Respondent 1, persoonlijke communicatie, 6 april 2018). Alle respondenten neigen naar 'ik houd van doorpakken', echter dat is casusafhankelijk. Soms zal er afgewacht moeten worden om te kijken hoe stalking zich ontwikkelt. Respondent 6 (persoonlijke communicatie, 12 april 2018) gaf aan dat als er afgewacht moet worden er vooraf gekeken moet worden welke lijnen er lopen, wat de scenario's zijn en welke interventies daarop gepleegd kunnen worden, dit noemt deze respondent "gecontroleerd afwachten". Bij stalkingszaken kun je veel risico's te weeg brengen als je te lang wacht. Als medewerker Veilig Thuis van de backoffice moet je een onderzoek binnen 10 weken afronden dat vergt dat je kunt doorpakken (Respondent 2, persoonlijke communicatie, 6 april 2018). Daar waar nodig moet je doorpakken geeft respondent 7 aan, dat is de kracht van het Veiligheidshuis. Als procesregisseur wil je patronen doorbreken die al heel lang aan de orde zijn en/of ketenpartners die vastlopen, je zult dan samen moeten kijken hoe het anders kan (Respondent 7, persoonlijke communicatie, 12 april 2018). De respondenten van Veilig Thuis gaven aan dat ze het belangrijk vinden om een goede overwogen keuze te maken waarbij zij samen met de collega's en gedragswetenschapper de verschillende scenario's bekijken en kijken welke weg het beste past bij de persoonlijke identiteit van de werker, dus de situatie vanuit alle kanten bekijken en afwegen. Als er sprake is van een risicovolle situatie dan moeten de respondenten sneller beslissingen nemen waarbij ze altijd de veiligheid voorop blijven stellen. De respondenten van het Veiligheidshuis gaven net zoals de andere respondenten aan dat zij het belangrijk vinden om de zaak meerdere malen te overwegen en alle scenario's te bekijken. Echter, Veilig Thuis neemt een beslissing door intercollegiaal overleg en het Veiligheidshuis samen met de ketenpartners waarbij de input vanuit de ketenpartners heel belangrijk is en zij vervolgens gedeelde verantwoordelijkheid dragen. Respondent 5 gaf aan het belangrijk te vinden om een zaak meerdere malen te overwegen omdat de acties die uitzet zijn hele ingrijpende gevolgen kunnen hebben, je moet dan wel zeker weten dat dat de enige oplossing is (Respondent 5, persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

Bekwaamheid:

De respondenten bij Veilig Thuis gaven aan dat het handelingsprotocol wat zij dienen te hanteren niet passend is voor stalkingszaken en het zelfs eerder in de weg zit dan het bruikbaar is. Respondent 1 en 3 gaven aan dat zij de 'checklist bij stalking' uit het boek 'Eerste hulp bij stalking, Bianca Voerman & Cleo Brandt' gebruiken om een inschatting te maken in hoeverre er sprake is van stalking. Meerdere respondenten gaven aan het belangrijk te vinden om te handelen op basis van zoveel mogelijk feiten en vanuit ervaringskennis van zichzelf of anderen een beslissing te maken, hun intuïtie speelt vaak ook een rol maar respondent 2 gaf aan dat het gevaarlijk kan zijn als je te veel handelt op basis van intuïtie, ook al kan het soms ook kloppend zijn als je langer in het werkveld zit. De respondenten van Veilig Thuis vinden over het algemeen dat ze voldoende kennis hebben om met complexe stalkingszaken om te gaan, als zij vastlopen in hun werk kunnen zij door middel van intercollegiaal overleg met de gedragswetenschapper weer verder. De gedragswetenschapper gaf aan dat het soms het gevoel van onmacht oproept waarbij ze zouden willen dat de politie meer kon doen aangezien zij pas door kunnen pakken als er concreet bewijsmateriaal is (Respondent 2, persoonlijke communicatie, 6 april 2018). Respondent 4 gaf aan dat zij graag meer kennis wil over 'welke benadering bij welk type pleger past' en 'hoe zij in een crisis een screening kan maken van de pleger om te bepalen welke vervolgstappen gepast zijn' (persoonlijke communicatie, 13 april 2018). De respondenten van het Veiligheidshuis vroegen zich af in hoeverre zij specifieke kennis moeten hebben op het gebied van stalking. Respondent 6 gaf aan dat zij altijd op zoek is naar een balans tussen inhoudelijk op de hoogte zijn van zaken versus op procesniveau. Respondenten 6 & 7 vinden het belangrijk om de partners aan elkaar te verbinden die de expertise/ ervaringskennis in huis hebben en respondent 5 gaf aan dat zij het moeilijk vindt om in te schatten in hoeverre zij voldoende kennis heeft, zij heeft geen zicht op haar blinde vlekken en werkt op basis van haar ervaringskennis. De andere respondenten geven aan dat het een combinatie is van intuïtie (onderbuikgevoel), ervaringskennis en methoden en methodieken. Zij proberen een casus vanuit alle kanten te bekijken gericht op slachtoffer en dader, wat kan er vanuit zorg, straf en bestuursketen? Welke methodieken zetten alle partners in? Wanneer opschalen? en wanneer doorpakken?. De respondenten gaven aan dat het daarbij van belang is vanuit de rol van regisseur om buiten de kaders te denken en de helicopterview te delen met de andere partijen zodat iedereen de gezamenlijke bril op gaat zetten en er steeds gezocht wordt naar wegen. "Vastpakken en niet loslaten. Samen blijven kijken waar je doorbraak kan forceren. Niet alles is maakbaar, soms moet je afwachten totdat de pleger echt gelinkt kan worden aan de zaken" (Respondent 7, persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

Kennis op het gebied van strafrecht

Vier van de zeven respondenten gaven aan meer te willen weten over het strafrecht gericht op het strafproces. Daarnaast geven alle respondenten vanuit Veilig Thuis het advies aan slachtoffers om een logboek bij te houden voor opbouwen van dossiervorming. Over het algemeen geven de respondenten aan bekwaam te zijn om met complexe stalkingszaken uit de voeten te kunnen en een goede inschatting te kunnen maken. Is dat niet het geval dan zorgen zij ervoor dat ze de kennis gaan halen op de plekken waar het zich bevindt zoals justitie, politie, collega's, juridische helpdesk. Opvallend is dat twee van de drie respondenten bij het Veiligheidshuis aangeven

voldoende kennis te hebben over het strafrecht, maar niet alles weten en er daarom voor zorgen dat ze de juiste partners om de tafel krijgen die vanuit hun expertise mee kunnen denken.

Bereidheid om samen te werken

De medewerkers van de backoffice van Veilig Thuis gaven aan dat zij samenwerking belangrijk vinden, maar zij geen hulpverleners zijn maar onderzoekers waardoor zij kunnen adviseren en ondersteunen maar niet langdurig en veelvuldig betrokken kunnen zijn bij een casus. Zij geven aan een casus op de achtergrond te kunnen volgen en kunnen monitoren na bijvoorbeeld drie, zes en negen maanden. De medewerker van de frontoffice gaf aan dat je elkaar nodig hebt maar de uitvoering zelfstandig is. De gedragswetenschapper gaf aan dat het zeker bij stalkingszaken van belang is om gezamenlijk op te trekken met de zorgketen en strafrechtketen, bijvoorbeeld stopgesprekken samen met de politie voeren, aangezien de politie een bepaalde status heeft. Respondent 4 gaf ook aan het zeer belangrijk te vinden dat er een goede afstemming is tussen politie en Veilig Thuis rondom wat de beste aanpak is richting dader en slachtoffer. Wat de respondenten vanuit Veilig Thuis verder van belang vinden in de samenwerking bij complexe stalkingszaken is: communicatie, duidelijkheid over ieders taken, integer zijn en transparant zijn naar de cliënt.

De respondenten vanuit de Veiligheidshuizen staan helemaal voor samenwerking, zij zijn van mening dat zij bij complexe stalkingszaken elkaar nodig hebben. "Het maakt niet uit van welke organisatie je bent, in je eentje ga je dit niet redden" (Respondent 5, persoonlijke communicatie, 12 april 2018). Wat van belang is voor een goede samenwerking volgens de professionals is dat partners bereid zijn om samen met andere te zoeken naar creatieve oplossingen, buiten de kaders durven te kijken en bereid zijn extra te investeren in een casus. Een procesregisseur moet daarbij een leidinggevende boven zich hebben die kan opschalen als de samenwerking stagneert, daarnaast is het de taak van de procesregisseur om de verschillende partners te bevragen naar hun visies en verbindingen te leggen tussen de partners, zodat er een gezamenlijk plan van aanpak op tafel komt te liggen waarbij gebruik wordt gemaakt van ieders expertise. Zij vinden het uitermate belangrijk dat er niet op eigen eilandjes wordt gewerkt. Een procesregisseur moet andere partners durven aanspreken en leiding durven nemen in een overleg, het is namelijk de taak dat zij de procesregie hebben en de uitgezette afspraken bewaken en daar op sturen. "Commitment is daarbij een belangrijke term zodat alle neuzen dezelfde kant op staan. De basis daarvan ligt in een samenwerkingsconvenant en op casusniveau zullen er samenwerkingsafspraken gemaakt moeten worden (Respondent 7, persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

Bewuste mogelijkheden opzoeken

Alle drie de respondenten van het Veiligheidshuis gaven aan dat ze voldoende ruimte krijgen om out of the box te denken en te doen wat nodig is, dat hoort structureel bij hun werk. Zij gaven aan dat als zij betrokken worden bij casussen vaak alles binnen de kader al is geprobeerd waardoor zij samen met de ketenpartners op zoek moeten gaan naar creatieve oplossingen buiten de kaders. De procesregisseurs ondersteunen de ketenpartners daarbij door bijvoorbeeld het stellen van hypothetische vragen 'wat gebeurt er als we nu niets doen?'. Respondent 5 gaf aan dat zij soms een protocol moet overtreden om misschien ernstige misdrijven te voorkomen. Echter, het lastige van het vak is dat zij nooit weet wanneer zij iets voorkomen hebben terwijl zij wel wordt afgerekend op het overtreden van de (privacy)regels. Daarnaast krijgen zij voldoende ruimte om cursussen of kennis met andere organisaties te delen.

Bij Veilig Thuis is de mening verschillend twee van de vier respondenten vinden dat zij vanuit de expertisegroep stalking & aware voldoende ruimte krijgen om zich verder te ontwikkelen op het gebied van stalking terwijl een andere respondent aangaf onvoldoende ruimte te ervaren vooral op het gebied van stalking omdat de focus vooral ligt op kindermishandeling, terwijl 18+ geweld een andere aanpak vergt. Zij vindt dat zij door middel van het handelingsprotocol waarin onderzoek doen de voornaamste rol is, wordt beperkt in haar handelen. Zij zou graag in plaats van onderzoek casusregie voeren, hiermee bedoelt zij dat Veilig thuis vanuit de deskundigheid dingen kan wegzetten en het pas hoeft af te sluiten als zij van mening is dat het goed genoeg is en vertrouwen heeft in het samenwerkingsverband. Zij geeft aan dat zij nu beperkt wordt door de 10 weken termijn waarbinnen een onderzoek afgesloten moet worden terwijl zij intensievere tijd nodig heeft bij complexe stalkingszaken.

De respondenten van Veilig Thuis gaven aan dat de kaders nog niet vastliggen waardoor zij in sommige situaties moeten afwegen en zoeken tot waar ze kunnen gaan, hierdoor kunnen zij vrij en ruimdenkend zijn in hun handelen. Daarbij gaf de respondent aan dat het cruciaal is om te doen wat nodig is en wat nuttig is, waarbij zij volgens de gedragswetenschapper zich moeten houden aan het handelingsprotocol van Veilig Thuis, een andere medewerker was het daar niet mee eens en vond het van belang om wel altijd binnen de kaders van de beroepscode te blijven.

Organisatieniveau:

Bevoegdheden: De medewerkers van Veilig Thuis hebben bevoegdheden vanuit de wet, zij mogen zonder toestemming van de cliënten contact opnemen met de verschillende partners. Dat is volgens de respondenten een belangrijke bevoegdheid die ook voldoende is om effectief te kunnen handelen bij complexe stalkingszaken. Als een zaak strafrechtelijk nog niet rond is en een pleger in vrijwillig kader niet te bewegen is, is de gedragswetenschapper van mening dat je dan te weinig bevoegdheden hebt om in te grijpen. Het is dan van belang dat er strafrechtelijk een zaak gaat komen waardoor zij het slachtoffer gaan aansturen voor het verzamelen van bewijsmateriaal, daarnaast zijn de medewerkers zelf verantwoordelijk voor hun handelen en dienen zij zich te houden aan de beroepscode.

De respondenten vanuit de Veiligheidshuizen geven aan geen bevoegdheden te hebben. Zij proberen andere instanties tot actie te laten komen door de ernst van de onveilige situatie te benadrukken en kunnen anderen niet dwingen. De leidinggevende zijn verantwoordelijk voor het handelen van de procesregisseurs, waardoor zij zich zullen moeten verantwoorden als zij zich niet houden aan de protocollen. De medewerkers van Veilig Thuis zullen zich moeten verantwoorden tegenover het tuchtcollege.

Risicotaxatie

Als er een zaak binnenkomt bij Veilig Thuis en er zitten heel veel risico's aan wordt een casus doorgezet naar de bureaudienst van de backoffice, zodat zij een veiligheidsinschatting kunnen maken (Respondent 1, persoonlijke communicatie, 6 april 2018). Respondent 3 van de backoffice gaf aan dat zij meestal aan het einde van een onderzoek zelfstandig een risicotaxatie maakt op basis van de opgevraagde informatie bij de politie en hulpverlening, het liefst doet zij deze risicotaxatie in samenspraak met de cliënt. Respondent 4 gaf aan dat het risicotaxatie een algemeen instrument is wat niet goed toepasbaar is op stalkingszaken "De risicotaxatie die wij hanteren is vooral gericht om het risico van het slachtoffer in te kunnen schatten, de recherchepsycholoog van de politie kan een goede screening maken van het daderprofiel" (Respondent 4, persoonlijke communicatie, 13 april 2018). Verder is vanuit deze respondent behoefte aan een goed meetinstrument die zij kunnen gebruiken om in te schatten of zij een zaak kunnen afsluiten, daarin vinden zij het belangrijk dat de beleving van slachtoffer en pleger meegenomen worden in die afweging (Respondent 4, persoonlijke communicatie, 13 april 2018). De gedragswetenschapper gaf aan dat zij de checklist voor stalking van Voerman & Brandt gebruikt om een risico inschatting te maken. Daarnaast wil de expertisecollege stalking & aware van Veilig Thuis binnenkort een training volgen over hoe men het 'Stalking Risk Profile' kan toepassen (Respondent 2, persoonlijke communicatie, 6 april 2018).

De respondenten van de Veiligheidshuizen geven aan dat zij zelf geen risicotaxatie maken. Een veiligheidsinschatting wordt gemaakt door de sociale professionals of Veilig Thuis. Een dreigingsinschatting kan volgens hen gemaakt worden door 'Stelsel Bewaken en Beveiligen' van het OM die bemand wordt door politiemensen, deze afdeling wordt ingeschakeld als bijvoorbeeld het Veiligheidshuis en de politie zich grote zorgen maken en er een inschatting van dreiging van de openbare orde nodig is of om een inschatting te maken hoe groot de kans is dat iemand wordt aangevallen, deze risicotaxatie is vooral gericht op de pleger (Respondent 5, persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

Dadergericht & slachtoffergericht

De medewerker van Veilig Thuis die werkzaam is bij de frontoffice heeft vaak eenmalig contact met een slachtoffer, daarna verwijzen zij de casus door naar het lokale veld of naar de backoffice. De backoffice medewerkers die onderzoek doen hebben regelmatig contact met slachtoffers. In het contact met slachtoffers vinden zij het belangrijk om het slachtoffer serieus te nemen, hulpverlening in te zetten en alle mogelijkheden te bespreken om een slachtoffer het gevoel te geven veiliger te zijn zoals een AWARE systeem en Afspraak op Locatie (AOL). De respondenten vinden het contact met slachtoffers over het algemeen goed verlopen, een verbeterpunt is dat er één aanspreekpunt moet zijn voor een slachtoffer.

Ten opzichte van de dader vinden zij het belangrijk dat ook zijn verhaal gehoord wordt. Respondent 3 gaf aan dat als zij één kant van het verhaal hoort het lastig is om in te grijpen, "Veilig Thuis doet niet aan waarheidsbevinding, maar het is belangrijk dat er afspraken komen, zodat het rustig wordt". Wat de respondenten lastig vinden in het contact met de plegers, is dat de plegers moeilijk bereikbaar zijn. Intensievere samenwerking met de wijkagent zou daarbij een verbeterpunt kunnen zijn (Respondent 4, persoonlijke communicatie, 13 april 2018). De gedragswetenschapper is van mening dat in de aanpak van stalkingszaken het belangrijk is om in gesprek te gaan met slachtoffer en pleger en er een goede afstemming met de politie plaatsvindt, zodat de medewerker van Veilig Thuis een zo helder mogelijk beeld krijgt. "Veilig Thuis is heel erg gericht op onderzoek doen terwijl ik denk dat het soms meer vraagt dan puur onderzoek." (Respondent 2, persoonlijke communicatie, 6 april 2018). Zowel in contact met slachtoffer als dader vindt respondent 4 het allerbelangrijkste dat beiden eigenaarschap voelen voor de situatie, zij mogen beiden hun verhaal doen maar daarbij worden wel kaders gesteld. 'Connectie voor correctie' is daarbij het uitgangspunt (Respondent 4, persoonlijke communicatie, 13 april 2018).

De respondenten vanuit de Veiligheidshuizen hebben over het algemeen geen contact met het slachtoffer en pleger, zij vinden het belangrijk dat er in een samenwerking zowel een contactpersoon voor slachtoffer als voor pleger betrokken is die de informatie vanuit een RTO doorgeven aan de betrokken. Hierin liggen volgens respondent 5 soms nog verbeterpunten, zij vindt het heel belangrijk dat de cliënten op de hoogte worden gehouden waar de professionals mee bezig zijn dat gebeurt soms onvoldoende (persoonlijke communicatie, 12 april 2018). Richting de plegers is zij van mening dat er heel weinig mogelijkheden zijn, alleen via de reclassering in het gedwongen kader kan hulp geboden worden. In het vrijwillig kader wordt er vooral vraaggericht gewerkt waardoor de aansluiting bij plegers ontbreekt. Plegers vergen volgens de respondent een outreachende benadering, waarbij maatschappelijk werkers naar de plegers toe gaan en diegene ook aan durven spreken op zijn of haar verantwoordelijkheden en gedrag (Respondent 5, persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

De procesregisseurs zitten vooral op het proces en willen graag zo zuiver mogelijk regisseren, waardoor contact met alleen een slachtoffer of dader ervoor kan zorgen dat men partijdig wordt. Echter, er zijn ook uitzonderingen zoals in casus 3 waarbij meerdere malen het slachtoffer en het sociale netwerk uitgenodigd is voor een RTO. De pleger is eenmalig aangesloten. De keuze om het slachtoffer aan te laten sluiten was omdat er heel veel spanningen waren in die casus en de procesregisseur het belangrijk vond dat zij zich serieus genomen voelde, het was een casus waarbij het bewijstechnisch heel moeilijk was om het rond te krijgen. Door het slachtoffer bij de RTO's te betrekken kreeg zij mee dat er alles aan werd gedaan om verandering in de zaak te krijgen (Respondent 7, persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

Overlegmomenten/ Evaluatie op handelen

De medewerkers van Veilig Thuis zijn tevreden over de interne overlegmomenten, zij weten elkaar iedere dag te vinden en er is altijd een mogelijkheid om met een gedragswetenschapper te overleggen. Daarnaast bestaan er vaste momenten zoals intervisie en casuïstiekbespreking. Bij intervisie staat hun persoonlijke ontwikkeling voorop en bij de casuïstiekbesprekingen worden alle lopende casussen besproken. Respondent 4 gaf aan naast deze mogelijkheden ook nog extern supervisie te volgen bij een systeemtherapeut. De gedragswetenschapper is erg

tevreden over de collega's die in de expertisegroep zitten, "het zijn gedreven mensen die stalking super interessant vinden en inmiddels ook kennis hebben over het fenomeen. Zij kunnen stalking herkennen, weten wat de gevolgen kunnen zijn voor een slachtoffer en wat de risico's zijn". Het is belangrijk dat je daar vat op kunt krijgen en volgens de gedragswetenschapper gaat dat met het expertisegroep stalking goed. Deze gedragswetenschapper is echter van mening dat zij onvoldoende kan reflecteren op haar eigen handelen, omdat er verder geen gedragswetenschappers zijn met expertise op het gebied van stalking (Respondent 2, persoonlijke communicatie, 6 april 2018). De procesregisseurs bij de Veiligheidshuizen hebben iedere week casuïstiekbespreking met de collega's en manager, zij zijn daar ook tevreden over. Respondent 6 gaf aan dat er veel ruimte is om te sparren met collega's en zij ook heel goed bij elkaar kunnen zeggen wat ze bij elkaar zien bijvoorbeeld 'misschien maak je je nu wel te druk om die casus, je kunt het ook zo en zo bekijken'. Respondent 5 gaf aan behoefte te hebben aan intervisie zodat zij meer zicht kan krijgen op haar blinde vlekken.

Ketensamenwerkingsniveau:

Procesmatig werken: Het grootste deel van de respondenten gaven aan dat het belangrijk is dat er procesmatig gewerkt wordt, hiermee bedoelen zij dat er niet per incident ingezet moet worden, maar de situatie bekeken moet worden over het groter geheel en dat proberen om in beeld te krijgen. Eén respondent van Veilig Thuis gaf aan zowel incidenteel als procesmatig te werken, dat is volgens de respondent afhankelijk van de situatie. De respondenten van het Veiligheidshuis staan voor het procesmatig werken. Respondent 6 gaf aan dat zij maar ook de samenwerkingspartners proberen om procesmatig te denken. Echter, iedereen doet dat vanuit eigen ervaring, kennis en referentiekader. Het verschilt per ketenpartner hoe er gewerkt wordt, bijvoorbeeld de politie die per incident in actie komt. Het is dan vanuit de rol als procesregisseur de truc en uitdaging om in overleggen te benoemen wat ze zien en ieders visie te belichten zodat er uiteindelijk verbindingen gelegd kunnen worden, dit is nodig om effectief te kunnen handelen en het te plaatsen in het procesmatige.

De medewerker van de frontoffice checkt bij iedere melding of er al eerder meldingen zijn binnengekomen, deze worden anders meegewogen in de triage (Respondent 1, persoonlijke communicatie, 6 april 2018). Als er sprake is van zorgelijke signalen dan wordt er aan de casusregisseur van het sociaal wijkteam voorgesteld om een overleg te plannen zodat alle betrokken partijen op de hoogte worden gebracht en het handelen op elkaar afgestemd kan worden. Een medewerker van de backoffice gaf aan dat het vaak gebeurt in hele complexe zaken dat per incident gekeken wordt hoe er gehandeld moet worden, voor deze respondent is dat erg een signaal dat iedereen handelingsverlegen is. Als deze respondent dat merkt schaaft ze de casus op naar een Casus op Maat (COM) in het Veiligheidshuis zodat er procesregie komt. Dit gebeurt vooral als er heel veel mensen betrokken zijn, niemand zich verantwoordelijk voelt en voor iedereen onduidelijk is van wat zijn rol en verantwoordelijkheid is. De respondent gaf aan dat er ook een mogelijkheid is om het zelf te organiseren maar daar belemmeringen in zijn rondom de beschikbare tijd dat zij daarvoor krijgen (Respondent 4, persoonlijke communicatie, 13 april 2018). De procesregisseur van VHH Parkstad gaf aan dat zij twee soorten aanpakken hebben, de persoonsgerichte aanpak is de intensieve aanpak waarbij er een procesregisseur op zit die de casus volgt en de quick win (acht uur) is de aanpak waarbij het voldoende is om de partners een of twee keer aan tafel te zetten bijvoorbeeld in zaken waarin partners elkaar niet weten te vinden. De procesregisseur geeft ook aan een mogelijkheid te hebben om aan te sluiten bij anderen om haar kennis en deskundigheid op het gebied van stalking te delen met hen, het gaat dan om vragen zoals 'Welke mogelijkheden zijn er nog vanuit bestuursrecht en strafrecht?' (Respondent 5, persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

Afscaling & Opscaling

Vanuit Veilig Thuis wordt een casus afgeschaald naar het sociaal wijkteam en opgeschaald naar het Veiligheidshuis of het Landelijk Expertise Team (LET). De respondenten van Veilig Thuis gaven aan dat zij een casus afschalen, als zij het onderzoek hebben afgerond en het vertrouwen hebben dat de juiste mensen zicht hebben op de casus. Het is daarbij niet nodig dat een stalkingszaak rustig is. De taak vanuit Veilig Thuis is om de lijnen te bepalen en als dat loopt de zaak af te sluiten, daarbij blijft de medewerker van de backoffice een zaak nog wel monitoren. De gedragswetenschapper gaf aan dat zij in hele heftige zaken de medewerkers adviseert om op te schalen naar het Veiligheidshuis zodat alle partijen om tafel zitten (Respondent 2, persoonlijke communicatie, 6 april 2018). Daarnaast kan er ook opgeschaald worden naar het Landelijk Expertise Team Jeugdbescherming dat is in situaties waarin de veiligheid van de medewerkers in gevaar kan komen (Respondent 4, persoonlijke communicatie, 13 april 2018).

De respondenten van de Veiligheidshuizen gaven aan dat er een soort van opbouw is in de opschaling die zij hanteren, als zij bijvoorbeeld een ketenpartner niet kunnen bereiken of een partner een andere mening heeft gaan zij eerst intern bespreken met collega's en eventueel de manager wat de vervolgstappen kunnen zijn. Vervolgens zal de procesregisseur de betrokken professional binnen die organisatie aanspreken en als dat niet werkt zullen zij de casus opschalen naar de manager van de desbetreffende organisatie, zodat er op managementniveau kan worden gekeken naar mogelijkheden. Als dat nog steeds niet het gewenste effect bereikt wordt er op bestuurlijk niveau gekeken naar mogelijkheden er zal in eerste instantie contact worden gelegd met de medewerker integrale veiligheid (ambtenaar Openbare Orde) om vanuit het bestuursrecht te kijken, werkt dat niet, dan wordt de burgemeester erbij betrokken die een gesprek zal aangaan met de desbetreffende ketenpartner, de procesregisseur of manager van het Veiligheidshuis zal daar ook bij betrokken zijn. Respondent 5 gaf aan dat het belangrijk is om goed af te wegen wanneer zij een casus opschalen omdat de werkrelatie met die ketenpartner daardoor onder druk komt te staan. Bij een te groot gevaar en afwachten niet kan zullen zij opschalen, dat gebeurt een paar keer per jaar (Respondent 6, persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

Op het begin van het Veiligheidshuis werd geroepen 'We laten pas los als er gedragsverandering is'. Echter, het is steeds zoeken naar wanneer zij kunnen afschalen naar het sociaal wijkteam, zij stellen zichzelf dan een aantal vragen: 'hoelang moet hij of zij zich rustig houden?' 'Is dat een gevolg van de acties die zijn ingezet?' of is er 'een

nieuwe relatie in het spel?'. Deze vragen zijn van belang om in te kunnen schatten, waarom de situatie rustig is geworden.

Samenwerkingsfactoren

Volgens alle respondenten is het zowel organisatie als persoonsafhankelijk, in hoeverre er sprake is van een kwalitatief goede samenwerking. Een aantal factoren in een kwalitatief goede samenwerking zijn tijdens de interviews ter sprake gekomen, zoals vertrouwen, commitment, nakomen van afspraken en financiën (Wattingsen, 2015). Hieronder wordt per factor weergegeven hoe de respondenten aankijken tegen de betreffende factoren in de huidige ketensamenwerking bij stalkingszaken maar eerst wordt er in gegaan in hoeverre de partners elkaar weten te vinden.

In welke mate weten partners elkaar te vinden?

De medewerker van de frontoffice gaf aan dat de samenwerking per organisatie heel wisselend verloopt, deze respondent heeft geen fysieke overleggen met ketenpartners, alleen telefonisch contact op casusniveau. De respondent gaf aan dat er steeds kortere lijnen komen met de politie en het sociaalwijkteam, vanwege dat zij in regionale teams zijn gaan werken. Zij merken dat zij hierdoor een nauwere samenwerking krijgen met zowel externe partners als met de medewerkers van de backoffice, die al regionaal werkte. De volgende organisaties nemen het meeste contact op voor advies: Centrum Jeugd en Gezin, de sociale wijkteams, het algemeen maatschappelijk werk, GGZ, scholen en huisartsen (Respondent 1, persoonlijke communicatie, 6 april 2018).

De gedragswetenschapper geeft aan dat de ketensamenwerking beter kan, zij heeft onvoldoende vertrouwen in het sociaal wijkteam en vindt het belangrijk om elkaar te vinden in een samenwerking, zij merkt dat er vele instanties op eigen eilandjes werken. Ook geeft de respondent aan dat dat het een risico is dat het sociaal wijkteam te veel gericht is op het slachtoffer terwijl het volgens de respondent van belang is dat het spoor van pleger en slachtoffer op elkaar wordt afgestemd en dat gebeurt te weinig vanwege privacy problemen.

De samenwerking met de politie, OM en ZSM is goed. Echter, respondent 4 geeft aan dat het vaak te lang duurt voordat ze de goede medewerker te pakken hebben bij de politie, zij heeft behoefte aan een strak protocol waarin de contactpersonen bij stalkingszaken staan. Volgens deze respondent is het een gemis dat de partners niet meer fysiek in een Veiligheidshuis zitten, omdat de lijnen daardoor langer zijn geworden.

De twee respondenten van de backoffice gaven aan dat het casusafhankelijk is van hoe er wordt samengewerkt, er wordt vaak telefonisch afgestemd. "Iedere zaak is er contact met ketenpartners, niet in iedere zaak met ketenpartners om de tafel" (Respondent 4, persoonlijke communicatie, 13 april 2018). De kwaliteit van de samenwerking is wisselend dat heeft te maken met de verschillende belangen die er zijn en thema geld & tijd. Een van de respondenten had de behoeften in stalkingszaken dat er ook fysiek contact was tussen de ketenpartners.

De procesregisseurs gaven aan dat er geen structuur zit in het aantal RTO's. Als het rustig lijkt in een casus weten ze elkaar te vinden en bij crisiszaken vinden er regelmatig overleggen plaats. Daarnaast gaven de respondenten van het Veiligheidshuis Midden-Limburg aan dat er iedere donderdag een triageoverleg plaatsvindt met heel veel ketenpartners uit zowel zorgketen als strafrechtketen, de kwaliteit daarvan is wisselend vanwege de waa van de dag en de desbetreffende werkers die aansluiten. In een gewenste situatie zouden ketenpartners kritisch en creatief meedenken.

Respondent 7 beoordeelt het contact 1 op 1 met de werkers van Veilig Thuis als goed, wat beter kan is de terugkoppeling naar het Veiligheidshuis. Zij zien Veilig Thuis als een ketenpartner met expertise op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Zij vindt het belangrijk om te blijven schakelen met Veilig Thuis aangezien dat de voordeur is en ze elkaar op de hoogte houden van zaken op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling (Respondent 7, persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

Regie

De respondenten van de Veiligheidshuizen geven aan dat zij de procesregie hebben in stalkingszaken, hun taak bestaat volgens respondent 6 uit het volgen van de casus, er op toezien dat afspraken worden nagekomen en het bundelen van alle ontwikkelingen zodat alles gestroomlijnd blijft (persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

Daarnaast voelen de respondenten zich voldoende in staat om de regie te behouden in stalkingszaken waarbij zij vanuit de noodzaak en in het belang ervan anderen proberen mee te nemen in hun visie. Zij geven de regie aan een andere partij wanneer het verantwoord is om af te schalen, bijvoorbeeld als een zaak loopt en partijen elkaar hebben gevonden. Als blijkt dat alles geprobeerd is en niets blijkt te werken, blijft afstraffen' alleen nog over, in dat geval zullen zij de regie bij de politie neerleggen (Respondent 5, persoonlijke communicatie, 12 april 2018).

Als Veilig Thuis een onderzoek gaat starten en de zaak al bekend is bij het sociaal wijkteam is het de bedoeling dat de casusregie bij het sociale wijkteam blijft. Als er sprake is van een hoog risico kunnen zij ervoor kiezen om de regie zelf in handen te houden, dit is ook het geval wanneer er nog geen hulpverlening betrokken is. Zij gaan dan eerst de lijnen uitzetten voordat zij het afschalen naar het sociaal wijkteam. Als Veilig Thuis merkt dat niemand echt de regie pakt of dat zorgketen en strafrechtketen vastloopt, kunnen zij een casus opschalen naar het Veiligheidshuis. De gedragswetenschapper geeft het advies aan de medewerkers van de backoffice om zelf de partners om tafel te roepen als het alleen gaat om medewerkers van de zorgketen die vastlopen. Respondent vier gaf aan dat zij zichzelf ook voldoende in staat acht om regie te behouden, maar dat er wel tijd vrij voor gemaakt moet worden vanuit managementniveau.

Vertrouwen

Drie van de vier respondenten van Veilig Thuis hebben minimaal vertrouwen in het sociaal wijkteam, vanwege onvoldoende expertise bij de sociale professionals. Hierdoor hebben deze respondenten vaak de neiging om zaken zelf in onderzoek te houden in plaats van afschalen naar het sociaal wijkteam. De respondenten zijn van mening doordat zij in regionale teams zijn gaan werken er kortere lijnen ontstaan, waardoor de respondenten een betere inschatting kunnen maken van wie ze als werker voor zich hebben en of deze werker ook gericht is op de dader en niet alleen op het slachtoffer. Daarnaast geeft respondent 2 aan dat het sociaal wijkteam niet toegespitst is op een outreachende benadering, die deze doelgroep nodig heeft.

De procesregisseurs geven aan dat er sprake is van vertrouwen in de ketenpartners. "Je mag vertrouwen dat een professional doet wat hij doet, en wat afgesproken is." (Respondent 6, persoonlijke communicatie, 12 april 2018). Als deze respondenten merken dat een ketenpartner er niet mee uit de voeten kan gaan ze die betreffende professional daarop bevragen zodat zij eventueel hulp kunnen in zetten.

Commitment

Alle backoffice medewerkers en procesregisseurs gaven aan dat er sprake is van commitment in de ketensamenwerking, dat vinden zij ook allemaal heel belangrijk. De procesregisseurs bevragen de ketenpartners tijdens de RTO's altijd op ieders verwachtingen, ook spreken zij anderen aan op hun expertise en ervaring en benadrukken het belang dat andere professionals meedenken in een casus (Respondent 7, persoonlijke communicatie, 12 april 2018). Respondent 5 vraagt zich af in hoeverre de sociale professionals opkijken tegen het Veiligheidshuis en/of dat sociale professionals het voelen als controle.

Gezamenlijke missie en doel

De procesregisseurs gaven aan dat zij het belangrijk vinden om voorafgaand aan een RTO af te checken 'hoe iedereen de deur uit wil lopen, wat ze als uitkomst wensen' zodat er een gezamenlijk doel opgesteld kan worden. Echter er is regelmatig ook sprake van botsende belangen, waarbij het van belang is om daarover ook het gesprek aan te gaan.

Organisatiebelangen

Alle respondenten zijn van mening dat er in de samenwerking regelmatig sprake is van botsende belangen, dat heeft ermee te maken dat sommige organisaties bepaalde verwachtingen hebben van Veilig Thuis die zij niet waar kunnen maken (Respondent 1, persoonlijke communicatie, 6 april 2018). Respondent 4 gaf aan dat het door die botsende belangen soms lastig is om stappen te zetten in een casus, zij vindt het daarbij dan belangrijk om met de partners om de tafel te gaan zitten en deze te bespreken. Het doel van de procesregisseurs is altijd om ieders belangen met elkaar te verbinden tijdens een RTO.

Strafrechtelijke informatie delen

De procesregisseurs gaven aan dat ze over het algemeen op de hoogte worden gehouden van het strafrechtelijk proces van de dader. Echter, zij moeten soms wel zelf om updates vragen. Respondent 7 gaf aan dat de politie daar soms in wordt begrensd als er sprake is van een lopend onderzoek. Een andere respondent vanuit Veilig Thuis gaf aan behoefte te hebben aan regelmatige updates.

Communicatie

Een backoffice medewerker gaf aan zeer tevreden te zijn over de onderlinge communicatie met partners en het nakomen van afspraken, terwijl een andere medewerker juist aangaf ontevreden te zijn over de communicatie hij/zij vond het contact met de politie vaak omslachtig en met de hulpverlening verliep het contact ook niet goed. Respondent 6 geeft aan dat als er eenmaal afspraken liggen iedereen zich er vaak dan ook aanhoudt en als dat niet gebeurt zal de procesregisseur deze partners daar op aanspreken. Ook worden wel eens afspraken vergeten geeft respondent 5 aan. Respondent 7 geeft aan dat het altijd belangrijk is om afspraken duidelijk vast te leggen en daar op terug te komen.

Duidelijkheid over ieders bevoegdheden en verantwoordelijkheden

De respondenten geven aan dat er sprake is van duidelijkheid over ieders bevoegdheid en verantwoordelijkheid als partners elkaar goed kennen. Twee van de drie procesregisseurs gaven aan dat dit onderwerp vaak aan bod komt tijdens RTO's, waarin verwachtingen tussen partners naar elkaar toe worden gesproken 'wat kan ik?, wat kan ik niet?, wat zou ik nodig hebben om het wel te kunnen?'. De andere respondent van het Veiligheidshuis gaf aan dat een discussie erover juist contraproductief is omdat je daardoor gaat verzanden in of het mijn verantwoordelijkheid is of de jouwe.

Praktische aspecten

Financiële middelen & tijd

De medewerker van de frontoffice heeft geen maximaal aantal uren wat hij/zij aan een zaak mag besteden hierdoor ervaart deze respondent geen belemmeringen in tijd en financiële middelen. De backoffice medewerkers zijn wel gebonden aan tijd, waardoor sommige te weinig tijd ervaren om onderzoek te doen en hulpverlening in te schakelen bij stalkingszaken. Bij de sociale instanties is er sprake van lange wachtlijsten voordat er adequate hulp voor een dader ingezet kan worden, zoals bij een geestelijke gezondheidsinstelling. Respondent 5 gaf aan dat ze bij sommige organisaties ziet dat het heel lastig is om te kijken naar het grotere geheel doordat deze organisaties vanwege gelabelde financiën zich alleen mogen richten op een pleger.

Gegevensuitwisseling

De respondenten gaven aan dat het soms lastig is vanwege de privacy wetgeving wat ze met elkaar mogen delen. Veilig Thuis mag bijvoorbeeld niet alle informatie doorzetten naar het sociaal wijkteam er zitten namelijk regels aan verbonden, als een cliënt toestemming ervoor geeft dan mag dat wel. Daarnaast gaf respondent 3 aan het zelf ook lastig te vinden van wat ze wel en niet mogen zeggen. Respondent 4 gaf aan dat ze merkt dat andere instellingen ook heel voorzichtig zijn met het geven van informatie, zij probeert dan vanuit het belang en veiligheid van het systeem te benadrukken dat het belangrijk is om van sommige informatie op de hoogte te zijn. Respondent 5 is het daarmee eens en gaf aan dat sommige zich verschuilen achter de privacywetgeving en daardoor niet mee kunnen participeren.

Taken

De medewerker van de frontoffice is tevreden over haar taken en wordt daarin ook niet beperkt. De lijnen zijn duidelijk tussen de front en backoffice. De respondenten 3 en 4 geven wel aan dat er soms onduidelijkheid is over ieders taak. Vanuit het lokale veld wordt er bijvoorbeeld verwacht dat Veilig Thuis de casusregie overneemt maar dat is niet het geval. Er is behoefte aan een Landelijk Stalkingsprotocol waarin staat hoe de rolverdeling is en wie daarbij de contactpersonen zijn.

Bijlage 4: Feedback op onderzoeksplan door Sergio Espigares Tallon & Herman van Alphen

Inhoudelijke feedbackpunten	Feedback:
1. In hoeverre zijn de <u>beroepspraktijk</u> en de <u>doelgroep</u> waarop de afstudeeropdracht van toepassing is duidelijk beschreven en onderbouwd met verschillende bronnen?	Beroepspraktijk is grotendeels helder beschreven en onderbouwd. Wees je er wel van bewust, dat het voor een lezer die de materie niet kent, een complex werkveld is. De relatie tussen Veilig Thuis en Veiligheidshuis is bijvoorbeeld minder scherp beschreven (dit wordt pas helder onder het kopje 'Doelgroep'). Verder kan het een overweging zijn om kort iets te vertellen over het lokale werkveld rondom de aanpak van ex-stalking in het algemeen. Dit is relevant met het oog op de doelstelling van je onderzoek (verbetering van het professioneel handelen op lokaal niveau buiten de Veiligheidshuizen). Beschrijving doelgroep is te beknopt en niet volledig. Daarnaast geef je onder het kopje 'Doelgroep' info die niet direct over de doelgroep gaat.
2. In hoeverre zijn de <u>aanleiding tot onderzoek</u> en de <u>analyse</u> logisch onderbouwd vanuit een breed perspectief met verschillende bronnen?	Aanleiding is helder. Probleemanalyse is ook helder uitgewerkt en onderbouwd. Ik mis hier wel een beschrijving van relevante uitkomsten van eerdere onderzoeken van het lectoraat. Bij de aanleiding wordt de suggestie gewerkt dat het lokale werkveld behoefte heeft aan specifieke inzichten: inzicht in samenwerking en specifieke kennis/ervaring rond ex-stalking (ook andere zaken?). Het verwerken van deze zaken kan je helpen om de deelvragen en doelstelling op een concreter niveau te formuleren.
3. In hoeverre zijn, aansluitend op de analyse, een concrete <u>hoofdvraag</u> en <u>doelstelling</u> geformuleerd? In hoeverre zijn de belangrijkste begrippen in een <u>begripsafbakening</u> helder uitgewerkt en onderbouwd met verschillende bronnen?	Hoofdvraag vloeit helder voort uit analyse. De formulering "Hoe uit zich ..." is minder scherp. Deelvragen zijn minder concreet geformuleerd waardoor de relevantie en relatie met hoofdvraag minder helder zijn (zie opmerkingen in tekst). Op basis van de probleemanalyse had ik concrete deelvragen over methoden/modellen, samenwerking en ervaringskennis verwacht (met daarbij oog voor de verschillende niveaus). Of wellicht: vragen naar de concrete kennis, vaardigheden en beroepshouding (zie ook je begripsafbakening van professioneel handelen). Maar ik weet niet of dit de bedoeling van het onderzoek is, dus maak hier je eigen afweging (in overleg met je opdrachtgever). Doelstelling kan scherper. Zoals deze nu is geformuleerd, is dit in feite wat je gaat onderzoeken. Bij de doelstelling gaat het meer om de vraag waarvoor (en voor wie) je onderzoekt wat je onderzoekt. De doelstelling lijkt wel besloten te liggen in de doelen/ambities van het lectoraat. Kijk hier nog even naar.
4. In hoeverre sluiten het onderzoekstype, de dataverzamelmethode(n), de analysemethode(n) en de populatie en de steekproef aan bij de geformuleerde hoofdvraag? (Een gedeelte van de onderzoeksvraag wordt in elk geval beantwoord met literatuuronderzoek.) In hoeverre is de verantwoording van bovenstaande keuzes onderbouwd met verschillende bronnen?	Even los van mijn opmerkingen bij de deelvragen: beschrijving van onderzoekstype, methoden is helder uitgewerkt in relatie tot deelvragen. Ook onderbouwing helder. Wellicht explicieter aangeven wat je individuele aandeel wordt in de uitvoering van de methoden? Populatie/steekproef: helder, maar ik mis wel (beoogde, geschatte) aantallen.
5. In hoeverre is er een realistisch <i>tijdpad</i> (planning) uitgewerkt voor de uitvoerings- en rapportagefase van het onderzoek.	Heldere planning.

Overige feedback:

Beste Bregje,

Je hebt een gedegen plan aangeleverd. Het ziet er goed uit. Het onderzoek kent een hoge ambitie en complexiteit. Dat kan ik wel waarderen. Ik ben met mijn feedback en opmerkingen meegegaan in dit ambitieniveau en heb (extra) kritisch gekeken naar vooral de uitwerking van de hoofdvraag in deelvragen. Ik stuur hierbij het formulier met mijn feedback en enkele opmerkingen in de tekst op. Ik licht het vanmiddag verder toe.

Tot vanmiddag!

Groetten, Sergio

Bijlage 5: uitnodiging testpanel & symposium

Bijlage 5.1 Uitnodiging testpanel

Dit is de uitnodiging voor het groepsinterview, wat heeft plaatsgevonden op donderdag 19 april 2018.

Expertisecentrum Veiligheid
's-Hertogenbosch

Uitnodiging deelname testpanel onderzoek ex-partnerstalking 19 april 2018

Aanleiding

In 2017 bleek uit onderzoek van het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (ViA) van het Expertisecentrum Veiligheid van Avans Hogeschool, dat er behoefte is aan inzicht in de (regie op) samenwerking tussen betrokken actoren bij ex-partnerstalking. Dit, omdat onder andere blijkt dat mogelijke handelingsverlegenheid bij spanningsvolle of complexe situaties vooral wordt opgelost door intercollegiale consultatie binnen de eigen organisatie en nauwelijks door organisatie-overstijgend overleg.

Huidig onderzoek

In lijn met de opdracht van het lectoraat ViA om professionals in het werkveld te versterken in hun handelen, is er dit schooljaar een onderzoek gestart dat zich richt op de samenwerking tussen actoren in de aanpak van ex-partnerstalking. Het onderzoek zal worden uitgevoerd binnen Veiligheidshuizen en Veilig Thuis. De keuze voor Veiligheidshuizen en Veilig Thuis ligt in de aanname dat daarin de samenwerking in de aanpak van ex-partnerstalking op een systematische wijze uitgevoerd wordt. Deze wijze van samenwerken kan als voorbeeld dienen voor de samenwerking in aanpak van ex-partnerstalking zaken die niet in het veiligheidshuis worden behandeld.

Inzet testpanel

Graag organiseren wij een testpanel om, op basis van tussentijds gevonden informatie, een aantal zaken te toetsen. Doel is om inzicht te verkrijgen in de wijze waarop het handelen van medewerkers van Veiligheidshuizen voorbeeld kan staan voor de werkwijze van hulpverleners die niet betrokken zijn bij het casusoverleg, de ketensamenwerking en professioneel handelen van Veiligheidshuizen en Veilig Thuis bij de aanpak van ex-partnerstalking.

U bent in juni 2017 aanwezig geweest bij het symposium 'In the Name of Love', waarin de eerste resultaten van het onderzoek naar stalking gepresenteerd werden. Uw aanwezigheid hier is de reden dat wij u nu benaderen om met uw ervaring en deskundigheid input te leveren voor het vervolg van ons onderzoek.

De testpanel-bijeenkomst vindt plaats op **donderdag 19 april 2018, van 10.00 – 12.30 uur** (inclusief lunch) bij **Avans Hogeschool**, Onderwijsboulevard 215 in Den Bosch, ruimte OB.302.

De volgende onderwerpen zullen tijdens deze bijeenkomst aan de orde komen:

- Toelichten onderzoek en presentatie bevindingen tot nu toe:
 - Kennis van de fasen van stalking, individueel handelen en betrokken partijen binnen de verschillende fasen
 - Verschillende vormen van samenwerking
 - Wijze regievoering, hierbij wordt concreet uw input gevraagd:
 - Welke elementen/manieren van handelen spreken u aan?
 - Hoe zou dat volgens u uitgevoerd kunnen worden?
 - Wat hebt u daar voor nodig?

Als u wilt deelnemen aan het testpanel, dan kunt u zich aanmelden door een mail te sturen aan Karlijn Juncker (ka.juncker@avans.nl). Uw medewerking wordt zeer op prijs gesteld!

Herman van Alphen
Bert Bambach
Docent-onderzoekers lectoraat Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties

Bijlage 5.2 Uitnodiging In the Name of Love II- Symposium Ex-partnerstalking

Dit is de vooraankondiging voor het symposium.

Expertisecentrum Veiligheid
's-Hertogenbosch

avans
hogeschool

In the Name of Love II - Symposium Ex-Partnerstalking

Op **donderdag 21 juni 2018** organiseert het lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties van het Expertisecentrum Veiligheid van Avans hogeschool een symposium over ex-partnerstalking.

Binnen Avans hogeschool 's-Hertogenbosch hebben tijdens het schooljaar 2017-2018 zes studenten van twee verschillende academies (Academie voor Sociale Studies en Academie voor Veiligheid en Bestuur) gezamenlijk onderzoek verricht met betrekking tot het professioneel handelen bij de aanpak van complexe ex-partnerstalkingszaken. Het onderzoek heeft zich gericht op de medewerkers van Veilig Thuis en procesregisseurs bij Veiligheidshuizen. Daarbij zijn onder andere de volgende onderwerpen aan de orde gekomen: de wijze waarop de professionals regie houden in een zaak, hoe zij samenwerken met andere professionals en de wijze waarop zij een risicotaxatie maken. Binnen het onderzoek zijn casussen geanalyseerd en interviews gehouden met de professionals bij Veilig Thuis organisaties en Veiligheidshuizen op de volgende locaties:

- Veilig Thuis: Zuid-Limburg, Zuidoost-Brabant, Midden-Brabant, West-Brabant
- Veiligheidshuizen: Parkstad, Heuvelland, Midden-Limburg, Westelijke Mijnstreek, 's-Hertogenbosch

Tijdens het symposium wordt er een interactief programma aangeboden, daarnaast zullen de onderzoekers de resultaten van hun onderzoek presenteren en toelichten. Het volledige programma zal u later per mail ontvangen. Verder zal de ochtend worden afgesloten met een lunch. Wij nodigen u van harte uit aanwezig te zijn bij het symposium.

Datum: Donderdag 21 juni 2018
Tijdstip: 09.30 – 13.00 uur
Locatie: Avans hogeschool, Onderwijsboulevard 215, Den Bosch, ruimte OX114

Aanmelden voor deze bijeenkomst kan via ka.juncker@avans.nl. Wij verzoeken u aan te geven of u gebruik wilt maken van de lunch. Aan deelname zijn geen kosten verbonden.

Graag tot ziens!

Namens de student-onderzoekers Bjorn van Osch, Bregje Hermkens, Dide Vermaas, Jasper Brouns, Lars Jonkers, Mark van Loenen en docent-onderzoekers Bert Bambach en Herman van Alphen.

Lectoraat Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties
Expertisecentrum Veiligheid – Avans hogeschool

Het volledige programma van het symposium zal bestaan uit:

9.15 uur	Inloop met koffie en thee
9.30 uur	Welkom <i>Janine Janssen, lector Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (VIA)</i>
9.35 uur	Inleiding stalking <i>Bert Bambach en Herman van Alphen, docentonderzoekers binnen het lectoraat VIA</i>
10.00 uur	Presentatie van de onderzoeksresultaten <i>Bjorn van Osch, Dide Vermaas, Jasper Brouns, Mark van Loenen, Lars Jonkers en Bregje Hermkens, studentonderzoekers Lectoraat VIA</i>
10.45 uur	Pauze
11.00 uur	Table-top: 'de professional aan zet' <i>Interactieve oefening met een complexe casussen</i>
12.00 uur	Vragenronde <i>Delen van ervaringen; ruimte voor vragen; kahoot: 'stellingen'</i>
12.30 uur	Lunch
12.55 uur	Afsluiting

Bijlage 6: Overzicht van alle persoonlijke communicatie

Gesprekken eerste fase:

▪ E. van Neerven	Procesregisseur	Veiligheidshuis Midden-Limburg	8 februari 2018
▪ M. Beckers	Procesregisseur	Veiligheidshuis Midden-Limburg	8 februari 2018
▪ J. Kuijpers	Manager	Veilig Thuis Zuidoost-Brabant	8 februari 2018
▪ A. Lauwers		Veilig Thuis Zuidoost-Brabant	8 februari 2018
▪ I. Sauvé	Gedragwetenschapper	Veilig Thuis Zuidoost-Brabant	8 februari 2018
▪ D. Gardeniers	Procesregisseur	Veiligheidshuis Parkstad	8 februari 2018

Open interviews:

▪ P. van Heul	Manager	Veiligheidshuis Midden-Limburg	27 februari 2018
▪ M. Beckers	Procesregisseur	Veiligheidshuis Midden-Limburg	27 februari 2018
▪ I. Verspeek	Medewerker Backoffice	Veilig Thuis Zuidoost-Brabant	2 maart 2018
▪ W. Kerssemakers	Medewerker Backoffice	Veilig Thuis Zuidoost-Brabant	9 maart 2018
▪ D. Gardeniers	Procesregisseur	Veiligheidshuis Parkstad	26 maart 2018

Half-gestructureerde interviews

▪ Respondent 1	Medewerker Frontoffice	Veilig Thuis Zuidoost-Brabant	6 april 2018
▪ Respondent 2	Gedragwetenschapper Backoffice, Veilig Thuis Zuidoost-Brabant		6 april 2018
▪ Respondent 3	Medewerker Backoffice	Veilig Thuis Zuidoost-Brabant	9 april 2018
▪ Respondent 4	Medewerker Backoffice	Veilig Thuis Zuidoost-Brabant	13 april 2018
▪ Respondent 5	Procesregisseur	Veiligheidshuis Parkstad	12 april 2018
▪ Respondent 6	Procesregisseur	Veiligheidshuis Midden-Limburg	12 april 2018
▪ Respondent 7	Procesregisseur	Veiligheidshuis Midden-Limburg	12 april 2018

Groepsinterview

▪ Respondent 1	Toezichthouder	Reclassering Nederland	19 april 2018
▪ Respondent 2-5	Vrijwilliger	Slachtofferhulp Nederland	